

SOBOTA, 24. OKTOBRA 2015

št. 248 (21.485) leto LXXI.

1,20 €

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklosti. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Gocu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, od 7. maja 1945 pa osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnjia številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - UL. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - UL. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - UL. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

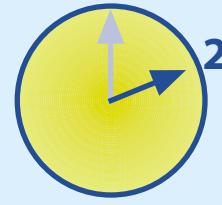
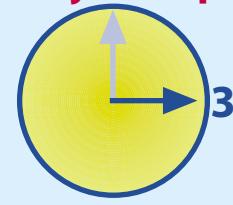
<http://www.primorski.eu> | e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNINA PLAĆANA

V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione
in Abbonamento Postale - D.L.
353/2003 (convertito in Legge
27/02/2004 n°46) art. 1,
comma 1, NE/T5

Od jutri zopet sončna ura

Danes ponoči bo začela ponovno veljati sončna ura.
Ob 3. uri bo treba kazalce pomakniti za uro nazaj.

DEŽELA - Na 5. strani

Pravila za prispevke slovenski manjšini

Sklep deželnega odbora

TRST - Na 6. strani

Senator Russo o mestni občini

Naš intervju s parlamentarcem DS

DOBERDOB - Na 16. strani

Da bi jezero ne postalo močvirje...

Čim prej se je treba lotiti košnje trstja

KOROŠKA

Stroga kazen za mladega nacista

SLOVENIJA - Iz Hrvaške prihaja več beguncov kot jih odhaja v Avstrijo

Razmišljajo o ovirah na meji

LJUBLJANA - Od soboto je v Slovenijo vstopilo že krepko čez 50.000 beguncov, ki postopoma odhajajo proti Avstriji. Še vedno manj beguncov odhaja v Avstrijo kot pa jih prihaja v Slovenijo. Tudi preteklo noč je namreč zaznamovala ustaljena praksa nenapovedanih prehodov s Hrvaške. Slovenske oblasti trdijo, da obvladujejo situacijo, a vseeno pričakujejo evropsko pomoč, tako materialno kot finančno pa tudi pomoč tujih policij. Slovenska vlada je ocenila, da bi za mesečno oskrbo okoli 8000 migrantov na dan za hrano, osebje in material potrebovali nekaj več kot deset milijonov evrov.

Vendar ob tem Cerar v primeru nekooperativnosti sosednjih držav ali EU napoveduje stopnjevanje ukrepov. Čeprav niso pristaši postavljanja ograj, Cerar ne izključuje možnosti postavljanja tehničnih ovir na meji.

Na 3. strani

TRST - Stiska Pribičničke naj bi gostili tudi na domovih

TRST - Tržaški sistem sprejemanja prisilcev za azil je vedno deloval dobro, v zadnjih mesecih pa sta mesto in okolica sprejela toliko ljudi, da sistem poka po šivih – tudi po »zaslugi« mnogih drugih občin v Italiji, ki azilantov ne gostijo. Tržaška občinska uprava namerava v kratkem vprašati občane, ali bi gostili po enega ali dva pribičnika kar na domu, saj so vsa stanovanja in druga središča polna, tem ljudem pa že preti zima.

Na 7. strani

CELOVEC - Kazenski senat Koroške nogometne zveze je v zvezi z neonacističnim incidentom na tekmi proti slovenskim moštvo iz Sel ukrepal in igralca Golovice do nadaljnega suspendiral. Kazenski senat bo počakal tudi na odločitev državnega tožilstva, preden bo končno odločal v tej zadevi. Kot je znano, so bili nogometni DSG Sele/Zell na prvenstveni tekmi v Golovici (Wölfenitz) pri Celovu tarča rasističnega in nazističnega zmerjanja - igralec Golovice jih je s Hitlerjevim pozdravom »poslal« v plinsko celico.

FRANCIJA - Avtobus trčil v tovornjak

V prometni nesreči je umrlo 43 ljudi

Želje in načrti dijakov na obisku na univerzi

Na 7. strani

FJK za center v Bazovici

Na 10. strani

Igor Pahor v očeh njegovih sodelavcev

Na 11. strani

V Gorico prihaja Zmago Jelinčič

Na 16. strani

Jože Šušmelj: Trst je pogojeval Italijo

Na 17. strani

Primož Kozmus sklenil športno pot

Na 20. strani

ŠPORT - Glasgow Tea Ugrin uspešno na SP

GLASGOW - Italijanska reprezentanca v gimnastiki, za katere nastopa tudi tržaška Slovenka Tea Ugrin, po prvem dnevu ekipnega mnogobroja na svetovnem prvenstvu v Glasgowu zaseda 3. mesto za reprezentancama Rusije in Velike Britanije, končni vrstni red pa bo znan po današnjih nastopih drugih reprezentanc. Osem najboljših ekip se bo uvrstilo tudi na olimpijske igre 2016 v Rio de Janeiru. Ugrinova je bila v italijanski vrsti med boljšimi.

Na 20. strani

LJUBLJANA - Slovesnost v predsedniški palači

Nagrada za vztrajnost

Medalja za zasluge Cossutti in Volpiju Lisjaku

THERMANA VAS RAZVAJA

OTROK DO 5 LET GRATIS

Hotel Therma Park Laško****superior

do 23. 10. 2015 in od 1. 11. do 18. 12. 2015

3 dni/2 noči za 2 osebi že od 282 €

2. odrasla oseba ima 50 % popusta

Imetniki Zlate kartice Therma cluba izkoristite dodatnih 15 % popusta!

Zdraviliška cesta 6, 3270 Laško
www.thermana.si | 00386 3 423 21 00

ITALIJA - Na kongresu združenja sodnikov ANM

Še vedno napeti odnosi med sodstvom in politiko

Politiki očitajo neučinkovite reforme in oviranje boja proti korupciji

BARI - Vlade se menjujejo, odnosi med sodstvom in politiko v Italiji pa ostajajo še vedno napeti. Konflikt je prišel do izraza tudi na včerajnjem 32. kongresu združenja sodnikov ANM, ki mu je v Bariju prisostvoval predsednik republike Sergio Mattarella. Predsednik ANM Rodolfo Sabelli je brez ovinkarjenja obtožil politiko poskusov diskreditiranja sodnikov. Krčenje dopusta in novi predpisi o civilni odgovornosti so po njegovi oceni nepotrebna provokacija, kot tudi naročitani predpisi za omejevanje prisluhov, s katerimi bi okrnili preiskovalne instrumente za boj proti kriminalu, ki se je močno zasidral v javni upravi in gospodarstvu.

Sabelli je to »vzduje nestrpnosti proti sodnikom« pripisal poskusu politike, da prikrije lastno inercijo glede potrebnih reform. Na področju civilnih pravic parlament še ni sprejal prepotrebnih norm glede zakonskih zvez in izbir ob koncu življenja, zato ostaja sodstvo v precep med novimi zahlevami družbe in zastarelom zakonodajo; reforma kazenskega postopka bi morala biti sistemsko, predlagane »izboljšave« pa so preveč omejene in v nekaterih primerih celo negativne; še slabše so nove norme proti korupciji, ki še zdaleč niso ustrezne za uspešen boj proti pojavi, ki se je tako globoko zajedel v italijansko družbeno tkivo;

PREDSEDNIK ANM
RODOLFO SABELLI

ANSA

Sabellija je razočaral tudi zakonski osnutek o zastaranju kazenskih postopkov, ki prinaša malenkostno podaljšanje prizivnih rokov, ne da bi celovito reformiral inštitut zastaranja, ki iznica velik del prizadavanj sodstva v zatiranju kriminala; ena najhujših odgovornosti politike pa so nevzdržne razmere, v katerih delujejo sodišča, kjer ponekod manjka celo do 70 odstotkov potrebnega tajniškega osebja.

Na kongresu je govoril tudi predsednik dežele Apulija Michele Emilio (po izvoru tudi sam sodnik), ki se je obrnil neposredno na predsednika Mattarella s pozivom k izrednemu boju proti korupciji in mafiji, tumorjem, ki odzirata javno premoženje in teptata pravice državljanov.

Preiskali tudi tržaški sedež zavoda INPS

RIM - V raznih italijanskih mestih (tudi v Trstu) so včeraj karabinjerji preiskali pokrajinske in področne sedeže pokojninskega zavoda INPS. To so naredili v sklopu preiskave o vrsti kaznivih dejanj, goljufij in nepravilnosti, v kateri so že arretirali več kot 40 podjetnikov ter uslužbence javnega zavoda in hkrati zarobili nepremičnine v vrednosti 137 milijonov evrov. Sumejo, da so arteriranci ponarejali listine ter dokumente o zaposlovanju z namenom, da bi, seveda nezakonito, prisli do raznoraznih finančnih, davčnih in drugih olajšav. Tožilci so doslej ugotovili, da so goljufi neupravičeno prilastili okrog 400 milijonov evrov.

GOSPODARSTVO - Minister Padoan

Od privatizacije pošte iztržili 3,4 milijarde evrov

Pooblaščeni upravitelj družbe Poste Italiane Francesco Caio in predsednica Luisa Todini

ANSA

RIM - Delna privatizacija italijanske pošte bo v državno blagajno prinesla 3,364 milijarde evrov. Gospodarsko ministrstvo je novico sporočilo po zaključku prve javne prodaje 38,2 odstotka družbe Poste Italiane, na kateri je zanimanje domačih in mednarodnih vlagateljev za več kot trikrat preseglo ponudbo. Ceno za delnico so kljub velikemu povpraševanju določili pri 6,75 evra - natanko na sredini cenovnega razpona, ki je bil postavljen med šest in 7,50 evra. Poštna družba, ki je bila doslej v stodstotni državni lasti, je torej vredna 8,82 milijarde evrov, ima 142.000 zaposlenih in več kot 13.000 poslovnic po vsej državi. Prvi mož družbe Francesco Caio je z "zgodovinski privatizacijo" zadovoljen, saj bo po njegovih besedah prispeval k modernizaciji družbe.

Gospodarski minister Pier Car-

lo Padoan je javno prodajo označil za "največjo privatizacijo v Evropi letos" in »jasen znak zaupanja« v italijansko pošto kot tudi v Italijino »novu pot rasti«. »Kupnina bo zmanjšala javni dolg,« je novinarjem v Rimu še povedal minister Padoan. Vendar pa je to le majhen finančni obliž za izpraznjeno državno blagajno, saj je javni dolg Italije pri 2200 milijardah evrov. Padoan je še povedal, da namerava vladu prodati še več državnega premoženja, vključno z delnicami železniškega prevoznika Ferrovie dello Stato in kontrolorja zračnega prometa Enav.

Na borzi v Milanu bodo z delnicami Poste Italiane predvidoma začeli trgovati v torek. Gre za največjo uvrstitev delnic na italijansko borzo po letu 1999, ko je država prodala delež energetske družbe Enel.

FRANCIJA - Avtobus z upokojenci trčil v tovornjak, ki je bil za ovinkom počez na cesti, in zgorel

V prometni nesreči 43 mrtvih

BORDEAUX - Blizu kraja Puisseguin na jugozahodu Francije sta včeraj zjutraj celno trčila avtobus in tovornjak, pri čemer je umrl najmanj 43 ljudi, večinoma starejših. Nesrečo je povzročil tovornjak za prevoz lesa, ki je bil sicer prazen. Na ostrem in nepreglednem ovinku ga je zaneslo, da se je postavil počez na cesti, tako da se voznik avtobusa, ki je pripeljal iz nasprotne smeri, ni mogel izogniti trčenju. Po trčenju je avtobus zagorel, plameni pa so zajeli večino potnikov. V nesreči je izgubilo življenje 41 potnikov in voznik tovornjaka, potem pa so v ostankih tovornjaka odkrili še truplo 13-letnega otroka, sina voznika, je sporočila prefektura departmaja Gironde.

Voznik, ki se je rešil iz gorečega avtobusa, je kljub šoku pomagal potnikom avtobusa. Osem ljudi se je iz gorečega avtobusa rešilo. Tiskovni predstavnik francoskega notranjega ministrstva Pierre Henri Brandet je za televizijo BFMTV dejal, da so širje ljudje "izredno hudo poškodovani" - dva po glavi, dva pa imata opeklne.

Z avtobusom se je 49 starejših ljudi iz bližnjega kraja Petit-Palais-Cornemps peljalo na izlet v sosednjo regijo Landes.

Helikopterski posnetek prizorišča nesreče, potem ko je požar povsem uničil avtobus

ANSA

Na prizorišču tragedije je bilo kakih 60 gasilcev z 20 vozili in helikopterji.

Predsednik Francije Francis Hollande je nesrečo označil za strašno tra-

SIRIJA - Pogovori »četverice« na Dunaju

Rusija vztraja, da o usodi Asada odločijo Sirci

DUNAJ - Ruski zunanjji minister Sergej Lavrov je včeraj vztrajal, da morajo o usodi sirskega predsednika Bašarja al Asada odločiti Sirci. Na Dunaju je skupaj z ameriškim kolegom Johnom Kerrijem in vodji diplomacij Sadvse Arabije in Turčije iskal poti za rešitev sirskega konflikta, a naj bi strani ostale na nasprotnih bregovih.

Če se bomo osredotočili na menjavo režima, vemo, kako se bo to končalo, je v navezavi na razmere v Iraku in Libiji dejal Lavrov. »O usodi Sirije in sirskega predsednika mora odločiti sirska narod, a ne na bojišču ali prek uporov in prevratov, temveč prek političnega dialoga,« je poudaril. Zavzel se je tudi za to, da v nadaljnjih pogovorih sodeluje še več držav, kot sta Iran in Egipt.

Po pogovorih četverice ministrov je tudi Kerry izrazil upanje, da bo lahko že naslednji teden potekalo novo mednarodno srečanje o konfliktu v Siriji, na katerem pa bi bilo zastopano večje število držav. Cilj novega sestanka bi bil doseči napredek na področju političnega procesa za rešitev krize.

»Naše skupno stališče je, da je treba okrepliti prizadevanja za politični proces v iskanju rešitve,« je še pred začetkom srečanja na novinarski konferenci zatrdiril tudi Lavrov. To po njegovih besedah vključuje začetek pogovorov »med predstavniki sirske vlade in celotnega spektra sirske opozicije, tako domače kot zunanjje, s podporo zunanjih igralcev«. Lavrov se je srečal tudi z jordanskim kolegom, s katerim sta se dogovorila o usklajevanju svojih vojaških operacij v Siriji.

Na pogovorih udeležene države zastopajo različna stališča glede Sirije. Medtem ko Washington, Rijad in Ankara podpirajo boj proti Asadu, je Moskva njegov najstesnejši zaveznik. Konec septembra je tudi sprožila letalske napade na njegove nasprotnike, ki so napadeli na ostro kritiko ZDA in njenih zaveznic. Tudi po včerajnjih pogovorih ostajajo stališča med stranimi različna in odnosi zaostreni. Sadvski zunanjji minister Adel al Džubeir je poudaril, da za Asada v sirske prehodni vladi ni prostora. (STA)

Portugalska še vedno brez vlade

LIZBONA - Portugalski predsednik Anibal Cavaco Silva je mandat za sestavo vlade znova podelil Pedro Passosu Coelu, potem ko so koalični pogajanja med njegovim desnosredinsko koalicijo Naprej Portugalska in opozicijskimi socialisti propadla. Passos Coelho bo tako zdaj skušal oblikovati manjšinsko vlado. Predsednik Silva je bil kritičen do neuspeha koaličnih pogajanj. »Globoko obžalujem, da imajo v času, ko moramo utrditi gospodarsko rast in ustvarjati nova delovna mesta, postranski interesi prednost pred nacionalnim,« je poudaril.

Passos Coelhova koalicija Naprej Portugalska je na volitvah prejela 38,6 odstotka glasov in zmagala, čeprav ni dosegla absolutne večine. Opozicijski socialisti pod vodstvom Antonia Costa so zbrali 32,4 odstotka podpore, s čimer ostajajo glavna opozicijska skupina v parlamentu. Po propadu pogajanj s socialisti tako Passos Coelhu ostaja možnost oblikovanja manjšinske vlade. Za oblikovanje in predstavitev programa nove vlade ima na voljo deset dni. Portugalski mediji manjšinski vladi ne napovedujejo dolgega življenja, da bi prihodnje leto v državi lahko potekale predčasne volitve. »Ta vlada nima možnosti preživetja,« je posvaril tudi tiskovni predstavnik socialistov Joao Soares. Pripravljenost oblikovati vlado je sicer v torsk izrazil tudi vodja socialistov Costa. Socialisti, Levi blok, sestrška stranka grške Sirize, in komunisti so v 230-članskem parlamentu osvojili 122 sedežev, desnosredinska koalicija pa 107.

gedijo. »Zaradi te drame smo se zavili v žalost,« je dodal. Premier Manuel Valls je obljudil podporo družinam žrtev.

Gre za najbolj smrtonosno pro-

metno nesrečo v Franciji od leta 1982. Avgusta 1982 je v prometni nesreči na vzhodu Francije umrl 53 ljudi, med njimi 44 otrok.

SLOVENIJA - Težko kljubovanje razmeram

Še vedno jih prihaja več, kot jih odhaja

Premier Cerar ne izključuje možnosti postavitev ovir na meji

LJUBLJANA - Od soboto je v Slovenijo vstopilo že krepko čez 50.000 beguncov, ki postopoma odhajajo proti Avstriji. Še vedno je najbolj obremenjeno brežiško območje, kjer je samo včeraj v državo vstopilo okoli 9000 ljudi. Ukrepanje po drugem begunskev valu si je na tem območju pobliže ogledal tudi predsednik vlade Miro Cerar s pristojnimi ministri. Razmere na terenu ostajajo po besedah državnega sekretarja na notranjem ministrstvu Boštjana Šefica podobne kot v četrtek; situacija je zahtevna, a pod nadzorom. Tudi preteklo noč je zaznamovala ustaljena praksa nenačovedanih prehodov. Obravnavali so tudi primer nosečnice, ki je prešla slovensko mejo skorajda med porodom, a se je vendarle vse srečno končalo in je rodila v ptujski bolnišnici.

Še vedno manj beguncev odhaja v Avstrijo kot pa jih prihaja v Slovenijo, na kar je ob obisku v Brežicah ponovno opozorila ministrica za notranje zadeve Vesna Györkös Žnidar.

Klub trditvam pristojnih, da Slovenija obvladuje situacijo, pa država pričakuje evropsko pomoč, tako materialno kot finančno pa tudi pomoč tujih policij. Slovenska vlada je ocenila, da bi za mesečno oskrbo okoli 8000 migrantov na dan za hrano, osebje in material potrebovali nekaj več kot deset milijonov evrov.

Da bi se begunce, ki znova in znowa prihajajo v Rigonce v bližini Dobove - včeraj je tja prispele že pet skupin - prej oskrbelo, so v Dobovi že začeli postavljati nov sprejemni center. Begunci morajo namreč na sprostitev zmogljivosti v centri čakati tudi po več ur.

Zaradi tega sta se oglasila tako varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer kot Amnesty International Slovenije (AIS). Varuhinja je vladu pozvala, naj ob prihodu beguncev zagotovi spoštovanje človekovih pravic na vstopnih točkah na mejnih prehodih predvsem s tem, da pospeši njihov sprejem in registracijo.

V AIS pa dodajajo, da je klub trudu pristojnih za zagotavljanje zadostnih kapacitet in voči na petek kar 2000 beguncev v brežiškem sprejemnem centru prisiljenih spati zunaj na tleh. Še 1400 pa jih je preko polj v temi, v spremstvu policistov hodilo proti Brežicam.

Slovenska politika si medtem po besedah Cerarja želi evropske rešitve pri obvladovanju begunskega vala. Vendar ob tem Cerar v primeru nekooperativnosti sosednjih držav ali EU napoveduje stopnjevanje ukrepov. Čeprav niso pristaši po-

stavljanja ograj, Cerar ne izključuje možnosti postavljanja tehničnih ovir na meji.

Tudi zunanj minister Karl Erjavec je potrdil poizvedbe pristojnih, da bi naročili varovalne ograje in jih, če bo treba, uporabili. A zlasti kot pomoč, da ne bi prišlo do razpršitve vstopa migrantov, je poddaril.

Premier tudi včeraj ni skoparil na račun hrvaške vlade in v izjavi ponovil, da od hrvaškega premiera Zorana Milanovića na svoje predlage na dobiva odzivov, ki bi kazali na željo po sodelovanju. Milanović je namreč dejal, da se Slovenija brez razloga pritožuje nad hrvaškim ravnanjem z begunci.

Kritike, ki jih usmerja do hrvaške vlade, pa so premišljene in za njimi stoji, je še povedal. »Hrvaška ne evidentira beguncev, pošilja jih premražene in bolne, ponoči in prek mrzlih rek in se o tem ne pogovarja z nami. Potem pa kaže fotografije bolnih in premraženih beguncev, ki jih sama ni oskrbela, kot da je to naša krivda. To pa ni res,« je dejal Cerar.

Do ravnanja Hrvaške je bila kritična tudi ministrica za notranje zadeve Vesna Györkös Žnidar. Hrvaško ponudbo, da bi lahko migrante registrirali kar na vlahki na poti v Slovenijo je označila za »zelo nespodobno, glede na to, da je Hrvaška članica EU, ki je dolžna spoštovati pravila.«

Število migrantov, ki so vstopili na območje Slovenije (do 23.10.2015 do 8. ure)

Datum	Število oseb
16.10.2015	0
17.10.2015	3.000
18.10.2015	2.700
19.10.2015	7.677
20.10.2015	7.478
21.10.2015	12.616
22.10.2015	9.339
23.10.2015	4.700
Skupaj	47.510

Tuji, vneseni v policijske evidence (do 23. 10. 2015 do 8. ure)

Po spolu	Število oseb
Moški	9.901
Ženske in mladoletniki	7.969
Skupaj	17.870
Po nacionalnosti	Število oseb
Sirija	9.722
Afganistan	4.410
Irač	2.376
Pakistan	316
Drugo	1.046

Vir: www.policija.si

STISKA LJUDI - Potrebujejo vsega! Karitas in Rdeči križ v prvi vrsti za pomoč

Zbirni centri delujejo tudi v Kopru, Izoli, Piranu in Sežani

LJUBLJANA - V begunski krizi so zelo dejavne tudi različne humanitarne organizacije. Slovenska karitas je do sedaj z donacijami zbrala nekaj več kot 60.000 evrov. Slovenska karitas nudi pomoč v namestitvenih in sprejemnih centrih predvsem s hranom, odejami, prostovoljci in zdravstvenim osebjem. Včeraj je v Šentilj in Brežice poleg polovice hrane iz blagovnih rezerv dostavila še 20.000 ribnih konzerv, 10.000 žitnih pličic in 5000 litrov mleka. Hrano so nakupili z donacijami darovalcev iz Slovenije in nemške Karitas. Poleg tega je Karitas zagotovila še osem palet jabolk. Karitas zbirata pomoč tudi v Kopru. Potrebujejo plastenke pitne vode, ribje konzerve, zapakirano suho sadje, oreščke, sadne in žitne ploščice, higienične pripomočke, novo spodnje perilo in nogavice, odeje, spalne vreče, trenirke, topla športna oblačila in športno obutev.

RKS se v teh dneh posveča zlasti nalogam iz javnih pooblastil. Mednje spada tudi delo ekip prve pomoči. Te so v zadnjem času posredovali že nekaj tisočkrat. Druga pomembna naloga je združevanje družinskih članov. Po besedah Mirjane Jarc iz RKS gre za eno najbolj občutljivih in bolečih okoliščin za begunce, saj je pretrganih neverjetno veliko število družinskih vez. V teh dneh so povezali vsaj 40 družin, aktivno pa rešujejo še 80 primerov. Prioriteta je združevanje staršev in otrok. RKS pomaga tudi z v sprejemnih in namestitvenih centrih v razdeljevanju

obrokov, oblačil in odej. Tako kot karitas tudi RKS poziva k zbiranju pomoči. To je mogoče storiti tudi pri območnih združenjih Rdečega križa Izola, Koper, Piran in Sežana. Pomoč zbirata tudi slovenska islamska skupnost.

Na mejah z Avstrijo in Hrvaško

ANSA

IZPOSOJENI KOMENTAR

Ograja ali čevljii?

Ko so ograjo na meji postavljali Madžari, nam je bilo kristalno jasno: ograje so nesprejemljive, postopanje Madžarske pa je nehumano. Danes, ko so migranti pri nas, odgovori niso več tako enozačni, v Primorskih novicah piše Jana Krebelj. Tudi ljudje, ki imajo zmerna stališča, pravijo, da bi ograja lahko pomagala zajezititi pritok ljudi in omogočila, da bi Slovenija znotraj svojih meja ohranila red in mir.

O moralnem vidiku ograj se skoraj ne pogovarjam več. Ostal je le še tehnični vidik. Koliko bi ograja stala? Koliko časa bi jo postavljali? Koliko policistov in vojakov bi jo moral varovati? Brez doslednega nadzora naj namreč ograja ne bi odigrala svoje vloge. Stroški bi bili na koncu izjemno visoki, učinek pa negotov.

Jana Krebelj/Primorske novice

Slovenci, ki razmišljajo o ograjah, verjetno niso hudobni, so le zaskrbljeni, ker je mati Evropa zatajila. Edina rešitev bi bil njen usklajeni odziv, tega pa - glede na doslej videno - tudi na nedeljskem vrhu EU ni pričakovati.

Odločiti se bomo morali brez nje. Po pameti in srcu bomo morali izbrati, ali bomo denar porabili za ograjo ali raje za humano oskrbo ljudi, ki vsak s svojimi, včasih nam težko razumljivimi razlogi, prihajo blatni do kolen in v uničenih čevljih, sklene komentatorka.

POZIV PROTI SOVRAŽNEMU GOVORU Ustvariti prostor ničelne tolerance do nehumanega in militantnega izražanja

LJUBLJANA - Obup in stiske ne poznajo državljanstva, narodnosti in vere, zato moramo vsi v državi reči odločen ne vsem vrstam sovražnega in nestrpnega govora, poziva Društvo novinarjev Slovenije ob pojavih sovražnega govora o beguncih. Naša skupna dolžnost je, da ustvarimo prostor ničelne tolerance do nehumanega in militantnega izražanja, so dodali. Sovražni in nestrpni govor po oponentu društva ustvarja umetne delitve in piha na dušo najbolj primitivnim vzgibom v človeku. Kot so navedli, gre za močvirje, iz katerega se rojeva nasilje. Namenjen je manipulacijam, političnim in družbenim interesom. Kazanje s prstom na zunanjega sovražnika pa je metoda, s katero so vplivneži v zgodovini odvratali pozornost od lastnih namer in napak, so zapisali.

Kot prebivalke in prebivalci države, ki je svoj prostor našla na enem najbolj mirnih kotičkov sveta, smo po njihovih besedah postavljeni pred odgovornost in soočeni z navidezno izbiro. Lahko sicer gledamo stran, lahko pa tudi pokažemo svoj človeški obraz, stopimo skupaj in beguncem pomagamo tudi z vrnitvijo dela dobrostanja. Tega so bili na dosedanjem poti že zdavnaj prisiljeni izgubiti, so opozorili v društvu.

Zivljenje v Sloveniji ni lahko, se strinjajo. Preveč ljudi živi v revščini, še več jih je na njenem robu. Številni bi ljudem na mejah radi pomagali, a niti sami nimajo dovolj. Toda vse to ne sme biti razlog, da ljudi v stiski pustimo same, so še opozorili v društvu. (STA)

KOROŠKA - Kompromisni dogovor v vladni koaliciji

Zelena luč za deželno ustavo, ki omenja slovensko manjšino

Manjšina je hotela znatno več, mdr. tudi zajamčen mandat v deželnem zboru

CELOVEC – Koroška dobi nov deželno ustavo, v njej pa bo – prvič – omenjena tudi slovenska manjšina. Sklepni dokument o novi ustavi, ki ga morata še potrditi deželna vlada in deželni zbor, je zdaj predstavila vladna koalicija socialdemokratov (SPÖ), ljudske stranke (ÖVP) in Zelenih. Temeljita reforma deželne ustawe bo kot največjo spremembo prinesla večinski sistem pri sestavi vlade namesto sedanja koncentracijske vlade, v novi ustavi pa bo navedena tudi slovenska narodna skupnost v obliki, da velja skrb »v enaki meri nemško in slovensko govorečim rojakom«.

Kot že pri dvojezičnih krajevnih napisih, slovenske glasbeni šoli, dvojezičnih vrtcih in drugih vprašanjih je tudi navedba Slovencem v novi ustavi političnih kompromis. Tako so osrednje politične organizacije koroških Slovencev predlagale, da bi dežela z novo ustavo omogočila svojim organom, da prostovoljno nadgradijo in razširijo minimalna določila zvezne manjšinske zakonodaje. Na področjih, ki so v pristojnosti dežele, pa naj bi bila zajamčena pravica do uporabe slovenskega jezika. Med drugim naj bi to veljalo za občinske otroške vrtce, glasbeno šolo in socialne ustanove. Narodni svet koroških Slovencev (NSKS) pa je predlagal tudi uvedbo manjšinskega mandata. Vendar razen zgoraj omenjene navedbe slovenske narodne skupnosti v preambuli predlogi manjšine niso bili upoštevani.

Deželna poslanka Zelenih, koroška Slovenka Zalka Kuchling, bi si bila sicer že zelela, da bi v novi ustavi bila omenjena slovenska narodna skupnost kot taka, ne pa le slovensko govoreči prebivalci. Zdajšnja rešitev je rezultat kompromisa, je dejala Kuchlingova na predstavitev besedila za ustavno reformo. Enakopravna omembra »nemško in slovensko govorečih rojakov« je pomemben signal, da sta jezik in kultura obeh narodov enakopravna in pomembna za Koroško, je poudaril koroški deželni

Voditelji treh koaličnih strank Wolfgang Waldner, Rolf Holub in Peter Kaiser ARHIV

glavar Peter Kaiser (SPÖ). Deželni svetnik Christian Benger (ÖVP) pa je postavil v ospredje predvsem sklep »oslovensko« je pozabljen, je še pričeval predsednik ljudske stranke, ki

mejniki za politično življenje na Koroškem. Nekdanji odpornik do besede »oslovensko« je pozabljen, je še pričeval predsednik ljudske stranke, ki

pa ni preskočila sence, da bi se opredelila do slovenske narodne skupnosti.

Besedilo nove ustawe so v odboru za ustavna vprašanja koroškega deželnega zabora sprejeli z večino glasov koalicije, s pridržkom pa je za osnutek glasoval tudi predstavnik stranke Team Stronach Kärnten. V nadaljevanju bo sledil še postopek presoje in obravnave v deželnem vladi in deželnem zboru. Kakor je napovedal predsednik odbora Andreas Scherwitzl (SPÖ), bo Koroška dobila novo ustavo jeseni 2016. Proti zasidranju slovenske narodne skupnosti v novi se je dolgo upiral ljudska stranka (ÖVP), svobodnjaki (FPÖ) in Haiderjevo zavezništvo BZÖ pa slejko prej nasprotujeta navedbi Slovencov v ustavi in zahtevata celo referendum o tem.

Ivan Lukan

KOROŠKA - Neonacistični incident

Nogometni Golovice je bil suspendiran

CELOVEC - Kazenski senat Koroške nogometne zveze (KFV) je v zvezi z neonacističnim incidentom na tekmi proti slovenskim moštvo iz Sel pretekli vikend ukrepal in igralca Golovice do nadaljnega suspendiral. Kazenski senat bo počakal tudi na odločitev državnega tožilstva, preden bo končno odločil v tej zadevi, je bilo sporočeno.

Kot je znano, so bili nogometni DSG Sele/Zell na prvenstveni tekmi v Golovici (Wölfenitz) pri Celovu tarča rasističnega in nacističnega zmerjanja – igralec Golovice jih je s Hitlerjevim pozdravom »poslal« v plinsko celico. Vrh tege je nosil pod nogavicami dobro vidni številki 88, ki v neonacističnih krogih pomeni pozdrav »Heil Hitler«.

Predsednik Koroške nogometne

zveze Werner Lippitz je poudaril, da je »vsaka oblika rasizma, diskriminacije ali nestrnosti neodpustljiva in mora imeti posledice«. Lippitz zahteva sledno preiskavo o dogodku, v kateri naj bi prišli do besede vsi, ki so bili vključeni v incident, hkrati zavrača vnaprejšnje obsodbe.

Na prvi obravnavi so predstavniki Sel kazenskemu senatu predložili fotografsko gradivo, ki potrjuje, da igralec številko 88 ni nosil na vseh teh mah. Obtoženi igralec pa da naj tudi ne bi prvič uporabljal te retorične, karor da prikazuje primer iz leta 2012. V naslednjih 14 dneh naj bi zaslisišali vse udeležence dogodka. Če bo državno tožilstvo vložilo pritožbo, bi se incident obravnaval pred sodiščem. (I.L.)

KOPER - Kriminalistična preiskava

Tihotapili so ljudi

Ovadbe zoper 21 ljudi iz Kopra, Srbije, Kosova in Albanije

KOPER - Koperski kriminalisti so v sodelovanju s hrvaškimi varnostnimi organi končali kriminalistično preiskavo zoper mednarodno hudodelsko združbo, ki je v EU pretihotapila oz. skušala pretihotapiti 49 albanskih državljanov. Na tožilstvo v Kopru so podali kazenske ovadbe zoper 21 ljudi iz Kopa, Srbije, Kosova in Albanije, stare od 20 do 52 let. Šest od osumljenih je iz Kopa (nekateri so sicer državljanji Kosova in imajo tamle bivališče), po eden sta iz Srbije in Kosova, vsi ostali pa iz raznih krajev v Albaniji. Kriminalistično preiskavo, pri kateri so bili uporabljeni tudi prikriti preiskovalni ukrepi, je usmerjalo pristojno Okrožno državno tožilstvo v Kopru.

Člani kriminalne združbe so osumljeni, da so med julijem lani in majem letos izvedli več kot deset kaznivih

dejanj s področja prepovedanega prehajanja preko meje ali ozemlja države in neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami. Osumljeni so tudi za dve kaznivi dejanji zatajitve in kaznivo dejanje tativne, so sporočili s Policijske uprave Koper.

Osumljenci so si z očitanimi kaznivimi dejanji pridobili protipravno premoženjsko korist v skupni višini približno 73.500 evrov oz. 1500 evrov po tujcu, na ozemlje EU pa so nezakonito spravili oz. poskušali spraviti 49 državljanov Albanije. Združba je večinoma tihotapila ljudi s kriminalno preteklostjo, ki so že bili na območju EU in Švice. Zaradi posesti ali preprodaje prepovedane droge pa so jim prepovedali vstop na schengensko območje.

Združbo je vodil 35-letni Albanc v sodelovanju z 29-letnim državljanom Kosova, ki stalno prebiva na območju Kopa. Državljanji Albanije so z osebnimi vozili prepeljali ilegalne albanske prebežnike z območja Albanije preko Črne gore in BiH na Hrvaško v bližino državne meje s Slovenijo. Vozniki z območja Slovenije pa so po navodilih omenjenega 29-letnika pretihotapili prebežnike iz Hrvaške v Slovenijo ter jih preko Slovenije prepeljali v druge države EU in Švice. Posamezni stolnici z območja Slovenije so za prevoze uporabljali neregistrirana osebna vozila. Na ta vozila so nameščali registrske tablice, ki so jih vzeli z vozil na območju Kopa.

Za storitev kaznivega dejanja prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države je v Sloveniji zagrožena zaporna kazneni do osmih let in denarna kaznen. Za kaznivo dejanje neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog je zagrožena zaporna kaznen od enega do desetih let, za kaznivo dejanje zatajitve denarna kaznen ali zapor do enega leta, za kaznivo dejanje tativne pa zaporna kaznen do treh let.

Koperski kriminalisti so s pomočjo sektorja za mednarodno policijsko sodelovanje na Generalni policijski upravi poleg varnostnih organov iz hrvaške Istre sodelovali tudi z ostalimi varnostnimi organi z območja EU in Švice.

VIDEM - Bernardi

Dogovor o kolektivnem odpustu

Delo bo pred koncem leta izgubilo še preostalih 190 uslužbencev nekdaj najmočnejše trgovske verige v FJK

di, večina izmed njih je v dopolnilni blagajni.

Izredni komisar bo na svojem mestu ostal do konca leta. Kolektivne odpuste bi lahko odpovedali samo v primeru, da bi se pojavil kupec, kar pa je malo verjetno. Komisar je namreč julija in septembra letos razpisal že dve

dražbi, na kateri se ni odzval nihče, tretja – ta je v teku – temelji na še nižji od kupni ceni, vendar ni zelo verjetno, da se bo kod nanjo odzval.

Še v začetku leta se je veriga Bernardi, včasih največja v FJK, skušala povezati s Coinom (Coin je bil pravljjen dobavljalci Bernardi), a je za-

deva padla v vodo, menda tudi zaradi zahteve davčne službe Equitalia po povravnih skoraj 200 milijonov evrov neplačanih prispevkov IVA in IRAP. Kasneje je sodišče ta zahtevek tazvejilo, v tem času pa se je za Bernardi začel stečajni postopek. Afera je odmevala tudi v parlamentu.

LJUBLJANA - Medalja za zasluge Franku Cossutti in Brunu Volpiju Lisjaku

Priznanje pobudnikoma kriškega Ribiškega muzeja

LJUBLJANA - Slovenski predsednik Borut Pahor je včeraj izročil Franku Cossutti in Brunu Volpiju Lisjaku medaljo za zasluge. Kot piše v utemeljitvi, sta medaljo prejela za zasluge pri razkrivanju pomena ribištva in pomerstva za slovensko zgodovino v Tržaškem zalivu ter pri gradnji in delovanju Ribiškega muzeja tržaškega primorja v Križu. Bila sta glavna pobudnika ideje o Ribiškem muzeju, ki je postal ena najpomembnejših identifikacijskih točk slovenske narodne skupnosti v Italiji. Svojo zamisel sta začela uresničevati pred več kot poldrugim desetletjem. Po entuziazmu, predanosti, vztrajnosti in pogumu vseh vključenih v projekt gradnja tržaškega ribiškega muzeja v skupnem slovenskem kulturnem prostoru nima para, piše v utemeljitvi.

Na isti slovesnosti v predsedniški palači je Pahor red za zasluge vročil Janezu Bogataju za prispevek k prepoznavnosti in visokemu vrednotenju slovenske etnografske dediščine. Medaljo za zasluge sta dobila še Branko Brumen in Vasja Samec. Brumen je medaljo prejel za 20 let zavzetega uveljavljanja slovenske etnografske dediščine in uspešnega vodenja kurentovanja. Direktor kuren-

Desno vsi včerajšnji odlikovanci s predsednikom Borutom Pahorjem in spodaj predsednik Pahor s Frankom Cossutto in Brunom Volpijem Lisjakom

PREDSEDSTVO
REPUBLIKE SLOVENIJE

tovanja na Ptiju je od leta 1995. Samca je Pahor odlikoval za prispevek k ohranjanju slovenske nesnovne dediščine na področju ljudskega plesnega izročila.

Podelitve se je udeležilo veliko ljudi. Posebno množično zastopana je bila kriška vaška skupnost, prišli so

sorodniki Cossutte in Volpija Lisjaka, njuni prijatelji in tudi ugledni predstavniki slovenske manjšine, začenši s predsednikom SSO Walterjem Bandljem, deželnima svetnikoma Stefanom Ukmarem in Igorjem Gabrovcem in predsednikom ZSKD Igorjem Tuto. Občino Trst je pred-

stavljal odbornik Edi Kraus, slovensko vlado ministra Gorazda Žmavca (Slovenci v zamejstvu) in Julijana Bizjak Mlakar (kulturna) ter generalna konzulka Ingrid Sergaš. Za presenečenje so poskrbeli Frankotovi prijatelji iz Križa, ki so mu čestitali s kriško narečno pesmijo.

COSSUTTA IN VOLPI LISJAK Morje in ribištvo ne smeta v pozabo

LJUBLJANA - Franko Cossutta navadno govoril prosto, za včerajšnjo slovensost pa si je pripravil krajevno besedilo. »Priznam, da sem bil zelo gašen. Z Brunotom sva si pred skoraj 15 leti zaobljubila, da bom v Križu dobiti Ribiški muzej. To je bila utopija, ki se danes uresničuje. V to zamisel sva vložila vse, kar sva imela, predvsem pa vztrajnost. Res nisem pričakoval, da se nas bo Slovenija spomnila na najvišji državni ravni,« nam je dejal Cossutta.

Volpi Lisjak se je zahvalil Inji Smerdel s Slovenskega etnografskega muzeja, ki se je med prvimi »zaljubila« v Ribiški muzej. »Slovenskemu narodu smo dolžni vrniti to, kar nam je bilo ukradeno. To je zgodovinski spomin na morje,« je poudaril nekdanji ladijski kapitan. Slovenijo je pozval, naj ustvari temelje za trgovsko mornarico, od Boruta Pahorja pa se je poslovil z besedami: Predsednik pomagajte, da bo slovenski narod živel boljše.

S.T.

RIBIŠKI MUZEJ

Sandor Tence
sandor.tence@primorski.eu

Vztrajanje in tveganje

Franka Cossutta poznam že dolgo let, še iz časov, ko je po povratku iz Ženeve za službo potovel po svetu, na kar se je preselil v Trst. V sebi je vedno gojil ljubezen do petja, nogometu (navija za Vesno), ribištva in naše pomorske dediščine. Franko je po srcu idealist in po značaju trmast in vztrajen. Ti njegovi človeški značilnosti se odlično ujemata z osebnostjo Bruna Volpija Lisjaka, brez katerega bi danes Slovenci v matici (a tudi pri nas) najbrž že pozabili, da imamo na Tržaškem slovensko morje in da smo nekoč imeli tukaj slovenske ribiče.

Brez Franka in Brunota danes ne bi imeli tistega bisera, ki mu pravimo Ribiški muzej. Življenje in prigode barkovljanskih, kontovelskih, kriških in nabrežinskih ribičev bi počasi zbledele v kolektivnem spominu. O njih bi brali sicer v knjigah in kdaj pa kdaj obudili spomin nanje v kakšni radijski oddaji in televizijskem dokumentarju. Muzej, ki upamo, da bo uradno odprt spomladvi, dopolnjuje in nadgrajuje zgodovinski spomin in knjige. Je nekaj konkretnega in otipljivega.

Bruno in Franko sta petnajst let zamantrala na vrata javnih ustanov v Italiji in Sloveniji. Nekaj denarja je sicer vsako toliko prišlo, če ne bi bilo Združenja za Križ in Valentina Cossutta pa bi stavba pod Sirkovim domom v Križu še danes bila propadajoča razvalina. Letos je bilo prvič, da se je javna ustanova (Dežela FJK) spomnila muzeja in mu namenila 60 tisoč evrov. Menda dovolj za manjkajoča gradbeneda.

Medalja za zasluge, ki jo je slovenski predsednik Borut Pahor izročil pobudniku Ribiškega muzeja je šla v prave roke. Ne samo zaradi priznanja naporov za ovrednotenje slovenske zgodovinske in kulturne dediščine, ampak tudi zato, ker sta bila včeraj v predsedniški palači v Ljubljani nagrjena vztrajnost in tudi tveganje, ki ju posebejata Cossutta in Volpi Lisjak. To kar večkrat pogrešamo v našem kulturnem, političnem in, zakaj ne, tudi v novinarskem vsakdanu. Kritika in samokritika!

SLOVENSKA MANJŠINA - Sklep deželnega odbora

Nova deželna pravila za prispevke slovenskim društvom in krožkom

TRST - Deželna vlada je na včerajšnji seji odobriла nov pravilnik za podeljevanje državnih prispevkov organizacijam in ustanovam slovenske manjšine. Kot je povedal odbornik Gianni Torrenti, predlagatelj sklepa, je vlada FJK upoštevala predloge in mnenje deželne posvetovalne komisije za Slovence.

Glavna novost se nanaša na delitev prispevkov t.i. manjšim organizacijam (društva in krožki), ki bodo državne prispevke odslje dobivale od matičnih zvez. Gre za Zvezo slovenskih kulturnih društev, tržaško Slovensko prosveto, goriško Zvezo katoliške prosvete ter Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji. Nekateri se sicer bojijo, da bodo ta nova pravila dodatno bremenila omenjene zveze, na Deželi pa so prepričani, da bodo postopki delitve prispevkov odslje hitrejši in enostavnnejši.

Pravilnik uvaja tudi nekatere nova določila za prispevke t.i. primarnim slovenskim organizacijam (skupaj jih je 21). Pri tem naj bi šlo predvsem za odpravljanje velikih zamud, s katerimi slovenske ustanove dobijo v roke državne finančne prispevke.

Odbornik Torrenti ocenjuje, da predstavlja včeraj odobreni sklep pomemben korak naprej v sklopu re-

Deželni odbornik
Gianni Torrenti

form, ki jih je Dežela začela izvajati lansko leto. Nekatere novosti - dodaja deželni upravitelj - je v odnosu do Slovencev uprava FJK že uvedla z lanskimi proračunskimi spremembami (rebalans 2014).

KANALSKA DOLINA - Pomembna pridobitev

V Ovčji vasi danes nov sedež združenja Cernet

OVČJA VAS - V nekdanjem župnišču bodo danes ob 15. uri odprli nov sedež slovenskega združenja Don Mario Cernet. Pridelitev ob rezanju traka se bo odvijala na prostem, kjer bodo člani v primeru slabega vremena poskrbeli za šotor in za ogrevanje. Sedež bo blagoslovil domači župnik Mario Gariup. S kulturnega vidika bo program precej glasbeno usmerjen, saj bo ob cerkvenem pevskem zboru iz Ukev nastopil še Višarski oktet. V okviru dogodka bodo nastopili tudi otroci iz Kanalske doline, pomembno vlogo pa bo imelo tudi domače ziljsko narečje. Ob tej priložnosti bo poskrbljeno tudi za veselico.

Kot je bilo dogovorjeno z ministrom Gorazdom Žmavcem, ki bo danes prišel v Ovčjo vas, se bo dopoldne odvijalo srečanje v duhu sodelovanja med kulturnim središčem Planika, združenjem Cernet in delegacijo ministristva za Slovence v zamejstvu in po svetu. Člani združenja so si v prejšnjih mesecih prizadevali za obnovitev in

Tabla na novem sedežu

ureditev nove pisarne, ki jo je dal na razpolago župnik Gariup. Društvenim članom je med drugim bilo v veselje, da so jim tudi nekateri nevklanjenci Ovčani ponudili konkretno pomoč.

INTERVJU - Senator Demokratske stranke Francesco Russo

Russo: Mestna občina prinaša samo koristi

Ustanovitev mestne občine je lahko koristna poteza tudi za okoliške občine oziroma za slovensko narodno skupnost. Občine bi se lahko v primerjavi z medobčinskim zvezami, ki jih uvaja dejelna reforma krajevnih uprav, lažje povezovale. Prebivalci nimajo torej kaj skrbeti. Sploh pa bi bila mestna občina izredno gornilno sredstvo za lokalno gospodarstvo. V začetku bi se lahko povezala Trst in Tržič, ki bi se jima naknadno morebiti pridružil Koper. Od tega bi imeli vsekakor korist vsi v dejelni Furlaniji-Julijski krajini, ki ji bo - med drugim - vsekakor zagotovljena avtonomija.

Senator Demokratske stranke Francesco Russo, ki je lastnoročno vključil v besedilo ustavnega zakona o spremembah statuta Avtonomije dežele FJK v rimskem senatu popravek glede možnosti ustanovitve mestne občine v dejelni FJK je v intervjuju za Primorski dnevnik včeraj potrdil, da je to najboljša rešitev za Trst. Po Russovem popravku se je v Trstu razvnela široka razprava, senator pa je medtem že zbral približno štiri tisoč podpisov.

Kako napredujejo prizadevanja za ustanovitev mestne občine na Tržaškem?

Dejstvo, da je to postal javna in splošna razprava, me je zelo razvesilo. To je bil dokaz, da to ni zgolj moja obsedenost, ampak da je moj popravek odgovarjal neki bolj razširjeni potrebi. Debata poleg tega se ni odprla samo v Trstu, kjer so to zamisel podprle številne osebnosti z univerzitetnega, gospodarskega, kulturnega in raziskovalnega področja in smo tudi zbrali več kot štiri tisoč podpisov med občani: razprava se je razvnila tudi na območjih, s katerimi iščeemo dialog.

Na primer?

Med temi je na prvem mestu Tržič, ki je najnaravnnejši sogovernik, vendar so tudi mnogi furlanski člani Demokratske stranke na zadnji dejelni skupščini pokazali zanimanje in izrazili željo po poglobitvi vprašanja, ki ne zadeva samo Trsta, temveč vso dejelo.

Kaj predvideva pravzaprav mestna občina in kaj bi to pomenilo za Trst in šire zaledje?

Glejte, kdorkoli pogleda na to ozemlje od daleč, bo zagledal obalno območje od Tržiča do Milj in - s pomočjo kakšne »evropske« operacije - upam jutri tudi do Kopra. Ta obala združuje to ozemlje tako glede pristaniških kot logističnih, podjetniških in kulturnih dejavnosti. Že danes obstaja Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS), ki gre od Tržiča do občin hrvaške Istre. Občine oziroma ozemlja, ki so pred sto leti dialogirala in sodelovala, se lahko skratka danes ponovno združijo in postanejo »funkcionalno« en sam teritorij oziroma subjekt z namenom zasledovanja skupnega razvoja.

Kakšno konkretno korist bi imel Trst?

Koristi ne bi imel samo Trst, temveč vsi. Koristi so številne, od takojšnje poenostavitev pri upravljanju do integracije razvojnih modelov. Mestne občine v Evropi nastanejo na osnovi skupnih interesov in so se predvsem vezane na sposobnost načrtovanja gospodarskih in socialnih razvojnih modelov za širše območje. Mestne občine imajo po ustanovitvi takojšnje koristi, saj lahko računajo na evropska finančna sredstva. Za Italijo je npr. na razpolago vsaj 40 milijonov evrov za ljudske gradnje in za obnovo mest v že obstoječih mestnih občinah. Ko bi Trst že bil mestna občina in pripravil ustrezne projekte, bi lahko takoj prejel nekaj evropskega denarja. A ponavljam, da mi je

Senator Francesco Russo

prvenstveno všeč zamisel, da se spet združijo ozemlja, ki v zadnjih desetletjih med seboj niso več dialogirala, skupaj pa se bodo lahko ponovno razcvetela.

Kako pa se mestna občina usklajuje z dejelno reformo krajevnih uprav oziroma medobčinskim zvezami?

Zasluga reforme dejelne predsednice Debore Serracchiani je v tem, da je prisilila vse, da gledajo naprej. Po eni strani smo že ukinili pokrajine - o tem sem bil jaz poročevalc - in bo FJK prva dejela, kjer jih ne bo več. Dejelna reforma je spodbudila nekaj razpravo glede nove organizacije javne uprave na ozemlju. To ni lahka naloga in bo morda potrebno zakon delno spremeniti. Medobčinske unije name ravamo ustanoviti, kjer je to potrebno, a smo obenem prepričani, da Trst potrebuje nekaj več. Če je čezmejna unija instrument, ki dobro deluje, lahko mestna občina deluje še boljše.

V nekaterih okoliških občinah so izrazili bojanen, da bi jih lahko mestna občina pozrla.

Na mnogih srečanjih v okoliških občinah sem pripadnikom slovenske narodne skupnosti že razložil, da se ni kaj bat. Nasprotno, model medobčinske unije je ti-

sti, ki lahko povzroči bodočo fuzijo med občinami, kajti stroški za nekatere manjše občine bodo nevzdržni. V okviru mestne občine pa je mogoče ustvariti modele, ki bodo še bolj zaščitili majhne občine. Zakan Delrio npr. ne predvideva ukinitve občin, ki postanejo sestavni del mestnih občin, možni pa so vsekakor novi modeli. Majhne občine bi se lahko združile, kot se za to npr. zavzemajo Tržič, Ronke in Štancan, in tako odločneje nastopale v okviru mestne občine. Ponavljam, da je to priložnost »več« za okoliške občine, ki ne bo odvzela nič slovenski manjšini, še zlasti v mednarodni luči.

Nekateri so mnenja, da bo mestna občina in sploh razprava o njej ošibila dejelno avtonomijo. Kako na to odgovarjate?

Mestna občina krepi avtonomijo! Avtonomija pa je močnejša, če se uveljavlja. Zato je pomembno avtonomijo izvajati in v tem okviru ustvarjati alternativne formule, kot je tista o ustanovitvi mestne občine. Kdor trdi nasprotino, se moti. Dokaz tega je, da dejela s posebnim statutom, kot sta npr. Sardinija ali Sicilija, so že poskrbele za mestne občine in ni nihče pomislil, da bi lahko to ogrožalo njihovo avtonomijo. Nasprotno, tiste dejela bodo še naprej samostojne in temu ne bo nihče oporekal.

Po drugi strani pa nekateri zatrjujejo, da Rim načrtuje ustanovitev t.i. makroregij. To bi še kako ogrožalo dejelno avtonomijo...

Ne verjamem, da se to lahko zgodi v kratkem. Kakor koli že, ponavljam, da če hočemo braniti našo posebnost, moramo ustvarjati posebne in inovativne stvari. Mestna občina, ki lahko postane čezmejna in torej mednarodna, sodi nedvomno med te, Italija pa bo tudi razumela, zakaj je FJK dejela s posebnim statutom. FJK lahko torej postane pozitiven model za ostale dejele. Če miruješ, pa izgubiš avtonomijo.

V tržaškem pristanišču bo začel kmalu veljati novi splošni pristaniški prostorski načrt, ki predvideva vrsto novosti za razvoj luke in mesta. Kakšna bo vloga pristanišča v morebitni mestni občini?

Tržaško gospodarstvo je končno v ponovnem zagonu. Pristanišče, staro pristanišče, turizem in raziskovanje so njegovi te-

melji, ki so ključ za njegovo rast in vlivajo mnogo upanja za prihodnost. A potreben je nov upravni instrument, kot je mestna občina, ker je treba ambicije Trsta udejaniti. Jasno je, da tržaško pristanišče - zlasti v vidiku vedno tesnejše sinergije med Trstom in Tržičem ter jutri tudi s Koprom - bo imelo od tega samo korist.

Kako gledate na sodelovanje med Trstom in Koprom? O potrebi bo tesnejšem sodelovanju je govor že mnogo let.

Že pred 15 leti sem za mednarodno organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj OECD opravil študijo glede mestne občine med Trstom in Koprom, saj je to območje med 4-5 najbolj zanimivimi v svetu glede možnosti čezmejnega sodelovanja. Narediti moramo, kar je potrebno oziroma izboljšati zveze, zgraditi šest kilometrov dolgo železniško progno in ustanoviti čezmejni javni prevoz. Zastarele zgodovinske spore in ovire je treba odpraviti. Edina rešitev je vsekakor v tem, da se prej povežeta Trst in Tržič, nato se jima pridruži Koper.

Izrednemu komisaru tržaške Pričastiške oblasti Zenu D'Agostinu bo februarju zapadel mandat. Kdo bo novi predsednik tržaškega pristanišča?

D'Agostino je opravil in opravlja izredno delo in se je dokazal, kako slabo so delali v preteklosti. D'Agostino ni še predsednik iz edinega razloga, da so ministrska imenovanja zaradi reforme italijanskih pristanišč zamrznjena. Dovolj je torej počakati na nov zakon, saj bo D'Agostino dan kasneje predsednik.

Nekateri pravijo, da bi lahko Demokratska stranka nadomestila kandidata za tržaškega župana na občinskih volitvah prihodnje leto in bi lahko vodstvo pristanišča predlagali zdajšnjemu kandidatu...

To je absolutna neumnost.

V Rimu so ne nazadnje ravnokar odobrili reformo senata. Kakšna bo vaša prihodnost?

Ponosen sem, da sem držal besedo iz volilne kampanje, in sicer da bom zadnji tržaški senator. V prihodnjih dveh letih name ravam vsekakor na čim boljši način še opravljati svoje delo.

Kaj pa potem?
Potem bodo odločili volilci.
Aljoša Gašperlin

EstEnergy: olajšave za delavce družbe Revas

Tržaški župan Roberto Cosolini se je včeraj sestal s predstavniki pa nožnih sindikatov Fiom-Cgil, Fim-Cisl in Uilm-Uil ter enotnega sindikalnega predstavnštva (Rsu) zapošlenih v družbi Revas ter pooblaščenim upraviteljem družbe EstEnergy Albinom Bellijem. Namen pobude je bilo olajšati pogoje uslužbencev, ki so že štiri mesece brez plače in imajo torej težave s plačevanjem računov. In tej zvezi so se odločili, da se bodo poslužili posebnega instrumenta, ki uvaja novo obliko pomoči za tovrstne krize.

Dogovor med Občino Trst in družbo Acegas-Aps predvideva namreč olajšave za ljudi v stisku, a slonijo na kriterijih zavoda Inps o družinskem ekonomskem stanju (Isee), glede pač na letni dohodek. Toda Isee se nača na leto prej in torej ne more veljati za krizna stanja, kot je tista v podjetju Revas, saj ni uradnih dokumentov, ki bi formalno dokazovali finančno stanje uslužbencev. Zaradi tega so včeraj določili, da bodo sindikati posredovali tržaški občinski upravi imena zaposlenih, ki imajo pravico do olajšav, občinski uradi pa bodo nato posredovali ta imena družbi EstEnergy.

Na tržaški univerzi danes LinuxDay 2015

Društvo uporabnikov sistemov linux prireja danes LinuxDay 2015, posvečen odprtemu programu na podobu Italian Linux Society, ki se odvija že od leta 2001. Predavanja bodo potekala od 9. do 18. ure v stavbi H3 na tržaški univerzi. Predavanja na temo odprtega programja in operativnih sistemov linux bodo razdeljena v dva sklopa, v katerih bodo poglavljali novosti, ki jih je v svetovni računalniški svet uvedel sistem GNU/Linux. LinuxDay se odvija v več italijanskih mestih, tudi letos pa bodo predavale osebe iz akademškega sveta in iz podjetniškega sveta. Pomembno je namreč širiti informacije in pomen prostega programja, saj tudi novejša zakonodaja med drugim predvideva, ponekod v javni upravi pa celo večje uporabo prostega programja. Vstop je kot vselej prost. Dodatne informacije in program prireditve so na voljo na spletni strani <http://trieste.linux.it>.

OBLETNICA - Posvet ob 70. obletnici ustanovitve sindikata UIL

Sindikat za razvoj in delo

Srečanja sta se udeležila tudi državni tajnik UIL Carmelo Barbagallo in novi generalni tajnik Evropske konfederacije sindikatov Luca Visentini

Izzivi prihodnosti za Trst.

Menis je v uvodnem poročilu poudaril pomen sodelovanja med vsemi dejavniki, v zvezi z železarno pa je povabil, da se nadzoruje izvajanje programskih sporazumov. V okviru posvetna je bila tudi okrogla miza, na kateri so sodelovali lokalni upravitelji ter predstavniki delodajalskih in sindikalnih organizacij. Med njimi je bil tudi tržaški župan Roberto Cosolini, ki je še zlasti poudaril delo za razvoj pristanišča oziroma starega pristanišča. Okrogle mize se je udeležil tudi Visentini, ki je poudaril pomen čezmejnega sodelovanja, medtem ko se je Barbagallo zavzel za razvoj gospodarstva in povečanje kupne moči delavcev. (ag)

Posvet UIL ob 70. obletnici ustanovitve sindikata

FOTODAMJ@N

TRŽAŠKA UNIVERZA - Pogovor z dijaki, ki si ogledujejo fakultete

Želje bodočih fizikov, psihologinj, inženirjev ...

Slovenske dijake čakajo še predstavitev fakultet v Sloveniji

Dan odprtih vrat na Tržaški univerzi se je nadaljeval včeraj, ko so bile na vrsti predstavitev ekonomske fakultete, pravnega študija, diplomatskih in političnih ved, jezikovnih in humanističnih študijev ter psihologije. Na dnevnih odprtih vrat, včeraj in v četrtek, si je univerzo v Trstu ogledalo okrog 7500 dijakov z vseh koncev Italije, ki trenutno razmišljajo, kaj bi po končani višji srednji šoli. Največ je bilo dijakov tržaških višnjih srednjih šol, med njimi je bilo večno Slovencev. Nekateri so se že odločili, na kateri študij se bodo vpisali, drugi še razmišljajo in spoznavajo študijske smeri, tretji so še povsem neodločeni: to so vsakoletni občutki in dvomi, ki spremljajo bodoče maturante, ki jih ob koncu leta čaka pomembna izbira.

Pogovorili smo se z nekaterimi dijaki iz tržaških šol, ki so včeraj prvč obiskali univerzitetne učilnice. Alice Jez, dijakinja 5.A razreda na znanstveni smeri liceja Franceta Prešerna, je bila na predstavitev ekonomske fakultete in študija psihologije. »Všeč sta mi psihologija in nevropsihologija. Če ostanem v Trstu, bi se vpisala na ta študij,« razmišla Alice, ki jo sicer zanimala tudi arhitektura v Padovi,

Prizor s predstavitev enega od desetih oddelkov tržaške univerze FOTODAMJ@

Milanu ali Torinu. Katarina Milič, ki obiskuje humanistično smer na liceju Antona Martina Slomška, si želi delati z ljudmi: zanimajo jo zdravstvene smeri, predvsem medicina in bolničarstvo, pa tudi pedagoške in socialne vede. »Šla sem tudi na predstavitev prava, a me bolj zanimajo družbenе vede, zeleni bi poklic, pri katerem delaš z ljudmi, jim pomagaš ...«

Dijak na znanstvenem liceju Ga-

lilei Luca Bretagno razmišlja o študiju fizike v Padovi. Raje bi sicer ostal v Trstu, vendar pravi, da je fakulteta za fiziko v Padovi zelo kvalitetna. Lorenza Celebre, ki obiskuje jezikovni in klasični licej Petrarca, pa razmišlja o psihologiji in ekonomiji. Prvih pet let bo gotovo ostala v Trstu, potem pa se bo morda nadaljevala študij v tujini. Psihologija je prepričala tudi dijakinjo 5.B razreda na liceju Prešeren Ksenijo Vremec, ki si že od nekdaj želi na ta študij: »Že lani sem obiskala nekaj predavanj. Pomisnila sem tudi na humanistične vede, a me je psihologija povsem prepričala.« Ksenija je priznala, da jo vstopni izpit skrbi, sicer pa upošteva tudi možnost študija psihologije v Kopru. Njen sošolec na liceju Prešeren Danilo Devetak razmišlja bolj znanstveno: med pravom, fiziko in inženirstvom ga je najbolj navdušila predstavitev smeri ladijskega inženirstva. »To je ena od tradicionalnih strok na tržaški univerzi, tako da bom morda stal v Trstu. Sicer pa si že zdaj želim, da bi opravil tudi študijsko izmejavo v tujini v sklopu projekta Erasmus.«

Tržaška univerza bo za mnoge dijake gotovo prva izbira. Pred njimi pa je odprto široko obzorje možnosti, saj so si do danes ogledali samo to univerzo. Slovenske dijake čaka še predstavitev fakultet v Sloveniji, za katere se zadnja leta odloča vedno več mladih.

Barbara Ferluga

OPČINE - Informativno srečanje v organizaciji Demokratske stranke

Bi bili pripravljeni gostiti priboržnika na svojem domu?

Državni sistem sprejemanja in zaščite proslilcev za azil Sprar, ki temelji na upoštevanju zmogljivosti in velikosti posameznih občin, se je v letih izkazal za dobrega. Italijansko ministrstvo za notranje zadave je ocenil, da je tukajšnji, tržaški model kvaliteten. Tržaška občinska odbornica za socialno politiko Laura Famulari je poleg tega na informativnem srečanju o vprašanju priboržnikov, ki ga je v četrtek zvečer v Domu Brdina na Opčinah priredil Krožek Demokratske stranke za Vzhodni Kras, izpostavila, da so težavam do pred kratkim uspešno ključovali. »Konec maja in v začetku junija je hiter porast števila priboržnikov in prosilcev za azil otežil delo in omejil možnost hitrega in celovitega od-

ziva. Trenutno se v Trstu in okolici nahaja približno 750 priboržnikov. Razpoložljivih mest v stanovanjih in drugih objektih pa ni dovolj,« je še povedala.

Zaradi bližajoče se zime in mraza postaja problem vse bolj pereč. Čimprej je treba najti primereno rešitev za priboržnike, ki so se zasilsto zatekli v opuščeno skladišče Silos blizu zeležniške postaje. Odbornica Famulari je podčrtala, da bo čez najkasnejše dva tedna stekla kampanja, s katero nameravajo vprašati občane, ali bili pripravljeni gostiti po enega ali dva priboržnika. Vseskozi bi jim vsekakor pomagali socialni delavci konzorcija za solidarnost ICS in škofjske Karitas. Nekaj družin je že vnaprej ponudilo

razpoložljivost.

»V Trstu, Gorici in Vidmu smo presegli prag dejanskih zmogljivosti, nekatere občine pa ne izpolnjujejo svoje dolžnosti in na svojem ozemlju niso sprejele še nobenega priboržnika. Načrt obstaja, vendar ga nekateri ne izvajajo,« je ocenil deželnji svetnik Demokratske stranke Franco Codega. Veliko oviro predstavljajo dolge čakanje dobe, zaradi katerih morajo proslilci za status priboržnika čakati vsaj sedem mesecev. V Furlaniji-Julijskih krajini, kjer je trenutno nastanjene približno dva tisoč priboržnikov in proslilcev za azil, je prihajalo do dodatnih zavlačevanj, ker je bila pristojna komisija na goriški prefekturi odgovorna tudi za prosilce na območju Vene-

ta in Tridentinske-Južne Tirolske. Codega pa vsekakor meni, da bi bilo nujno potrebno še povečati število državnih komisij, ki sprejemajo prošnje. Poleg krajše čakalne dobe bi ta poteka prinesla nižje stroške ter kvalitetnej-

Tržaška sekcija italijanske zveze javnih lokalov FIPE je presečena nad zbiranjem podpisov, ki ga je spodbudil odbor Trieste Vivibile, za katerega naj bi tržaško nočno življenje ušlo izpod nadzora. Po mnenju lastnikov oz. upraviteljev lokalov je namreč pobuda neumestna, saj so ravno v zadnjem letu v sodelovanju z občinsko upravo in policijo trdo delali na tem, da se ustvari boljša kakovost življenja ob upoštevanju tako pravic tistih, ki želijo počivati, kot tistih, ki želijo nuditi možnost zabave. Raven pozornosti je zato visoka, Občina je postavila jasna pravila in kontrola je zelo stroga, tako da se krilci kaznujejo, le-teh pa je zelo malo, piše v sporočilu za javnost, ki poudarja tudi, da v primeru nespoštovanja pravil policija takoj poseže. Kot primer zveza FIPE omenja razmeroma miren potek večera pred Barcolano. Zato je zbiranje podpisov le pretveza in prav nič konstruktivno dejanje oz. ima samo politični cilj protestirati ne glede na resnična dejstva, menijo pri zvezi FIPE.

NOČNO ŽIVLJENJE - Lastniki lokalov

Zbiranje podpisov proti »movidik« ni konstruktivno

Prevozno podjetje Trieste Trasporti obvešča, da bo zaradi tekmovanja Triathlon Città di Trieste tržaško nabrežje (točneje od Trga Irneri do Velikega Trga) jutri zaprto za promet od 9.30 do 12. ure. Zaradi tega bodo začasno spremenjene nekatere avtobusne proge, in sicer avtobusov št. 8, 9, 15, 24 in 30, ki bodo peljali po alternativnih progah.

Tržaško nabrežje jutri zadolne zaprto za promet

Razstava plakatov o delu

V dvorani Veruda na Malem trgu (palaca Costanzi) bodo danes ob 18. uri odprtli razstavo stotih plakatov z vsega sveta, ki obravnavajo temo dela. Odprtja se bodo udeležili tržaški župan Roberto Cosolini, občinski odbornik za kulturo Roberto Tassinari in predsednik instituta Livio Saranz Tristano Matta. Razstava Work Right! bo na ogled do 6. novembra, vsak dan od 10. do 13. in od 17. do 20. ure.

KNJIGARNA MINERVA - Nova knjiga

S Titom v Trstu

Delo Davideja Rossija bodo predstavili danes ob 17.30

»Trst je izredno in obenem kompleksno, italijansko in slovensko mesto, ki je bilo za obdobje 40 dni po 1. maju 1945 socialistično. Mestno ljudsko gibanje se je tri leta složno borilo s Komunistično partijo STO, potem pa je prišlo do sporu med Stalinom in Titom, ki je povzročil razkol tudi na krajevni ravni.« Tako piše na hrbtni strani knjige Davideja Rossija Con Tito a Trieste (S Titom v Trstu), ki je izšla pri založbi PGreco. Leta 1955 sta se Sovjetska zveza in Jugoslavija zbljazali, italijanski in slovenski socialisti pa so v naslednjih letih bolj ali manj uspešno sodelovali, medtem ko je Tito postal protagonist Gibanja neuvrščenih držav. Predstavitev knjige bo danes ob 17.30 v knjigarni Minerva, avtorja bo uvedel Sergio Mauri.

šo ponudbo sprejemanja. Bistvenega pomena je seznaniti prebivalce s točnimi informacijami in tako zaustaviti širjenje klišejskih pogledov na to temo, kot je dejal tajnik vzhodnonokraške sekcije DS Matej Iscra. (vpa)

ZGONIK - Jutri ob 17. uri v Športno-kulturnem centru

Sedemdeseti rojstni dan kulturnega društva Rdeča zvezda

Tudi Slovensko kulturno društvo Rdeča zvezda, ki ima sedež v Saležu, praznuje letos sedemdeset let obstoja, saj je bilo ustanovljeno avgusta 1945. Osrednja proslava bo jutri ob 17. uri v Športno-kulturnem centru v Zgonik pod pokroviteljstvom Občine Zgonik.

Člani društva želijo ovekovečiti okroglo obletnico s slavnostnim večerom, na katerem bodo predstavili dosedanje delovanje in dejavnosti, ki že sedem desetletij neprekinjeno potekajo v okviru društva in ustvarjajo živahno vzdušje tako v občini kot zunaj nje. Nastopili bodo MePZ Rdeča zvezda (**na sliki**), folklorna skupina, otroška plesna skupina, razširjeni pevski zbor in Red Star Big Band (pod taktilko maestra Aleksandra Vodopivca).

Toplo vabljeni na prijeten večer in prijateljsko druženje!

SV. IVAN - Nova predstava za najmlajše

Gledališki vrtljak se bo že drugič zavrtel

Minil je že mesec dni od prve predstave letošnjega Gledališkega vrtljaka. Otroške misli se še vedno mudijo pri lepi Trnuljki, nekatere male bistre glavice pa se že sprašujejo, kaj se skriva pod dolgim, zelo dolgim naslovom naslednje igrice, ki bo na sporedu jutri v Marijinem domu pri Svetem Ivanu. Gledališče Unikat iz Ljubljane prihaja namreč k našim otrokom z igrico *Pravljčna urica babice Pra, ki sploh ne pričakuje tigra*.

Kaj so pravljične urice, vemo vsi. A kaj počne tiger na pravljični urici? In kdo je babica Pra? Se res imenuje Pra ali je morda samo prababica? Iz gledališča Unikat je prišlo pojasnilo, da je Babica Pra pravljičarka, ki otrokom pričoveduje pravljico o Trnuljčici. (Pomislite! Prav o Trnuljčici!) Tako bodo vsi naši mali abonentni lahko kontrolirali Babico, da se ne bi kaj zmotila v pripovedi.)

A med pripovedovanjem babice Pra se bo nekje pojavit tiger! Joj, kakšno zmedo bo naredil! Bo mogla uboga Babica Pra povedati pravljico do konca? Močno je ji bo pa lahko prav tiger pri tem pomagal ... Tiger in Trnuljčica, gre to skušaj?

Gledališče Unikat smo spoznali lani, ko nam je prikazalo pravljico *Od kod si, kruhek?*, ki nam je bila zelo všeč, zato sklepamo, da se bomo zabavali tudi z Babico Pra. Pravijo, da je zelo smešna, polna neprizakovanih zasukov in neprestanega sodelovanja občinstva. Primerna je za otroke od treh let naprej. V predstavi igrata Mojca Weber in Marko Plantan. Avtorji te posebne igrice so Vida Bren Cerkvenik, Jaša Jenull in Marko Bratuš, režiral jo je Vida Bren Cerkvenik, z glasbo pa jo je opremil Jaša Jenull.

Kot vedno bosta predstavi dve: prva ob 16. uri, druga pa ob 17.30. Kdor si ni še priskrbel abonmaja, ga lahko kupi tudi pred drugo predstavo, saj je cena ugodna tudi za tiste, ki so morda prvo predstavo zamudili. Na voljo so seveda tudi posamezne vstopnice. Za animacijo bo spet poskrbela živahna Petra iz ŠC Melanie Klein. Naj za zaključek spomnimo malčke, da pričakujemo dosti do risbice o Trnuljki, miškah, vilah, Črni vili in sploh vsej pisani družbi, ki so jo občudovali na prejšnji predstavi.

Lučka Susič

Narečno gledališče od jutri na Prosek

V Kulturnem domu na Proseku se jutri začenja niz šestih gledaliških predstav v tržaškem narečju, ki jo Zadruga Kulturni dom Prosek Kontovel prireja od oktobra do marca 2016 v soorganizaciji z zvezo tržaških dramskih skupin L'Armonia in društvo Teatro incontro. Prva iz niza predstav bo jutri ob 17. uri komedija *Roba de mati!* v režiji Juliana Sgherle.

Skupina Compagnia dei giovanini bo z uprizoritvijo poskrbela, da bo smeha na pretek. Zgodbo o univerzitetnih študentih, ki delijo stanovanje in še niso dokončali študijskih obveznosti, bo presenetil prihod tete ene od študentk, ki je prepričana, da je nečakinja že diplomirala in da vodi specialistično psihiatrično kliniko. Vstopnina znaša šest evrov.

REVOLTELLA - Latinsko-ameriški festival

Pričakovanje za film o zločinu v Paragvaju

V Muzeju Revoltella se bo drevi končal festival latinsko-ameriškega filma, ki se je začel v četrtek. V sklopu posebnih dogodkov bodo ob 18. uri predvajali film čilskega režisera Pedra Chaskela z naslovom Pričevanja Operacije Condor (**na sliki**), ki odkriva srljive podrobnosti in tragične razsežnosti vojaške diktature generala Alfreda Stroessnerja, ki je potisnila Paragvaj v srednji vek. Chaskel je na osnovi novih dokumentov razkril odgovornosti Stroessnerja in njegovih solidarjev v krvavi diktaturi. Ob 20. uri bodo razglasili zmagovalce festivala.

Včeraj danes

Danes, SOBOTA, 24. oktobra 2015

RAFAEL

Sonce vzide ob 7.33 in zatone ob 18.05 - Dolžina dneva 10.32 - Luna vzide ob 16.29 in zatone ob 3.40.

Jutri, NEDELJA, 25. oktobra 2015

DARIJA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 12,5 stopinje C, zračni tlak 1018,3 mb raste, vlaga 53-odstotna, veter 5 km na uro severovzhodnik, nebo jasno, morje rahlo razgibanlo, temperatura morja 17,3 stopinje C.

Lekarne

Do nedelje, 25. oktobra 2015:

Običajni urnik lekarne:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Roma 16 - 040 364330, Ul. Stock 9 - 040 414304, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998, Nabrežina - 040 200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Roma 16, Ul. Stock 9, Trg Garibaldi 6, Milje - Lungomare Venezia 3, Nabrežina - 040 200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Garibaldi 6 - 040 368647.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Turistične kmetije

AGRITURIZEM ŠTOLFA

SALEŽ 46
je odprt vsak dan do 25. oktobra.
Tel. 040-229439

OSMICA 'PRI KOVAČEVIH'

v Coljavi pri Komnu 2A
se odpre 23.10 do 1.11.
Rezervacije sprejemamo na
00386 (0)31-772308, 00386 (0)31-
388307, 00386 (0)31-451367.
Vljudno vabljeni!

Osmice

DRUŽINA CORETTI je odprla osmico v Lonjerju. Toplo vabljeni! Tel. 340-3814906.

DRUŽINA MERLAK je odprla osmico v Ul. San Sabba 6, v bližini Rižarne. Toči belo in črno vino z domačim prigrizkom. Tel.: 329-8006516.

OSMICO sta odprla Nini in Stano v Medjeviji 14. Tel. 040-208632.

PAOLO IN MARINKA sta v Mavhinjah na Punkišči odprla osmico. Tel. št. 040-299985.

PRI DAVIDU v Samatorci št. 5 je odprta osmica. Vabljeni! Tel.: 040-229270.

Čestitke

SKD Vesna in ŠD Mladina čestitata FRANKU COSSUTTI in BRUNIU VOLPIJI LISJAKU za visoko slovensko odlikovanje.

Kino

AMBASCIATORI - 15.45, 17.50, 20.00, 22.10 »Crimson Peak«.

ARISTON - 16.30, 21.00 »Viva la sposa«; 18.30 »The Lobster«.

CINEMA DEI FABBRI - 16.00, 20.00 »Les Amours Imaginaires«; 18.00, 21.45 »The Wolfpack«.

FELLINI - 16.30, 18.45, 21.00 »Lo stagista inaspettato«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.00, 18.05, 20.10, 22.00 »The Walk«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 »Woman in Gold«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 »Dheepan - Una nuova vita«.

KOPER - PLANET TUŠ - 20.10 »Everest 3D«; 20.30 »Hotel Transilvania 2«; 12.30, 14.30, 16.30, 18.20 »Hotel Transilvanija 2 (sinhr.)«; 11.30, 13.30, 15.30, 17.30, 19.20 »Hotel Transilvania 2 (sinhr.) 3D«; 13.00, 18.40 »Jem in Hologrami«; 16.40, 20.20 »Kuhar na robu«; 15.40 »Legenda«; 18.00, 22.25 »Marsovec 3D«; 12.00 »Minion«; 13.40 »Pan: Potovanje v deželo Nije«; 15.50 »Pan: Potovanje v deželo Nije 3D«; 22.30 »Pot do slave 3D«; 13.00, 14.00, 14.55 »Rabbit«; 16.00 »Utrip ljubezni«; 17.50, 21.10, 22.20 »Črna maša«; 18.10, 21.00 »Škrlatni vrh«.

NAZIONALE - 16.15, 20.00, 22.10 »Suburra«; 15.30, 17.10, 20.20 »Insieme Out«; 18.00, 21.45 »Maze Runner - La fuga«; 18.30, 21.00 »Sopravvissuto - The Martian«; 15.30, 17.00, 18.30 »Hotel Transylvania 2«; 20.10, 22.00 »Dark Places - Nei luoghi oscuri«; 16.15, 18.00, 19.50, 22.10 »Io che amo solo te«; 16.15, 18.45 »Game Therapy«.

SUPER - 16.00, 20.00 »Padri e figlie«; 18.00, 22.00 »Fuck you, Prof«.

THE SPACE CINEMA - 19.20 »Suburra«; 16.25, 19.05, 21.45 »Maze Runner - La fuga«; 15.30, 17.30, 19.30, 21.30 »Hotel Transylvania 2«; 15.10, 17.15 »Inside Out«; 15.40, 17.50, 20.00, 22.10 »Game Therapy«; 15.30, 17.40, 19.50, 22.00 »Io che amo solo te«; 16.30, 19.10, 21.50 »Crimson Peak«; 16.30, 19.05, 21.40 »The Walk«; 22.00 »Lo stagista inaspettato«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.15, 20.00, 22.15 »Crimson Peak«; Dvorana 2: 19.50, 22.10 »Lo stagista inaspettato«; 17.20 »Maze Runner - La fuga«; Dvorana 3: 15.45 »Inside Out«; 17.30, 22.10 »The Walk«; 19.45 »The Walk 3D«; Dvorana 4: 16.00 »Hotel Transylvania 2«; 17.45, 20.00 »Woman in Gold«; 22.10 »Maze Runner - La fuga«; Dvorana 5: 19.45 »Suburra«; 17.50, 22.15 »Game Therapy«.

Šolske vesti

DTZ ŽIGE ZOISA vabi v ponedeljek, 26. oktobra, starše dijakov prvih razredov na srečanje s profesorji ob 17.30, starše dijakov ostalih razredov pa na srečanje z razredniki ob 18.00. Sledijo volitve staršev v razredne svete.

SLOVENSKI VISOKOŠOLSKI SKLAD

SERGIJ TONČIĆ razpisuje natečaj za dodelitev stipendij in podpor za akademsko letosko 2015/16. Prijavijo se lahko študenti in študentke, ki imajo stalno bivališče ali so rojeni v FJK ter se izobražujejo po dodiplomske ali podiplomske visokošolske programih. Vloge do 20. novembra v Ul. Gimnastika 72. Pogoji razpisa na www.sklad-toncic.org.

prej do novice

www.primorski.eu

Poslovni oglasi

ZAGOVINA Nudimo žagovino za stelo z dostavo 00386(0)41695021

Mali oglasi

DVOSOBNO STANOVANJE, delno opremljeno, damo v najem v Štivanu. Cena 370,00 evrov mesečno (plus splošni stroški in ogrevanje). Tel. št.: 348-446264.

NA OPČINAH prodam stanovanje: kuhinja, dnevna soba, dve spalni sobi, dve kopalnici, balkon, pokrito parkirno mesto, klet, 70 kv.m. Tel. št.: 334-3944089.

ODDAJAMO V NAJEM stanovanje na Prosek, 55 kv.m.: dve sobi, kuhinja, kopalnica, balkon, samostojno ogrevanje in parkirišče. Tel. št.: 040-22530 in 333-1129574.

PRODAM hišo z vrtom v Prebenegu z razgledom na morje. Tel. št.: 331-711439.

PRODAM kompresor 2hp komplet z vsemi dodatki in zračni rezervoar. Tel. št. 040-214218.

ZANESLJIV MOŠKI išče katerokoli resno delo, tudi za razne urnike in dneve. Tel. št. 327-7409432.

ZANESLJIVA IN IZKUŠENA gospa išče delo kot negovalka starejših oseb, 24 ur dnevno. Tel. št. 333-6644567 (v večernih urah).

Izleti

DAN DOŽIVETIJ V NARAVI za osnovnošolce in njihove starše v organizaciji Mladinskega odseka SPDT, bo potekal danes, 24. oktobra, v dolini Glinščice. Zbirališče ob 9.00 na parkirišče pred gledališčem Prešeren v Boljuncu. Nujna pohodniška oprema, hrana in piča iz nahrbtnika.

OBČINA DOLINA, za ovrednotenje Naravnega rezervata doline Glinščice, v nedeljo, 25. oktobra, organizira 2. brezplačni voden izlet ciklusa »Jesen v dolini Glinščice 2015«: Od Doline do razgledišča v Krogljah. Neobičajen izlet, ki se zacheče v Dolini, se nadaljuje po stezi gorske zvezde CAI št. 1 do razgledišča v Krogljah in vrha Malega Krasa. Trajanje pribl. 3 ure. Namenjeno družinam in otrokom starejšim od 10 let, zaradi predvidene višinske razlike. Zbirališče ob 9.00 pri pokopališču v Dolini. Info in prijave: info@riseravalrosandra-glinscica.it ali na tel. št. 040-8329237 (pon.-pet. 9.00-13.00).

TABORNIKI RMV sporočajo vsem članom, ki se bodo v nedeljo, 25. oktobra, udeležili izleta po Krasu, da je zbirališče v Zgoniku (za telovadnico) ob 9.00. Zaključek izleta bo v Praprotu pri avtobusni postaji (nasproti agriturizma) ob 16.00.

SPDT vabi v nedeljo, 8. novembra, na Martinovanje. Zbirališče ob 9.00 v Gropadi, pred sedežem SKD Skala. Pohod po okolici Gropade sledi prijateljsko druženje. Prijave do ponedeljka, 2. novembra, na tel. št. 040-220155 (Livio), 040-413025 (Marinka) ali pri odbornikih planinskega društva.

MARTINOVANJE - DSMO organizira 8. novembra ogled Goriških Brd. Avtobus odpelje iz avtobusne postaje v Miljah ob 8. uri. Info in vpis na tel. št. 347-3438878 (ga. Marina).

KRU.T - nadaljuje se vpisovanje na izlet od 5. do 8. decembra v predpraznično Prago, mesto, ki obiskovalca vsakič očara in prevzame s svojo razkošno in bogato arhitekturo. Program in prijave v Ul. Cicerone 8 (2. nad.), tel. 040-360072 ali krut.ts@tiscali.it.

KAM NA SILVESTROVANJE? SKD Drago Bojan - Gabrovec organizira od 31. decembra do 3. januarja, novoletno potepanje v Lovranu pri Opatiji. Info in vpis na tel. št. 340-2741920 (Mirela).

Obvestila

NORDIJSKA HOJA - Skupina 35-55 SKD F. Prešeren iz Boljanca obvešča, da se bo nadaljevalni tečaj s prof. Loredano Kralj vršil danes, 24. in 25. oktobra. Zbirališče danes, 24. oktobra, ob 14.30 na križišču za v Rimjanje, pod bivšo železniško postajo.

AŠD SOKOL iz Nabrežine organizira zumba vadbo ob ponedeljkih, od 20.15 do 21.15. Info na tel. št. 040-200941 ali 333-9482640.

MLADINSKI TREBENSKI KROŽEK vabi vaščane na čistilno akcijo za postavitev spomenika. Zbor v nedeljo, 25. oktobra, ob 10. uri pred pokopališčem v Trebčah.

SKD SLAVEC Ricmanje - Log organizira kuhrske tečaj v Kulturnem domu v Ricmanjih. Potekal bo ob sobotah, 7., 14. in 21. novembra, od 9. do 13. ure in ga bo vodila Vesna Guštin. Vpis do 25. oktobra na tel. št. 340-2580842 (Martina) ob uri obedov.

KINERGETIX - vabljeni na tečaj v KD Igo Gruden Nabrežini v torek, 27. oktobra, ob 19.30. Tokrat se bomo gibali lahketno, mehčali bomo naše skele, kosti in mišice ter napolnili se bomo z pozivljajočo energijo. Po gibanju sledi kratko uvodno predavanje. Nikoli ni prepozno, zdaj je pravi čas! Tel. št.: 00386-40303578 (Mateja).

TELOVADBA SMEHA V KD IVAN GRBEC - Pričetek tečaja v torek, 27. oktobra, ob 20. uri v društvenih prostorih. Telovadbo za sprostitev in dobro voljo bo vodila priznana vaditeljica Carmen Pribac iz Kopra. Toplo vabljeni lanski in novi član!

TPPZ PINKO TOMAŽIČ sporoča, da bo v torek, 27. oktobra, ob 20.45 na sedežu na Padričah redna pevska vaja.

GLASBENA MATICA vabi na podelitev nagrade »Goimir Demšar« ob njegovih 100-letnici rojstva, ki bo v sredo, 28. oktobra, ob 18.30 na sedežu Glasbenice v Trstu, Ul. Montorsino 2.

OBČINA ZGONIK se bo ob dnevu mrtvih poklonila spominu padlih v odporniškem gibanju in NOB s polaganjem vencev na spomenike in grobove v petek, 30. oktobra: 12.00 Proseško pokopališče; 12.20 Proseška postaja - spomenik; 18.00 Zgonik - zbirališče; 18.15 Repnič - spominska plošča; 18.30 Briščiki - hiša spomenik; 18.45 Gabrovec - vaški spomenik; 19.00 Samotorca - vaški spomenik; 19.15 Salež - vaški spomenik; 19.30 Zgonik - vaški in občinski spomenik. Pri spomenikih bo v popoldanskih urah nastopil Mopz Rdeča zvezda.

PILATES - Vaditeljica Sandra in Skupina 35-55 SKD F. Prešeren iz Boljanca sporočata, da bo vadba ob torkih, od 19.30 do 20.30 v telovadnici NSŠ S. Gregorčič v Dolini. Vabljeni stare in nove tečajnice.

POBODE V OKVIRU PRAZNIKA SV. MARTINA na Prosek - Rajonski svet za Zahodni Kras in vaške organizacije prirejajo »The cooking show« z razstavo in pokušnjo fanclov z dušo, ki bo v soboto, 7. novembra, ob 18. uri v Kulturnem domu na Prosek. Vabimo vaščane in vaščanke, ki želijo razstavljati njihove dobre, da se prijavijo v urad Rajonskega sveta na Prosek št. 159 ali na tel. št. 040-225956 do 30. oktobra.

RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS prireja fotografski in likovni natečaj »Pričevanja«. Izdelke je treba oddati najkasneje do 30. oktobra na sedežu I. Okraja Občine Trst - Zahodni Kras (Prosek št. 159). Izdelki bodo razstavljeni v okviru praznovanj sv. Martina. Info v tajništvu rajonskega sveta, pravilnik je na: <http://primacircoscrizione.comune.trieste.it/presentazione-del-concorso-testimonianze-pricevanja/>.

SPDT vabi člane in prijatelje, da se udeležijo polaganja vencev v dolini Glinščice. Zbor v petek, 30. oktobra, ob 14.00 pred pokopališčem v Boljuncu.

UČENCI IN UČITELJICE OSF MILČINSKEGA se bomo poklonili padlim pri spomeniku v Lonjerju v petek, 30. oktobra, ob 11. uri. Vabljeni.

»QIGONG« KITAJSKA VADBA Z ENERGIJO - DSMO obvešča, da poteka vadba ob petkih, 19.15-20.30 v dvorani ACLI, Ul. Frausin 9, Milje. V temu je vpis za dodaten urnik ob torkih, 18.00-19.15. Info na tel. št. 340-3010299 (Letizia).

JOGA - SKD F. PREŠEREN iz Boljanca obvešča, da se tečaji joge vršijo ob sredah v društveni dvorani občinskega gledališča v Boljuncu: začetniki 17.15-18.45, nadaljevalni tečaj 19.00-20.30.

POBODE V OKVIRU PRAZNIKA SV. MARTINA na Prosek - Rajonski svet za Zahodni Kras vabi prošeške in kontovske proizvajalce, da se udeležijo pokušine vin, ki bo 11. novembra na dvorišču rajonskega sveta. Razstavljalci naj se javijo v tajništvu do 31. oktobra ali na tel. št. 040-225956.

SDD JAKA ŠTOKA vabi dijake, da se pridružijo višješolski skupini, ki bo vodi Gregor Geč. Vaje so ob ponedeljkih, od 19.00 do 20.30 v Kulturnem domu na Prosek. Info na tel. št. 338-3277407.

SKAVTI SZSO, volčiči in volkuljice (8-11 let) v Bregu in mestu: Džunglo želimo deliti s teboj. Pridruži se nam in loški skupaj z Akelo, Bagiro, Balujem in Kačo Kaa. Sestanki ob sobotah, od 15.30 do 17.00 v Boljuncu in Škednju. Vpisujemo otroke 3., 4. in 5. razreda OŠ. Tel. št. 331-9716473, kobe.kar-men@gmail.com - Akela (Karmen), 00386-41223410 Baloo (Damjan); tel. 339-4321709 ali purger@libero.it.

TELOVADBA ZA ZDRAVO HRBTENICO Skupina 35-55 SKD F. Prešeren iz Boljanca obvešča, da se vadba za razgibanje s Sandro vrši ob torkih, od 9. do 10. ure v društveni dvorani. Vabljeni.

STARŠI SKUPAJ - ponovno začenjamamo aktivnosti namenjene otrokom s posebnimi težavami: individualno fizioterapijo izvaja fizioterapeutka Majda Grbec, skupinsko in individualno muzikoterapijo pa Sara Hoban. Aktivnosti so odprtne vsem osebam s posebnimi potrebami. Info in prijave ob petkih popoldne, od 15. do 19. ure na tel. št. 040-360324.

UPRAVA OBČINE DEVIN NABREŽINA bo v nedeljo, 1. novembra, položila vence pred spomenike padlim: 8.30 Županstvo, 8.40 Slivno, 8.50 Medjavas, 9.00 Štivan, 9.15 Devin, 9.30 Sesljan, 9.35 Vižovlje, 9.40 Cerovlje, 9.45 Mavhinje, 9.50 Prečnik, 10.00 Trnovca, 10.10 Praprotn, 10.15 Šempolaj, 10.35 Križ, 10.45 Nabrežina.

BIVŠI DIJAKI 3.A, 3.B IN 3.C RAZREDA, ki so obiskovali N.S.Š. Srečka Kosevola na Opčinah v š.l. 1982/83, pozor! Prišel je čas, da se spet srečamo v soboto, 14. novembra, ob 19. uri v Sežani. Prijave in info do 5. novembra na tel. št.: 346-2197404 (Ivo).

GLASBENA MATICA prireja slovensko otvoritev š.l. 2015/16 z nagrjevanjem najboljših učencev in podelitev spričeval učencem, ki so opravili izpit na podlagi konvencije z videmskim konservarorijem v petek, 6. novembra, ob 18.30 v razstavni dvorani ZKB na Opčinah. Vljudno vabljeni.

40-LETNIKI S TRŽAŠKEGA, združite se! Če na tvojem rojstnem listu je zapisana letnica 1975 in če si pozabil, kdo so tvoji sovrstniki, pridi na večerjo, ki bo v petek, 27. novembra, ob 19.30 v restavraciji v Repnu. Potrdite prisotnosti najkasneje do 20. novembra na 40letniki@gmail.com (napisi svoje ime in tel. št.).

DSI vabi v Peterlinovo dvorano na ogled razstave Andreja Kosiča »Trpeča metamorfoza«, od ponedeljka do petka, 9.00-17.00.

GLEDALIŠKI VRTILJAK vabi v nedeljo, 25. oktobra, na predstavo »Pravljica urica babice Pra, ki sploh ne pričakuje tigra« v izvedbi Gledališča Unikat iz

Ljubljane. Prva predstava bo ob 16. uri, druga ob 17.30 v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu, Ul. Brandešia 27. Obveščamo, da je možno naročanje abonmajev na tel. št. 040-370846.

KRUT in Društvo slovenskih upokojencev v Trstu vabita na koncertno predstavo Starosta malo princ, ki bo v nedeljo, 25. oktobra, ob 17. uri v gledališču F. Prešeren v Boljuncu. Na stopaj: ŽePZ DSU za Goriško, MoPZ Fran Venturini, MePZ Slavec - Sarkan in ŽePZ Pristan U3ŽO Koper; gost Otroški zbor Fran Venturini Domjo.

L'ARMONIA IN ZADRUGA KULTURNI DOM PROSEK KONTOVEL vabita na ogled gledališke predstave v tržaškem narečju »Robe de mat!« (Compagnia dei giovani), ki bo v nedeljo, 25. oktobra, ob 17. uri v Kulturnem domu na Prosek.

SKD RDEČA ZVEZDA, pod pokroviteljstvom Občine Zgonik, vabi na Osrednjo proslavo ob 70. obletnici ustanovitve, ki bo v nedeljo, 25. oktobra, ob 17.00 v Športno-kulturnem centru v Zgoniku.

DSI vabi na okroglo mizo na temo »Papec Francišek, Božji mož ali populist?«. Sodelovali bodo Igor Škamperle, Edvard Kovač, Aleš Maver in Tomaž Simčič v ponedeljek, 26. oktobra, ob 20.30 v Peterlinovi dvorani.

SKD VIGRED vabi v sredo, 28. oktobra, ob 20. uri v Štalco v Šempolaju na otvoritev razstave »Prva svetovna vojna 1914 - 1918 Rdeči križ« z nastopom dve Martina Feri in Aljoša Saksida.

TRŽAŠKO KNJIŽNO SREDIŠČE TS360, založbi ZTT in Mladika vabijo na kavo s knjigo »Skrivnosti lepote 2. Knjiga za vsako žensko«. Gast srečanja bo vizažist in lepotni strokovnjak Evgen Gec. V knjižnem središču na Oberdankovem trgu v sredo, 28. oktobra, ob 10. uri.

TS360 vabi v knjižno središče na Oberdankovem trgu 7, v sredo, 28. oktobra, ob 18. uri na pesniški večer, gost bo letošnji jubilant Ciril Zlobec. Predstavili bodo tudi njegovo zadnjo pesniško zbirko »Ljubezen, čudež duše in telesa«.

ZVEZA LEVICE (SKP IN KSI) vabi v četrtek, 29. oktobra, ob 18.30 na pokrajinski sedež SKP, Ul. Tarabocchia 3, na javno skupščino na temo »Občinske volitve 2016: levica je tu«.

SEKCIJA ANPI-VZPI Naselje sv. Sergija, Sv. Ana, Kolonkovec vabi v petek, 30. oktobra, ob 18. uri v Ljudski dom Palmiro Togliatti, Ul. Di Poco 14, na predstavitev knjige Cime irredente (Dramatična zgod

BAZOVICA - Dežela, gozdna straža in šolski urad

Atraktivnejši center

Odbornik Shaurli za ovrednotenje didaktičnega središča, ki je lani sprejelo okrog 200 razredov

Z novo izvedbo projekta Odkrivaj naravo (ScopriNatura) želi Dežela FJK ovrednotiti in povečati atraktivnost Didaktičnega naravoslovnega centra v Bazovici (*na arhivski slikci*), ki ga upravlja deželna gozdna straža. Center naj bo referenčna točka za šole v tržaški in drugih pokrajnah, pa tudi za šole iz Slovenije.

Omenjeni projekt za šolsko leto 2015-2016 so včeraj predstavili deželni odbornik za kmetijstvo in gozdove Cristiano Shaurli ter odgovorna za center v Bazovici Diego Masiello in Anastasia Purič, ki se ukvarja s šolami s slovenskim učnim jezikom. Navzoča sta bila tudi vodja Urada za slovenske šole Igor Giacomini in Valentina Feletti, prav tako z Deželnega šolskega urada. Urad je že devet let soudelezen pri načrtovanju okoljske vzgoje v šolah.

V lanskem šolskem letu je center v sklopu projekta obiskalo najmanj 200 razredov, od osnovnošolcev do višjegolcev. Za letošnje šol-

sko leto pa lahko šole zaprosijo za sodelovanje najpozneje do 2. novembra. »Center v Bazovici je eden tolifikih skritih biserov naše dežele, trdno verjamemo v to institucijo in jo hočemo ovrednotiti,« je rekel odbornik Shaurli, ki je obenem poučaril pomembno vlogo deželne gozdne straže.

VINO - V ponedeljek na prestižni lokaciji

Malvazija v Benetkah tudi s kraškimi vinarji

Malvazija se bo v ponedeljek predstavila v Benetkah, in sicer na prestižni lokaciji. Praznik malvazije, na katerem sodelujejo tudi vinarji iz tržaške in goriške pokrajine, bo zaživel v jezuitskem samostanu iz 15. stoletja Oratorio dei Crociferi.

Malvazija je vino, ki ga poznavajo v stevilnih italijanskih deželah (ter seveda v Sloveniji in na Hrvaškem), čeprav se njene razlike v resnicni zelo razlikujejo. V Benetkah se bo predstavilo okrog trideset vi-

narjev »od Istre do Sicilije in Sardinije,« med njimi pa bodo tudi Emil Tavčar, Sandi Skerk, Edi Kante, Renčelj, Marko Fon in drugi, ki jih v včerajšnjem članku omenja Corriere del Veneto.

Časnik poroča, da bo kuhinja obratovala od 11. do 15. ure, degustacija vina pa se bo nadaljevala do 19. ure: s kozarcem malvazije bo za 20 evrov mogoče okusiti tudi dve porciji tipičnih beneških prigrizkov »cicchetti« in hrvaške ostrige. (af)

Slovensko stalno gledališče

Sabrina Morena, Martina Kafol, Martin Lissiach, Daniel Dan Malalan

KAKO POSTATI SLOVENCI V 50 MINUTAH

režiserka: Sabrina Morena
igra: Daniel Dan Malalan
Boštjan Zavnik - harmonika

danes, 24. oktobra, ob 20.00
v Kulturnem domu na Colu
s sodelovanjem KD Kraški dom

www.teaterssg.com

DANES IN JUTRI Izleti v Grljanu, pri izlivu Soče in Devinu

Obalna akcijska skupina preraja danes ob 14. uri (zbiranje v grljanskem portiku) ogled miramarskega morskega rezervata z ribiškim plovilom. Udeleženci si bodo ogledali tudi gojišča školjk, na koncu pa š tamkajšnji gradič. Danes in jutri (obakrat ob 11. uri) bo na vrsti tudi voden ogled otoka Cona (zbiranje v spremnem centru izliva Soče), jutri ob 8.45 in 10.45 pa bosta na vrsti vodena ogleda rezervata devinskih sten (zbiranje v ribiškem naselju). Vsi izleti so zastonj, rezervacije in informacije na strani www.fishverygood.it.

SALEŽ - Pobuda kraške domačije Bajta

Kraške dobrote

Obiskovalci pokušali slanino, meso, olivna olja, vina in sire - Pristno kraški prašiči

V četrtek je bilo pri Bajti marsikaj okusnega, na ogled pa je bila tudi klet s pršutti in drugimi mesnimi izdelki

FOTODAMJ@N

Kraška domačija Bajta pri Saležu je v četrtek odprla svojo klet in sodelovanju s še nekaterimi proizvajalcji priredila degustacijo domačih pridelkov: slanine, medu, olivnega olja, vina in sirov. Obiskovalci so si z zanimanjem ogledali mogočno klet s pršutti in drugimi mesnimi izdelki, ki so pri-

stno kraški, saj uporabljajo pri Bajti samo meso prašičev, ki jih sami redijo na kraških tleh. Svoje proizvode so predstavili tudi kmetije Gruden-Žbogar iz Samatorce, Jakne iz Štivana in Kocjančič iz Doline, degustacijo vin je vodil sommelier Claudio Donat.

ŠOLE - NSŠ Kosovel, Levstik in špertska dvojezična šola

Dijaki openske, proseške in špertske šole odkrivali Miramar

70 dijakov drugih razredov dvojezične nižje sredne šole iz Špetra, nižje srednje šole S. Kosovela z Opčin in F. Levstika s Prosek na se je 2. oktobra zbralo na skupni pobudi. V lanskem šolskem letu so openski in proseški nižješolci obiskali vrstnike iz Špetra, ti pa so jim zdaj vrnili obisk.

Goste, dijake in profesorje je na Proseku sprejela in pozdravila ravnateljica Marina Castellani. S profesorjami Vesno Jagodic, Vido Rulci, Ido Mesghez, Eleno Sancin, Heleno Volpi, Gabriello Bevilacqua, Suzano Škarab in vzgojiteljem Matijo Kraljem so se dijaki sprehodili po staro tlakovani poti, ki vodi od Kontovela do Grljana in Miramarskega parka. Od tod se pogled odpira na morje in kraški svet: tlakovano pot so zgradili domači ribiči in ob straneh postavili suhozid iz flisa, ki je delno porušen in je nujno potreben obnovitvenih del. Pot povezuje kraško planoto z morskim obrežjem z gradom mimo podhoda in stare avstrogrške železniške postaje v Grljantu, ki sta ravno tako zanemarjena. Pred gradom sta obiskovalce privabila skrbnik gospod Bachisio in arhitektka Monika Milič, ki sta jih pospremila po parku. Po krajšem vodenemu ogledu so se nižješolci srečali z višješolci in spoznali svoje vodiče, dijake 4. in 5. razreda humanističnega liceja A. M. Slomška. Mlajši so z njihovo pomočjo spoznali skrivenosti gradu in zgodbe o njegovih nekdanjih lastnikih. Obiskovalci so si ogledali vse grajske prostore, nižješolci so z zanimanjem prisluhnili razlagam in postavljali vprašanja.

Popoldne so se dijaki prekusili v likovnem extempore, ki ga je vodila Helena Volpi na temo »Selje v Miramaru«. Dijaki so razmišljali o sebi in se upodobili v kontekstu grada. Vodstvo grada z ravnateljico Rossello Fabiani na čelu je ponudilo nagrade za najlepše izdelke. Nagrajeni so bili trije dijaki, in sicer Tezera Marochini (NSŠ Kosovel), Johanna Kerschbauer (NSŠ Levstik) in Marko Sancin (NSŠ Levstik).

Prizanesljivo sončno vreme, veselo vzdušje in poletno razpoloženje v dobro obiskanem gradu in parku so pripomogli k uspehu izleta, kar je dobra popotnica za uspešno šolsko leto.

BORŠNIKOVO SREČANJE - Koprodukcija SNG Drama in SSG

Čarobna gora Mateje Koležnik je predstava v spremjanju ...

V znamenju refleksije o nedefiniranosti in transformaciji gledaliških vlog je včeraj minila tudi treta predstava Boršnikovega srečanja, ki je nastala v produkciji oziroma koprodukciji Slovenskega stalnega gledališča. Po četrtkovi razprodani uprizoritvi Čarobne gore v stari dvorani mariborske Drame, je včeraj na festivalu potekal tudi pogovor z glavnimi soustvarjalci predstave, ki je nastala v koprodukciji SNG Drama Ljubljana in SSG Trst. Udeležili so se je avtorica dramatizacije in dramaturginja Katarina Pejović ter nekateri igralci, na čelu z glavnimi protagonisti Aljažem Jovanovičem, Igorjem Samoborjem in Natašo Barbaro Grancner. V predstavi so kot znano nastopili tudi člani tržaškega ansambla Luka Cimprič, Romeo Grebenšek in Vladimir Jurc.

V živahnem in sproščenem pogovoru, ki se ga je udeležilo veliko mladih in tudi nekateri tuji gledališki navdušenci, so igralci izpostavili, da predstavo, ki jo je režirala

Tudi pogovora s soustvarjalci Čarobne gore se je udeležilo veliko ljudi

la Mateja Koležnik, doživljajo vsaki drugače. Tako besedilo Thomasa Manna kot gledališko postavitev marsikdo dojema kot nedokončano in torej odprto različnim podoživljanjem in interpretacijam. K temu pripomore tudi scenografija Henricha Ahra: protagonist predstave je namreč tudi velik valj, ki se mehansko odpira, »požira in bruha« igralke in igralce, jih premetava, jim daje nove možnosti ... Iz občinstva je bilo med drugim slišati, da predstava deluje zelo sodobno, kljub te-

mu, da je nastala na podlagi zgodovinskega romana.

50. Boršnikovo srečanje se bo zaključilo jutri, ko bodo ob 20.30 v veliki dvorani mariborske Drame razglasili najboljšo predstavo festivala in podelili tudi ostale nagrade.

RAZPIS - Mladi Tokrat je na sceni ... srce

Ljubezen v svojih najrazličnejših oblikah - materinska, strastna, krhka, simbolična - je protagonistka letosnjega ustvarjalnega natečaja Questa volta metti in scena il cuore, ki se v slovenščini glasi Tokrat je na sceni srce. Natančej, ki si ga je zamisla Lorena Matic, in poteka že enajstič, je namenjen dijakom in dijakinjam višjih šol iz Furlanije julijski krajine in Slovenije. V teku šolskega leta bodo priredili ustvarjalni natečaj, na katerem bodo mladi merili moč na področju vizualnih umetnosti, razne kreativne delavnice, izpopolnjevanja, razstave. Novost letosnjega izvedbe so video razglednice o »krajih srca«. Med vsemi, ki bodo do 31. oktobra poslali kratek opis (največ deset vrstic) kraja, ki jim je posebno pri srcu oziroma kraju, v katerem so pustili delček svojega srca, bodo izbrali deset mlađih, ki bodo sodelovali pri snemanju kratkometražnih filmov. Več informacij na assoc.opearativa@libero.it.

IN MEMORIAM - Igor Pahor, kostumograf (1968-2015)

Kreativno odprt

V četrtek popoldne je po kratki in neizprosnosti bolezni, v 47. letu starosti, za vedno odšel kostumograf Igor Pahor.

Rodil se je v Tržiču, po slovenskem klasičnem liceju v Gorici in študiju rusčine na tržaški univerzi, je opravil številne tečaje krojenja, šivanja in kostumografije in se med drugim izobraževal tudi v milanskem gledališču La Scala. Do zadnjega je bil tudi koordinator plesne šole Arabeške iz Ronk, sole iz katere so izšli nekateri izmed najboljših plesalcev v Italiji.

Igor Pahor je bil kostumograf prefinjenega okusa in z izjemnim posluhom za potrebe režiserja, igralcev in predstave v celoti. Njegov prirozen talent in okus sta ga privredila do tega, da se je iz študenta ruskega jezika in literature prelevil v mladega kostumografa, ki je s svojo izrazito eleganco podpisal nekaj najpomembnejših gledaliških predstav na našem prostoru v zadnjih dveh desetletjih. Naj spomnimo samo, da je med letoma 1997 in 99 ustvaril kostume treh otvoritvenih predstav čedajskega Mittelfesta, med katerimi je bila Danubio Claudia Magrisa v režiji Giorgia Pressburgerja, in veliko uspešno Slovenskega stalnega gledališča - Kravno svatbo Garcie Lorce v režiji

Damirja Zlatarja Freya. Njegovi kostumi so tudi osmisli prvo popolnoma dvojezično predstavo SSG, Ellis Island režiserke Sabrine Morene.

Leta 2008 ustvaril kostume za glasbeni video baročnega tria Musici dei Lumi in kratkometražni film 5, ki je svojo premiero doživel na festivalu v Cannesu. Oba je režiral Romeo Toffanetti, priznani italijanski stripar in režiser.

V zadnjih letih je veliko ustvarjal za balet v sodelovanju z velikimi koreografi kot sta japonska mojstrica sodobnega plesa Ranko Yokoyama in Carlos Gacio, Maitre de Ballet pri dunajski operi (Wiener Staatsoper). Na gledališkem področju je veliko sodeloval z Marko Sosičem, tako v Trstu kot Ljubljani. Njegovi so bili kostumi predstave Kuverta v ljubljanski Drami in Dvorišču, Koli v SSG, obe avtorja Spira Scimoneja.

Njegovo zadnje delo je predstava Trst, mesto v vojni v režiji Igorja Pisona, koproducenti katere so SSG, Stalno gledališče FJK II Rossetti in društvo Casa del lavoratore teatrale. Svoje veliko znanje in eleganco pa je nazadnje uporabil, da je ustvaril večerno obleko, ki jo je voditeljica Tamara Stanese nosila med velikim

koncertom v čast 70-letnici radia Trst A in 20-letnici slovenske televizije v Italiji.

B. T.

Zapušča nam svojo mentalno širino

Jočem za dragim prijateljem, bratom in umetniškim sodelavcem. Z Igorjem sva skupaj študirala ruščino in se navduševala nad Čehovom in Mejercholdom. Skupaj sva ustvarila Danubio Claudia Magrisa v režiji Giorgia Pressburgerja. Jaz sem bila asistent režije, Igor kostumograf. Potem sva skupaj postavila tudi La commedia della vanità Elias Canettija in Praha Magica iz Ripellina, jaz kot režiserka, on kot kostumograf. Ustvaril je tudi kostume moje zadnje predstave Anime inquiete a Trieste.

Delila sva veliko gledaliških dogodivščin, veliko zabavnih in poetičnih trenutkov, ki so naju povezali. Igor nam zapušča svojo kreativnost, svoj čut za eleganco, svojo prijaznost in smisel za humor, svojo mentalno širino in sposobnost dialoga. Ciao Igor, srečno pot!

Sabrina Morena

Nikoli ni bil blefer

Cloveško, Igor ni nikoli bil blefer in tega je v gledaliških krogih zelo malo. Februarja prihodnje leto bi moral sodelovati pri broadwajskem komornem muzikalnu Zadnjih pet let. Igor je prišel na zamisel, da bi edina dva igralca velikokrat zamenjala kostume, zato da bi proslavili kič, ki je lasten žanru muzikalja. Spomnim se, da sva pri ustvarjanju Trsta, mesta v vojni vedno našla komicni trenutek, čas za prešeren in sproščajoč smeh, ki nam je vedno olajšal delo. Delali smo, veliko in resno in on je bil vedno prisoten, kot umetnik v ospredju, vendar nikoli arogant.

Igor Pison

Mislil sem, da bo za vselej

Igor je bil od nekdaj in mislil sem, da bo za vselej. Gledališki sopotnik, ustvarjalec s posebnim pogledom, ki ga je delal edinstvenega, velikega v svoji skromnosti in občutljivosti. Imel sem čast, da sem z njim pogostoma sodeloval, kot umetniški vodja in kasneje kot režiser. Ko sva delila skupni čas ustvarjanja, je podpisal med drugim kostume za predstavo Kravna svatba v režiji Damirja Zlatarja Freya, ki predstavlja še danes, tudi po njegovi zaslugi, eno izmed največjih in najbolj uspešnih produkcij Slovenskega stalnega gledališča v Trstu. Nato je delal z menoj kot kostumograf pri različnih predstavah, nazadnje v Kuverti in Kolih Spira Scimoneja za SNG Drama in SSG.

Izjemno sem bil vesel, da je oblekel moje like za Trst, mesto v vojni. Te dni, ko sem bil z omenjeno predstavo v Mariboru na Boršnikovem srečanju in sem vedel, da z njim ni dobro, sem ga videl v svojih mislih povsem drugačnega, videl sem, kako žari njegov obraz, njegov nasmej, od vzemirjenosti, ko mi nekdaj govoril, kako bi nekoč rad oblikoval kostume za enega izmed velikih tekstov A. P. Čehova in zdela se mi je, da se nenadoma pomakne in da gre, da stopi s svojo plemenito drož v gozd visokih in tenkih brezovih dreves, da se ozre proti njihovim vejam, na katerih trepetajo listi v vetru, takoj kakor je trepetal v njem nemir ljubezni, strasti in prijateljstva.

Marko Sosič

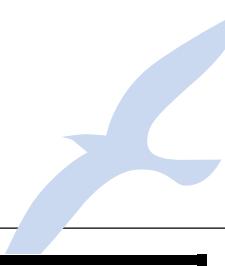
Igor Pahor
s Tamaro Stanese
na septembrski
proslavi ob 70-
letnici Radia Trst A,
zgoraj v zrcalu SSG

JASNA KOŠUTA
IN LUCA QUAIA

Človek s prefijenim umetniškim čutom

Vsi iz gledališkega okolja, ki smo poznali Igorja smo v šoku! Utrpeli smo hudo izgubo, široko kulturno razgledanega človeka s prefijenim umetniškim čutom. Za njim jočemo polni razočaranja nad usodo. Z nami je sodeloval pri postavitevi predstave Trst, mesto v vojni in s tem pripomogel k njeni izjemni kvaliteti. Njegova smrt, v mladih letih, se mi zdi nepravična ...

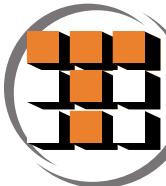
Miloš Budin

Makita

Atlas Copco

WACKER NEUSON

tecnoedile s.a.s.

Trst, ul. Cosulich 9 - 34147

Tel. 040 827045

NAJEM - PRODAJA - SERVIS

www.tecnoedile.net • info@tecnoedile.net

EDIL - PORFIDI TRENTINA

Skladišče in urad na Prosek (nasproti avtobusne garaže ACT)

**Tel. 040/251044;
faks 040/251145**

E-mail: info@edilporfiditrentina.it
www.edilporfiditrentina.it

urnik: 7.30 - 17.00, sobota 7.30 - 12.00

VSE VRSTE PODOV ZA ZUNANJE POVRŠINE

porfirji • peščenjaki • prane cementne plošče • kamnite kocke in obloge • kamniti robniški • material za pokrivanje streh • strešne opeke iz žgane gline...

VELIKA IZBIRA GRADBENEGA MATERIALA

opeke • železne in lesene konstrukcije • izolacijski materiali • železne PVC cevi • ograje...

Foto: E. Menczel

DANEV

**PRAZNJENJE GREZNIC
PREGLEDI S TU KAMERO
ZIDARSKA DELA**

Obrtna cona Zgonik • Proseška Postaja 29/C
Tel. 040 2528113 • Fax 040 2528124
info@danev.it • www.danev.it

PAMETNE HIŠE IN PAMETNE INSTALACIJE

Veliko se govorja o pametnih napravah, s katerimi se dnevno srečujemo: pametni telefoni, omrežja, pametne hiše. Kaj pa pravzaprav pomeni izraz pametna hiša?

Gre za hišo, v kateri večino naprav upravlja nek sistem oziroma v kateri so nameščene pametne instalacije. To je sodobna zgradba, ki klasično domovanje dopolnjuje z najmodernejšimi dosežki s področja avtomatizacije, komunikacije, materialov, umetne intelligence in varnosti.

V naših domovih je dandanes na voljo vedno več elektronskih naprav in sistemov, ki nam olajšajo življenje, hkrati pa za vsako izmed njih potrebujemo svoje stikalo ali daljinski upravljalnik. Prav tako, imajo te naprave različne zahteve za upravljanje in napajanje. Zaradi tega, se je v zadnjih letih pojavila zahteva po povezovanju vseh teh sistemov z uporabo novih, pametnejših instalacij. Povezovanje je možno na primer z uporabo zidnih panelov, računalnikov, dlančnikov, mobilnih telefonov, preko interneta ali lokalnega omrežja. Na tak način lahko lastnik spremišča in vidi kaj se dogaja v hiši, izklopi pozabljeni luč in druge električne naprave.

Če se odločite za gradnjo hiše s sistemom pametnih instalacij, boste lahko različne elemente povezali in jih upravljali z enim samim pripomočkom. Te instalacije nudijo celo vrsto udobnosti, saj vam na primer omogočajo, da z enostavnimi nastavtvami, ki si jih sami izberete, samodejno poskrbijo za ogrevanje stanovanja glede na zunanjo temperaturo, prilagodijo spuščanje senčil na oknih, zapiranje oken glede na jakost svetlobe, prižiganje luči, poskrbijo za zalivanje vrta, zaznajo požar, uhajanje vode ali plina in vas o tem obvestijo, zaznajo vlom, poskrbijo za priklapanje oziroma izklapljanje različnih aparativ.

Možnosti kombinacije teh sistemov je nešteto in jih lahko sproti nadgrajujete. Glede na obširno ponudbo tovrstnih sistemov pa je pomembno, da izberete pravega in tistega, ki je na podlagi vaših želja in potreb najprimernejši.

KAJ POMENI BIVATI V PAMETNI HIŠI?

Dandanes imajo vsaka stavba in predvsem novogradnje nekaj pametnih, ki jih narekujejo tudi zakonski predpisi o varnosti, a to še ne pomeni, da bivamo v pametni hiši. Hiša postaja pametna, ko začnemo sisteme povezovati. Nove stavbe imajo vedno več pametnih instalacij, starejše pa jih dobivajo praviloma pri obnovi. Brez večjih težav lahko dandanes v pametno hišo spremenimo tudi navadno oziroma že obstoječo hišo. To je možno z uporabo brezžične povezave ali z vgradnjijo električnih motorčkov. Za doseganje tega ni potrebno v začetku investirati v vse rešitve, temveč je potrebno dobro začetno načrtovanje, ki omogoča naknadno nadgradnjo brez večjih gradbenih posegov. Dobro načrtovanje nam omogoča kakovost, primerno vzdrževanje in pridobivanje opreme po konkurenčnih cenah.

v funkcionalnosti rešitev, spet drugim v udobju, saj pametne instalacije poskrbijo za številna vsakodnevna opravila, ki lahko uporabniku prihranijo čas in energijo, ter enostavnejše upravljanje s sistemom.

Udobje

K udobju uporabnika sistema veliko pripomore preprost način upravljanja. Lahko razpolagate z neštetimi možnostmi izbire. Pametna hiša vas bo ob vašem prihodu domov razvajala in samodejno poskrbela za vklop zunajne in notranje razsvetljave. Če želite zvečer počivati ob glasbi, nežni svetlobi, pravilni temperaturi in spuščenimi senčili je dovolj pritisniti na gumb in soba ugodi vašim željam. Prav tako, bo pametna hiša sama zaprla okna v primeru da zazna kapljice vode. Vedno bolj razširjena je integracija avdiovizualnih naprav oziroma naprav zabavne elektronike (televizor, DVD, predvajalnik, radio,

La Combustibile s.r.l.
TRST - DOMJO 38 - TEL. 040.820331 - www.lacomustibile.com

- ❖ Diesel goriva
- ❖ Kurilno olje za ogrevanje
- ❖ Dostava na dom drvi in peletov
- ❖ Peči in štedilniki na drva in pelete

VELIKA IZBIRA - IZLOŽBA V NOTRANJOSTI

MICHELUS
CASE

**Gradimo
vase sanje!**
Ul. Aquileia, 38
34170 GORICA
tel.: 0481523104
fax: 0481525719
info@michelus.it
www.micheluscase.it

predvajalnik zgoščenek, satelitska TV). Sistem omogoča upravljanje vseh elementov z uporabo prikazovalnika na dotik, tako da postane uporaba različnih daljincov nepotrebna.

Varčnost

Sistem pametne hiše nam poleg udobja omogoča tudi varčnost,

saj pripomore k znižanju visokih stroškov električne energije tudi do 30 odstotkov. Treba je omeniti, da je Evropska unija že sprejela standarde o tem, kaj mora biti povezano s pametno tehnologijo, da lahko objekt pridobi status energetsko varčne hiše.

V zvezi z varčnostjo, pametne inštalacije poskrbijo za avtomatizacijo ogrevanja – sistem meri temperaturo v vsakem prostoru posebej in vsak prostor posebej ogreva glede na vaše potrebe.

Pri razsvetljavi vam sistem omogoča centralen izklop svetil, ko vas ni doma ali ko greste spati. V prostorih, kjer se ne zadržujete pogosto lahko nastavite samodejni izklop svetilke po določenem času. Pametna inštalacija bo prevzela nadzor tudi nad senčili in multi-medijs.

Če se odločite za inštalacijo merilnikov porabe električne energije boste lahko zaznali kje potrošite preveč in z uporabo sistema to prilagodili in stroške znižali.

Varnost

Pomembna prednost pametne hiše je tudi večja varnost, ki jo nudijo integrirane alarmne in druge varnostne naprave. Pametna hiša zagotavlja visoko stopnjo varnosti pred nepovabljenimi gosti, saj nas pametne inštalacije o njih obvestijo. Senzorji v nadzorovanih prostorih namreč zaznajo gibanje, sistem pa nas o tem obvesti z glasovnim ali sms sporočilom.

Varnost ni povezana le z alarmnim sistemom ampak pametne inštalacije vam omogočajo tudi, da morebiten vlot preprečite. Ko vas ni doma lahko vklopite tako imenovano simulacijo prisotnosti, kar pomeni, da se svetila samodejno vključijo, dvignejo se rolete, na vrtu vključite glasbo.

Drugi vidiki varnosti zadevajo izklop vode, plina in drugih elementov, ki bi lahko povzročili škodo ko vas ni doma. Veliko pozornosti je torej pri teh sistemih namejenih preventiv.

KAKO LAHKO UPRAVLJATE PAMETNE INŠTALACIJE?

Pametne inštalacije lahko preprosto upravljate preko:

- računalnika, na katerem je nameščen program, ki vam omogoča prikazovanje stikal in števcov;
- prenosnega telefona, preko katerega lahko prejemate sms sporočila z raznoraznimi informacijami o temperaturah, alarmih itd. in preko katerega lahko vklopite ali izklopite naprave;
- zaslona, občutljivega na dotik, ki deluje podobno kot računalnik. Ta ja lahko namizni ali pritjen na steno;
- tabličnega računalnika;
- daljinskega upravljalnika.

KAKO POTEKA NAČRTOVANJE PAMETNE HIŠE?

Pri načrtovanju pametne hiše je od zasnove do izvedbe in obratovanja potreben celoten inženiring:

- treba je določiti cilje in zahteve, ter na podlagi tega izdelati celovit projekt;
- izbrati nizkonapetostno, krmilnilsko in merilno regulacijsko opremo;
- izbrati ali izdelati programsko opremo, ki bo nameščena na sredstvih za upravljanje, ter izbrati ustrezne nadzorne sisteme;
- izbrano opremo vgraditi in spustiti v pogon;
- izdelati uporabniško dokumentacijo;

• zagotoviti vzdrževanje opreme in s časom nadgrajevati sisteme za najbolj učinkovito uporabo.

ELEMENTI PAMETNIH INŠTALACIJ

Osnovni element, ki mora biti predviden že v projektu so tipala. V vsako sobo je potrebno namestiti tipalo temperature, senzorje gibanja, dima in izliva vode. Zunaj hiše mora biti nameščena vremenska postaja, ki pridobiva podatke za celo vrsto naprav, kot so na primer ogrevanje, hlajenje, razsvetljava, senčila, okna. Kakovostne in primerno razporejene senzorje lahko uporabljate tudi za alarm.

KOLIKO STANE PAMETNA HIŠA?

Cena pametne hiše je seveda odvisna od velikosti objekta in od števila sistemov, ki jih želimo vgraditi. Na splošno je investicija dražja predvsem zaradi večje porabe števila žič in namestitve večje elektro omarice. Tudi načrtovanje in celoten inženiring zahtevata višjo naložbo. Danes lahko izbirate med velikim številom proizvajalcev, ki vam omogočajo obilo rešitev. Potrebna je posebna pozornost pri izbiri prave rešitve za vsakega posameznika, saj se mnogokrat zgodi, da je v nekaterih sistemih možno integrirati le določene izdelke, ki se po funkcionalnosti bistveno ne razlikujejo med seboj a je lahko cena za isto rešitev za 2 do 3 krat večja. Posebno pozornost je treba namenjati pri izbiri pravega razmerja med ceno in kvaliteto, ter med dodano vrednostjo in ceno. Naložba v pametne inštalacije je na splošno približno za 30 odstotkov dražja od naložbe v klasične inštalacije, vendar pa se razlika povrne že v nekaj letih.

KAJ NAREKUJEJO BODOČI TRENDI?

V zadnjih petih letih je uporaba pametnih sistemov in inštalacij v porastu predvsem v novogradnjah. Mlade generacije so vse bolj informirane in razumejo po-

men in dodano vrednost, ki jo ta investicija dolgoročno prinese. Trendi v hišni avtomatizaciji se gibljejo predvsem pri uporabi in izkorisčanju okolju prijaznih virov energije, kot sta sonce in voda

in pri vedno večjem povezovanju pameti. Integracija sistemov predstavlja za bodočnost pravo rešitev, za najboljšo optimizacijo in udobje bivalnih prostorov in okolja v katerem živimo.

TECNO NOLEGGI
NA RAZPOLAGO 20 PLOŠČADI

IZPOSOJAMO DVŽNE PLOŠČADI:
KAMIONSKE KOŠARE,
SAMOHODNE KOŠARE
IN PAJKE

Tel. in Fax. 040 8321268
Mob. 335 6576587
Krmenka, 543
Dolina - TRST

DO 47 METROV VIŠINE

WWW.tecnonoleggij.it

Megater
Trgovina za topel dom!

TOPLITNE ČRPALKE
PEČI NA PELETI
KOTLI NA DRVA
OSTALI INSTALACUSKI MATERIJAL

www.megater.si info@megater.si
PE Koper | Šmarska cesta 4, 6000 Koper | t. +386 (08) 205 65 37 NOVO!
PE Postojna | Volaričeva ulica 5c, 6230 Postojna | t. +386 (05) 726 21 96
PE Nova Gorica | Cesta 25 junija 1g, Kromberk, 5000 Nova Gorica | t. +386 (05) 333 40 77

PEČI • KAMINI • DRVA ZA OGREVANJE • PELETI • KAMINI NA BIOETANOL
• NAPRAVE ZA OGREVANJE • PRILAGODITEV DIMNIKOV V SKLADU Z ZAKONSKIMI PREDPISI IN VARNOSTJO • TOPLITNA IZOLACIJA

POSEBNI POPUSTI od 20% do 60%

DAVČNE OLAJŠAVE PODALJŠANE DO KONCA LETA 2015

Izložba in skladišče: Gradišče (GO) • Ul. Udine 41
tel. 0481 969663 • fax 0481 969404 • mob. 335 54 91 812 • 393 23 58 403

info@casageosystem.it

www.casageosystem.it

NAJ VAS JESEN NE PRESENETI

Pihalniki

Tecnoutensili
nuova
Općine

Proseška ul.7
tel: +39 040212397
info@tecnoutensili.eu

OBİŞČITE NAS

Motorne žage

KOPER - Do torka na ogled zanimiva razstava

Veduta kot koncept utopije

Z razstavljenimi deli opozarjajo na potrebo po stalni zbirki sodobne umetnosti

Na ogled so tudi dela Spacala, Lukežiča, Sirk, Černigoja, Sakside ...

ROŠA

V Galeriji moderne in sodobne umetnosti na Kidričevi ulici v Kopru je na ogled likovna razstava z naslovom Veduta kot koncept utopije. Slikarska zbirka Pokrajinskega muzeja v Kopru hrani namreč nekatere odlične umetnine moderne in sodobne umetnosti s prostranimi vedutami krajin in morskih obrežij. Tokratna razstava tako skuša prvič tematsko in selektivno predstaviti izsek ohranjenih likovnih razpoloženj kot zametak enega od poglavij prihodnje Galerije moderne in sodobne umetnosti. S pričujočim dogodkom skušajo namreč odgovorni pri Pokrajinskem muzeju Koper opozoriti na desetletja odprto prostorsko vprašanje stalne zbirke moderne in sodobne umetnosti. Predstavljena so dela številnih avtorjev, ki so s svojim ustvarjanjem pustili izrazito močan pečat na primorskem likovnem področju. S svojimi deli je predstavljen koprski slikar klasičnega realizma Bartolomeo Gianelli (1820-1894), ki ga stroka obravnava kot dediča naj-

plemenitejšega izročila starih beneških vedutistov. V nadaljevanju ne moremo mimo takoj imenovanih tržaških umetnikov. Edvilio Gardina, muzejski svetnik in umetnostni zgodovinar pri Pokrajinskem muzeju Koper, prav v okviru omenjene razstave opozarja, da je »zahodni« nacionalni prostor s Trstom kot nekdanjim pomembnim umetnostnim središčem v Srednjem Evropi, z izjemno dediščino Moderne vidno zaznamoval evropski prostor. Mnenja je, da je delež tržaških umetnikov, ki so oplajali slovensko kulturno, temeljnega pomena v vseh sferah nacionalne duhovne zakladnice.

Nekoliko izven omenjene šole je kot prvi predstavljen zasanjan in melanholičem morski nokturno tržaškega krajinarja Pietra Fragiacoma (1856-1922). Občutljivost dramatičnega romantičnega razpoloženja dobi poseben pečat v postekspresionističnih tesnobnih vangoghovskih krajinah Avreljija Lukežiča (1912-1980). Polnoma nasprotna je radoživost šti-

rih dalmatinskih motivov Alberta Sirka (1887-1947). Na ogled so postavljene nežne urbane vedute v akvarelih Roberta Hlavaty (1897-1982), kot tudi kraška lirika Lojzeta Spacala (1907-2000), ki po mnenju številnih ostaja ena iz najdragocenjših stvaritev evropskih modernističnih tokov. Z delom brez naslova se predstavlja osrednji domači nosilec avantgardne Avgusta Černigoja (1898-1985). Pravljico-matafizične krajine so zastopana v stvaritvah goriškega slikarja Rudolfa Sakside (1913-1985). Na razstavi so zastopane še afriške vedute Lea Vilharja, kot tudi fauvistični portret Belega Križa nad Piranom, ki ga je ustvaril Miha Maleš.

Razstava Veduta kot koncept utopije je na ogled še do 27. oktobra, 8. februarja prihodnje leto pa je predvidena otvoritev nove tematske razstave s portreti in avtoportreti iz 19. in 20. stoletja, prav tako iz slikarskih fondov Pokrajinskega muzeja Koper.

Roša

TRŽIČ - Občinsko gledališče

Sezono uvedel vrhunski pianist Nelson Freire

V tržiškem nastopu brazilskega mojstra Freira smo pogrešali slastne viške

ORGANIZATORJI

Otvoritev glasbene sezone 2015-16 je v tržiško občinsko gledališče privabila polnoštevilno občinstvo - klavirski recitali so namreč zelo priljubljeni, še posebno, če gre za mojstra, ki že preko pol stoletja nastopa v jugalednejših svetovnih dvoranah. Brazilski pianist Nelson Freire je v Italiji bolj redko nastopal, zato je vladalo veliko pričakovanje, kajti umetnik si je prisluzil veliko nagrad in priznanj.

Program je bil lepo izbran in ga je Freire odprl z Bachovo Partito št. 4 v D-Duru BWV 828, ki jo je mojster podal z elegantno in pretanjeno igro, sledila pa je čudovita Beethovenova Sonata op. 110 v As-Duru, predzadnja iz zbirke dvainštredesetih, globoka meditacija, v kateri se razum in čustva prepletajo v neverjetnem sosedju kompozicijskih domislic. Blagi začetni akordi so napovedali užitek, toda nismo doživeli interpretacije, ki bi nas z napetim lokom priklenila in očarala: tudi tu je Freire pokazal zrelo in premišljeno igro, ni bilo pa pravega žara, tiste vzhičnosti, ki jo lahko umetnik občuti in posreduje občinstvu, kadar se zbudi notranja vzmet, ki pripelje do slastnih viškov.

Bolj prepričljiva je bila izvedba

izbranih odlomkov iz zbirke Vision fugitives op. 22 Sergeja Prokofjeva: kratke forme je mojster podal z izbranim okusom, z elegantno prstno igro in skrbnim doziranjem dinamike. Koncert je sklenila Chopinova Sonata v h-molu op. 58, zadnja v trojici tovrstnih skladb. Vemo, da je bil Chopin predvsem mojster sinteze, v svoji poslednji sonati pa je dokazal, da zna tudi v bolj obširni partituri uskladiti pesniški navdih z okvirom forme - sonate. Nelson Freire je lepo izpostavil značilnosti Chopinovega sloga, lahko izpeljal virtuoze pasaze, tudi pa smo pogrešali rdečo nit, ki bi nas brez občasnih premorov vodila skozi partituro. Igra je bila sicer vseskozi na visoki ravni in mojster je požel dolge aplavze hvaležnega občinstva, ki so priklicali kar tri dodatke: Claude Debussy, Johannes Brahms in pianistov sonarodnjak Hector Villa-Lobos so potrdili mojstrove vrlbine in sijajno sklenili žlahtni koncert, naslednji pa bo že v torek, s poklonom pokojnemu goriškemu skladatelju Fausto Romitelli (na programu tudi Finca Kaija Saariaho in Jean Sibelius), ki ga bo oblikoval godalni kvartet Prometheus.

Katja Kralj

TOMIZZEV DUH

INGOVERNABILE

PISÉ MILAN RAKOVAC

EU ne zmore disciplinirati lastnega dvorišča: ne šengenske Grčije ne potencialnih kandidatov Turčije, Makedonije in Srbije. Madžarska in višegradska ekipa rušijo samo idejo EU, glavno breme begunskega tranzita sedaj nosita ne-šengenska Hrvaška in šengenska Slovenija, ki sta se tako naenkrat znašli v položaju skrajne točke koridorja Azija-Evropa. Situacija je postala skoraj neobvladljiva. *Ingovernabile*. Ampak kot bi *ingovernabile* postale tudi najmočnejše članice evropske skupnosti. Je to rezultat formalističnih, biokratskih pravil naše utrjenje demokracije? Ki, ob pomoči vsemogočne Banke, porajajo *l'ingovernabilità* sistema. Ali pa imamo opravka z dolgo roko Strica Sama, ki z zgrešenimi potezami cel Bližnji vzhod drži v stanju nenehnega kaosa?

Kot bi se Evropa vrnila v čas po Veliki vojni, ko so razpadla cesarstva in je od Baltika do Jadrania čez noč nastala množica novih držav. Tedaj so se razmnožile demokratične republike, izbrani podložniki pa so v mladih parlamentih prevzeli vlogo nekdanjih absolutističnih vodij. Vladati ni lahko, brez izkušenj in pod nadzorom javnosti: ta kontrola pa je bistvo demokracije in hkrati prepreka učinkovitemu vladanju. Potem je velika kriza 1929.

kot macola udarila naš svet in ljudstva so sama izbrala avtokrate in diktatorje Mussolinija, Hitlerja, Franca ...

Sto let kasneje, ko nova ekonomska kriza spodnja same temelje ponosne in samozavestne zahodne demokracije, biblijski eksodus povzroča tektonsko spremembo EU: ne gre več za »folklorne« problem Italije, ki ji Evropa že nekaj let prepušča skrb za afriške begunce. Pol milijona ljudi, ki je zadnjem mesecu dni prispelo v Grčijo, se po balkanski poti nezaustavljuivo zliva v samo srce Evrope, v Nemčijo.

Izvrstni nemški novinar Jakob Augstein zapisi: »To pravljivo poletje so si nemški državljanini zaželeti, da bi (v očeh sveta) končno spet postali dobrí, toda prišla je jesen in njihovo število se počasi zmanjšuje. Navadili smo se, da smo slabí, tako je bolj udobno. Naš rasizem ima nov cilj, begunce.«

Nam tule po Balkanu je malce lažje, ne? Od razpada nekdanje države in vojne v devetdesetih smo se navadili, da smo za Evropo »brutti, sporni, cattivi«. Za zdaj se tistim nagonom še upiram, saj se dobro spomnimo, kako smo nedavno tudi sami bežali drug pred drugim. Toda »raison

d'etat« in val za valom Azijcev na naših blatnih poljih in zmedenih mejah nas vse bolj meče iz tira. Hrvaški in srbski politiki se prepričajo kot najstniki, črnogorski Srbi prav danes, ko to berete, rušijo premjerja Đukanovića, Madžarska je »varna« za bodečo žico, češki predsednik svari pred imigranti, ki bodo kamenjali ženske in sekali roke, Cerar in Milanović ne izključujeta več utrjevanja meja ...

Na bistvena, enostavna vprašanja ne bomo bodovali odgovorov. Zakaj begunce v Carigradu ne vkrajo/mo na letalo, vlak ali avtobus in jih ne odpeljejo/mo naravnost v Nemčijo? Ali pa: kako to, da se je naenkrat, od septembra do danes, od Grčije do Nemčije znašlo pol milijona ljudi? Ki prihajajo in prihajajo in prebijajo meje. Kaj storiti? Bomo južnoslovenske države čez noč postale evropska karantena? Se bomo še naprej pričakale in *all'ungherese* druga drugi pred nosom betonirale mejo? Toda ljudje bodo prihajali. Preostane nam le - človečnost. S slovensko hrvaške meje Irena Urbic poroča: »Vtis je, da ne razumemo dobro, da realnost preprosto demantira protokole in pravilnike. Izjemne razmere terjajo izjemno vedenje, fleksibilnost in domiselnost. Ko se na polje 'ne-

pričakovano' zgrne tisoč premraženih, utrujenih ljudi, jih je potrebno najprej ogreti, posušiti, dati topel čaj, pogledati v oči in jim dati (neorokavičeno) roko, jim reči vsaj eno besedo (brez zaščitne mase na obrazu) in jim dati informacijo, kdaj in kaj se jim bo v naslednjih urah zgodilo. Tako lahko omiliš napetost, ki porodi nestrpnost, strah in obupano nasilje ... Dokler bodo nosilne mediji več poročila o smeteh, ki za begunci ostajajo, in stroških, ki jih ima država s to biblijsko »nadlogo«, rasističnih komentarjev na fejsbuku pa ne sankcionira nihče, ne sočutja ne solidarnosti ne moremo pričakovati od državljanov.«

Neobvladljiv kaos lahko postane *governabile* le s skupno politiko, ki birokracijo cepi s humanizmom in tako omeji rasizme in nacionalne egoizme. To seveda žal ni uresničljivo brez odločnih mehanizmov sankcij, pa tudi prisile: EU ima, denimo, vse pravne osnove za izključitev posamezne članice iz Unije. Ker je videti, da je delna rešitev vseobsegajoče krize le pred nami, saj so ISIL- u Siriji dnevi šteti, je skrajni čas, da se evropske države zavedo, zakaj obstajajo. In da brez dogovora lahko kontinent res lahko postane povsem - *ingovernabile*.

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 356320
faks 0481 356329
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

TRŽIČ - Dežela sprejela sklep o začetku postopka strateškega okoljskega ocenjevanja

Prvi korak za razvoj tržiškega pristanišča

Vhod v tržiško pristanišče

BONAVENTURA

Deželni odbor Furlanije Julijanske krajine je na predlog odbornice za infrastrukture Mariegrazie Santoro sprejel sklep, ki bo omogočil začetek postopka strateškega okoljskega ocenjevanja (Valutazione ambientale strategica - VAS) za regulacijski načrt tržiškega pristanišča. »Po odobritvi smernic je strateško okoljsko ocenjevanje najpomembnejši korak v kompleksnem postopku, ki je potreben za sprejetje novega regulacijskega načrta. Tržiško pristanišče ima v skladu z rastom trendom blagovnega prometa, ki ga beležijo pristanišča severnega Jadrana, možnosti za razvoj. Nov regulacijski načrt bo sredstvo, ki bo ta potencial potrdilo in mu dalo možnost, da se uresniči prek razvoja pristaniških infrastruktur ter komercialnih in drugih storitev s poudarkom na večnamenskosti in s ciljem celostnega razvoja širšega območja,« je dejala dežela na odbornica Santorova.

Nad postopkom bo imel pristojnost deželni odbor, ki se bo za tehnično pomoč opiral na službo za okoljsko ocenjevanje deželne direkcije za okolje in energijo. Deželni odbor bo imel tudi nalogu izvajanja postopka, vlogo predlagatelja pa bo imela deželna direkcija za infrastrukture, pro-

met, prostorsko načrtovanje, javna dela in gradbeništvo.

V postopek strateškega okoljskega ocenjevanja so vključene številne službe in ustanove, od deželnih direkcij za okolje in zdravje do okoljske agencije ARPA Furlanije Julijanske krajine, deželnega ribiškega zavoda Ente tutela pesca ter pokrajin Trst in Gorica do tržaškega in goriškega zdravstvenega podjetja in deželnega naravnega rezervata Doberdolskega in Prelosnega jezera, rezervata ob izlivu Soče in rezervata Cavanata. Zainteresirane ustanove so ne nazadnje tudi občini Tržič in Devin-Nabrežina, spomeniško varstvo Furlanije Julijanske krajine, ustanova za porečje Soče, tržiška luška kapitanija, dežela Veneto in Republika Slovenija. (Ale)

KRMIN - Mednarodni dan prostovoljstva

Prostovoljci praznujejo

Ob 9.30 izobraževalni tečaj v prireditvi krvodajalskih združenj, uradno odprtje ob 10. uri s slovenskima zboroma

Občina Krmin bo danes gostila mednarodni dan prostovoljstva. Prireditve, ki bo zadnjič potekala pod okriljem goriške pokrajine, se bo udeležilo okrog štirideset prostovoljnih združenj z obe strani državne meje. Svojo dejavnost bodo predstavljala na Trgu Svobode in v Ulici Matteotti, kjer bodo že dopoldne odprli stojnice z informativnim materialom.

Uradno odprtje bo ob 10. uri, ko bosta nastopila slovenska zbra-

Sanje in Provox, do 18. ure pa se bodo zvrstili tudi drugi glasbeni in umetniški nastopi, praktične demonstracije in srečanja. Organizatorji so k sodelovanju povabili tudi goriško društvo plesalcev nie. Ob porajinski odbornici Ilarii Cecot se je četrtek predstavitev mednarodnega dneva prostovoljstva udeležila Lucia Toros, odbornica občine Krmin, v imenu goriškega združenja krvodajalcev pa je pozdravil predsednik Feliciano Medeot. Go-

riški in tržiški krvodajalci bodo namreč v okviru današnje prireditve v Krminu priredili izobraževalni tečaj za vodstveni kader društev, ki so ga naslovili »Poznati in razumeti. Znanje in promocija«. Tečaj bo v palaci Locatelli in je odprt javnosti.

Dogajanje na krminskih ulicah bodo z intervjuji popestrili tudi mlađi, ki sodelujejo pri projektu goriškega zdravstvenega podjetja What's up in jih koordinira Igor Damilano. (Ale)

GORICA - Danes ob 15. uri odprtje na Rojcah

Teniška igrišča kot nova

Ob samih igriščih so v športnem središču obnovili tudi razsvetljavo in teraso sedeža teniškega društva

Obnovljena teniška igrišča na Rojcah

BUMBACA

Na Rojcah bodo danes slovesno predali namenu obnovljena teniška igrišča, ki jih upravlja združenje Tennis Campagnuzza. Vzdrževalna dela, v katera je lastnica objektov - Občina Goriča - vložila skupno 280.000 evrov, so trajala več mesecov, zaključila pa so se v prejšnjih tednih. 150.000 evrov je prispevala dežela FJK, preostalo pa je krije občina z lastnimi sredstvi.

Uradno odprtje obnovljenih igrišč

ob navzočnosti goriškega župana Ettoja Romolija bo ob 15. uri, že dopoldne se bosta na njih pomerila predsednik teniškega društva Diego Corolli in občinski svetnik Giuseppe Ciotta, ki mu je župan zaupal vodenje športnega reziorja.

Največ vzdrževalnih del so izvedli na dveh pokritih igriščih: ob samem šotoru so obnovili razsvetljavo (nabavili so LED svetilke), ogrevalni sistem in

sami igrišči. Nekaj denarja je v športno središče vložilo tudi samo društvo Tennis Campagnuzza, ki je obnovilo podlago zunanjega igrišča (prekrili so ga z umetno maso), razsvetljavo in teraso svojega sedeža. »Društvo si za svoje delo prav gotovo zaslubi pohvalo. Pri tem je treba povedati, da se cene uporabe igrišč kljub tem investicijam niso zvišale, ampak znižale,« poudarja občinski svetnik Giuseppe Ciotta. (Ale)

DOBERDOB - 100 najboljših vin v Italiji

Kovačev teran nagrajen v Milanu

Andrej Kovač s priznanjem v Milanu

Na posebni levtici 100 najboljših vin v Italiji, ki jo vsako leto objavljajo v sklopu enogastronomskega in kulturnega dogodka Golosaria v Milanu, je letos tudi teran 2001 kmetije Kovač iz Doberdoba. Nagrada Top Hundred 2015 je v Milanu dvignil Andrej Lakovčič, eden izmed treh bratov, ki vodijo doberdobsko turistično kmetijo Kovač. Žirija je teran iz Doberdoba opisala kot

pravi »dragulj«. Kmetija Kovač je bila med drugim v Milanu edina zastopnica goriške pokrajine, saj so v seznam najboljših vin vključili le pet vinarskih podjetij iz Furlanije Julijanske krajine. To so še Emilio Bulfon iz Valeriana v okolici Pordenona, Zorzettig iz Čedada, Guerra Albano Wines iz kraja Montani di Torreano v videmski pokrajini in Vigna Traverso iz Prepotta. (av)

Pomoč v Brežice

V pomoč pri reševanju begunske krize se je vključila tudi novogoriška mestna občina. Upravi za zaščito in reševanje Republike Slovenije je v Brežice najprej poslala 100 postelj in ekipo prve pomoči. Sinoč pa se je v Brežice odpravila še druga skupina, ki jo sestavlja 16 pripadnikov Civilne zaščite mestne občine. (km)

Poti spomina in sprave

V Palmanovi se bodo danes spominjali tragičnih dogodkov, ki so doleteli mesto na začetku prve in med drugo svetovno vojno. Dogodek prireja čezmejno združenje Concordia et Pax v okviru vsakoletnega srečanja Poti spomina in sprave. Na parkirišču za stolnico v Ulici Scamozzi bo ob 10.30 spregovoril zgodovinar Ferruccio Tassin. Nato se bo dogajanje preselilo v nekdanje zapore v kasarni Piave, v katerih so nacisti in fašisti ubili in trpinčili več kot petsto antifašistov in partizanov. O teh dogodkih in o osvoboditvi mesta bo spregovoril Enrico Cernigoi. Jutro se bo nato zaključilo z mašo in pozdravi gostov, prisotna bosta tudi goriški nadškof Roberto Maria Redaelli in koprški škof Jurij Bizjak. (av)

Sedem čudes na Vrhu

Kulturno društvo Danica prireja jutri Pohod sedmih vrhovskih čudes, ki je primeren tako za odrasle kot za otroke. Vpisovanje bo potekalo med 8.30 in 9.30 na sedežu društva Danica. Pohod ne bo voden, trasa bo označena s puščicami in trakovi. V zaključnem delu pohoda si bodo udeleženci lahko ogledali kmetijo Sare Devetak in klet vinarskega podjetja Rubijski grad. Ob prihodu na sedež kulturnega društva Danica jih bo pričakal topel obrok. Pohod je vključen v projekt Bunker 2015/18, ki ga vodi goriški Kulturni dom in v katerega je vključeno tudi združenje Forum za Gorico.

JAMLJE - V vzdrževanju kulturne krajine potrebni novi prijemi

S košnjo trstja do oživitve jezera

Informativno srečanje o Doberdobskem jezeru, ki sta ga Občinska enotnost in Lista za Doberdob skupaj priredili v četrtek v Jamljah, dokazuje, da je biser vključen v »doberdobško« skalo še vedno pri srcu domačinom. Srečanja so se udeležili številni krajanji, prislo je tudi več ljubiteljev narave iz sosednjih vasi, ki sta ju uvodoma nagovorila župan Fabio Vizintin in občinski svetnik Liste za Doberdob Marko Jarc. Za njima je o jezeru spregovoril profesor ekologije na tržaški univerzi Livio Poldini, ki je razložil, da se jezero zarašča s trstjem in tujerodnimi rastlinami. Poldini je opozoril, da je v jezeru izredna zaloga biomase, ki bi jo bilo vredno izkoristiti tudi za proizvodnjo električne energije. Po njegovih besedah bi bili košnja trstja in sečna lepa zanimivi tudi iz gospodarskega vidika. Vse večji problem predstavlja tudi blato, ki nastaja zaradi izredne količine rastlinja, ali in trstja. Občasno bi ga bilo treba odkopavati in odstranjevati, saj bo drugače jezero v zelo kratkem času postal močvirje.

Marko Jarc poudarja, da je treba za Doberdobsko jezero skrbeti povsem drugače kot doslej; ni dovolj vzdrževati spremjemnega centra, poskrbeti je treba tudi za košnjo trstja, sečno in odstranjevanje blata. Župan Vizintin pravi, da so se s prof. Alfredom Altobellijem, ki sodeluje s Poldinijem pri raziskovanju jezera, že začeli pogovarjati o pripravi projekta Interreg, ki bi vključevalo tudi Cerkniško jezero. Ravno včeraj se je Vizintin mudil na deželi, kjer se je s pristojnimi funkcionari pogovoril o upravljanju rezervata Doberdoskega in Prelosnega jezera.

»Če bi občine Ronke, Tržič in Doberdob prevzele neposredno upravljanje nad rezervatom, bi morale imeti specializirano osebje, ki bi se na primer lotilo košnje trstja. Poleg tega bi nam morala dejela za neposredno upravljanje zagotoviti primerno finančno dotacijo; preveriti bo tudi treba, kako bi bilo mogoče posegati na zasebnih parcelah brez pravnih posledic,« pravi župan Vizintin in vsekakor poudarja, da morajo biti dolgoročne rešitve tudi gospodarsko zanimive. V vzdrževanje jezera in še zlasti kraške gmajne - tudi za pridobivanje biomase - je treba vključiti domačine, zlasti kmete. (dr)

Srečanje v Jamljah (desno); brez pomoči človeka bo jezero postal močvirje, kar se na žalost med posebno sušnimi poletji že dandanes dogaja (spodaj)

BUMBACA, D.R.

NOVA GORICA - Trgovina z orožjem

Osumljjenca na prostosti

Kriminalisti bodo več podrobnosti o preiskavi povedali v ponедeljek v Ljubljani

Oba slovenska osumljenca v zadevi, povezani z mednarodno trgovino z orožjem, sta bila zaslišana pred preiskovalno sodnico novogoriškega okrožnega sodišča, od koder včeraj nismo uspeli dobiti dodatnih pojasnil, po poročanju medijev pa sta oba že na prostosti. Po zaslišanjih je dežurna državna tožilka zoper enega od osumljenih predlagala priporaziti ponovitvene nevarnosti, med hišno preiskavo naj bi pri njem našli 200 kosov vojaških starin, dežurna preiskovalna sodnica pa se z njo strinjala, zato bo o predlogu držav-

vne tožilke odločal izvenrazpravni senat sodišča.

Kot je znano, so novogoriški kriminalisti v sodelovanju z Upravo kriminalistične policije GPU ter italijanskimi in hrvaškimi varnostnimi organi dalj časa preiskovali mednarodno kriminalno združbo, ki se je ukvarjala s kaznivimi dejanji nedovoljene proizvodnje in prometa orožja in eksploziva. Preiskavo je koordinalo okrožno državno tožilstvo v Novi Gorici v sodelovanju s tožilci iz Italije in Hrvaške. Pri preiskavi je sondeval tudi Europol.

Ob zaključku preiskave so kriminalisti zasegli več kosov prepovedanega vojaškega orožja, za katerega osumljenici niso imeli ustreznih dovoljenj, so pojasnili na Generalni policijski upravi. »Gre za uporabno vojaško orožje, ki ni bilo onesposobljeno in za tako orožje se ne more pridobiti dovoljenja kot za zbirateljsko orožje,« so včeraj dodali na GPU in napovedali, da bodo več podrobnosti o preiskavi na novinarski konferenci v Ljubljani v ponedeljek, 26. oktobra, predstavili predstavniki slovenske, hrvaške in italijanske policije. (km)

KULTURNA KRAJINA

Danjel Radetič
danjel.radetic@primorski.eu

Kras ni Amazonija

Pri upravljanju naravnih virov na naših krajin moramo upoštevati, da je kraško kulturno krajino s stoletji trdega dela izobiloval človek. Na kraški gmajni je pasel živino, vrtace je posadil s poljsčinami in zelenjava, redke gozdove je izkorisčal za pridobivanje energentov - beri: za žaganje drv.

V šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so se prebivalci doberdobske občine začeli zaposlovati najprej v industriji in gradbeništvu, zatem še v terciarem sektorju. Domaćini so počasi opuščali kmetijstvo, narava je ostala prepuščena sama sebi, kar se danes vse bolj opaža na spremembah v kulturni krajini. Gmajna se zarašča, gozd sega do hiš, grmovje prekriva steze, širijo se tujerodne rastline z velikim pajesnom (v lat. *Ailanthus altissima*) na celu. V zadnjih letih vse bolj žalostno sameva tudi Doberdobsko jezero; nihče več ne kosi njegovega trstja, gozd okrog njega je tako gost, da se je ponekod nemogoče približati vodi, blato polni kanale in »bezne«. Da bo jezero preživel, potrebuje čim prejšnjo pomoč človeka. Trstje je treba redno kosi, blato odkopavati, gmajno vzdrževati s pomočjo paše, v gozdu naj se spet zaslišijo motorne žage. Za tovrstne posuge se ogrevajo tudi profesorji in raziskovalci s tržaške univerze, ki so se pred nekaj meseci lotili raziskovanja jezera s pomočjo dronov.

V zadnjih letih je sicer veljalo (zmotno) prepričanje, da kmet s svojim traktorjem straši ptice, ki gnezdi sredi grmečevja; »navorvarstveniki« so trdili, da je treba naravo pač pustiti pri miru. To je nedvomno povsem pravilno za Amazonski pragozd, ki v svoji prvinštosti sam skrb za svoje sonaravno obnavljanje; na Krasu pa je potreben drugačen odnos do narave - seveda spoštljiv do vseh živilih bitij, ki mora temeljiti na trajnostnem izkorisčanju naravnih dobrin. K temu lahko v prvi osebi pripomorejo kmetje, kijim mora biti dana možnost, da brez zavirajoče birokracije in nerazumljivih omejitev živijo od sadov kraske zemlje. Kot so stoletja počeli naši predniki.

GORICA - V soboto, 31. oktobra, sprevod proti beguncem

Na desničarskem shodu tudi prvak SNS Zmago Jelinčič

Sprevoda proti sprejemanju migrantov, ki ga bo desničarske stranke pripredile prihodnji konec tedna v Gorici, naj bi se udeležil tudi Zmago Jelinčič Plemeniti. Udeležbo nekdanjega slovenskega poslanca in predsednika Slovenske nacionalne stranke napoveduje Stefano Salmè, državni tajnik stranke Fiamma Nazionale, ki prireja desničarski shod skupaj s stranko Forza Nuova. Vest je Salmè objavil na Facebook strani »Corteo a Gorizia. Soluzione ungheresi al problema dei profughi« (Sprevod v Gorici. Madžarska rešitev problema beguncev). »Po dogodkih v Brežicah, kjer sta zagoreli šotorišče in hotel, v katerih so bili nastanjeni begunci oz. nezakoniti priseljenci, je postalo jasno, da je zaustavitev invazije migrantov postala skupna tema za dve državi in celotno Evropo,« je napisal Salmè in zraven objavil še nazorno fotografijo prvaka SNS, ki strelja s pištolem.

Da bo Jelinčič med člani delegacije Zveze evropskih nacionalnih gibanj, ki se bodo udeležili že tretjega desničarskega shoda v Gorici v šestih mesecih, so v tiskovnem sporočilu potrdili tudi krajevni predstavniki stranke Fiamma Nazionale. Jelinčič bo v dobrati družbi: v Gorico naj bi namreč prišel tudi evropski poslanec ksenofobne madžarske stranke Jobbik Bella Kovacs in tajnik Zveze evropskih nacionalnih gibanj Valerio Cignetti.

Stefano Salmè je na svojem Facebook profilu objavil fotografijo Zmaga Jelinčiča s pištolem v roki in pod njo zapisal, da se bo med udeleženci gorilke desničarske manifestacije tudi prvak SNS

FOTO FB

Zagovorniki »madžarske solucije« se bodo v soboto, 31. oktobra, zbrali pri Rdeči hiši. Ob 15.30 bo sprevod krenil proti mestnemu središču po Ulici Aliviano, Trgu Sv. Antona, Trgu Cavour in Raštelu vse do Travnika. »Manifestacija bo potekala ob vsakem vremenu in ne glede na katerikoli protest antagonistov,« pravijo predstavniki Fiamma Nazionale. Organizatorji vabijo občane, naj pridejo prisluhniti »res-

nici« o prebežnikih, ki naj bi jo mediji prikrivali. »V Sloveniji je 11.000 barbarov, ki so se pripravljeni zgneti na zahodno Evropo. Če v Avstriji zanje ne bo prostora, bodo skozi Furlanijo Julijsko krajino prišli v Italijo. Ker jim »omejitve«, ki so jih postavili slovenski policisti, niso bile všeč, so začeli šotorišče in hotel. So kot kobilice, za sabo puščajo sled nasilja,« svojo »resnicu« razlagajo Salmè. (Ale)

Nov poveljnik brigade Pozzuolo je Ugo Cillo

FOTO B.L.

V kasarni Guella na Trgu Battisti je včeraj potekala svečanost, med katero je novi poveljnik brigade Pozzuolo del Friuli postal Ugo Cillo. »Med službovanjem v Gorici sem posebno cenil čut italijanske pripadnosti in navezanost, ki jo je cela dežela izkazovala brigadi,« je ob slovesu dejal dosedanji poveljnik Domenico Pace, ki odhaja na obrambno ministrstvo v Rim. Prihod novega poveljnega dejansko potrjuje ohranitev goriškega sedeža brigade, katerega obstoj je bil še pred kratkim pod vprašajem. Brigada Pozzuolo del Friuli je vsekakor v stalnem stanju pripravljenosti za sodelovanje v mednarodnih operacijah v tujini, še zlasti v primeru mirovnih misij, potem ko so bili njeni vojaki v zadnjih letih stalno prisotni v Libanonu.

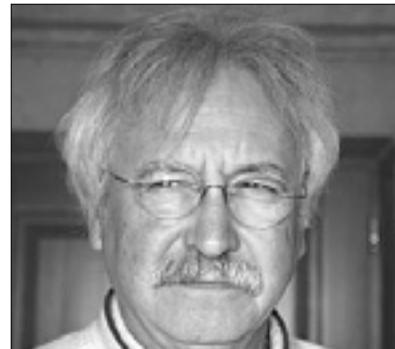

VIPOLŽE - V Furlaniji Julijski krajini narašča število obolenj

Azbest podcenjena težava

Klub hudim obolenjem, ki ga povzroča, je azbesta še vedno veliko v okolju. »Gre za podcenjevanje tveganja,« je prepričana Metoda Dodič Fikfak, ena od udeleženk včerajšnjega mednarodnega posvetu »Azbest. nikoli dokončana zgoda«, ki se je odvijal v vili Vipolže v Goriških Brdih. Prav Goriška Brda so skupaj z Desklami in Anhovim ena od štirih centrov v Sloveniji, kjer je pojavnost mezoteliomov največja. Ostali centri so še Ljubljana, Maribor in Izola. »To so kraji, kjer se je azbest tudi največ uporabljal. Od leta 1960, ko se vodi register raka, do danes imamo 500 primerov mezoteliomov - raka potrebušnice in poprsnice. Na en mezoteliom pridejo trije pljučni raki,« opozarja Fikfakova.

»Na letni ravni je bilo v Salonitu Anhovo zaposlenih okrog 700 ljudi iz Goriških Brd,« dodaja Ernest Žnidarčič, iz Sindikalne organizacije Brda. »Veliko jih je žal že umrlo. Skrbi na to, da je v občini klub popisu in prizadevanjem našega sindikata še veliko vgrajenega azbesta. Želeli bi, da država z lokalno skupnostjo in civilnimi gibanji pristopi k prizadevanju, da bi se povsod azbest čim prej umaknil,« opozarja Žnidarčič. Ob popisu količin vgrajenega azbesta v briški občini, ki

Stefano Silvestri FOTO K.M.

Metoda Dodič Fikfak FOTO K.M.

Valentino Patussi FOTO K.M.

so ga izvedli leta 2006 in 2007, so priliški do količine 1.250 ton. Doslej so ga na tistem območju odstranili 605 ton, več kot polovica ga je še vedno vgrajenega.

Zaskrbljujoči so tudi podatki iz Furlanije Julijski krajine, kjer zaznavajo višjo incidenco poklicnih tumorjev. Večina je povezana z izpostavljenostjo azbestu. V goriški in tržaški pokrajini beležijo posledice obsežne izpostavljenosti zaradi industrije, ki je uporabljala azbest. »V goriški pokrajini v tem kontekstu beležimo skoraj dve smrti na tisoč prebivalcev, starih nad 40 let, kar je zaskrbljujoče! V Trstu v zadnjih petnajstih letih beležimo okrog 580 me-

zoteliomov,« opozarja Valentino Patussi in pri tem dodaja, da se doba, preden se pojavijo simptomi bolezni, daljša. V tržaški in goriški pokrajini, kjer se nahaja 30 odstotkov prebivalstva Furlanije-Julijski krajine, beležijo 84 odstotkov primerov, povezanih z azbestom glede na celo deželo. »V letu 2014 smo v Gorici zabeležili 171 novih primerov, 114 pa v tržaški pokrajini. Trend je v naraščanju,« svari Patussi. Da bi danes lahko izvedli natančne epidemiološke študije, strokovnjaki izvajajo ocene, kolikšna je bila izpostavljenost azbestu v preteklosti. »Težava je, da pred 30, 40 leti niso bili na voljo ne instrumenti ne metode,

s katerimi bi lahko opravljali mero-dajne meritve, ali pa so bile le-te zelo ohlapne,« pravi Stefano Silvestri. Da bi določili koncentracijo azbestnih vlaken na kubični meter zraka na posameznih območjih tveganja pred tolkimi leti in na ta način določili t.i. povprečno kumulativno izpostavljenost posameznikov, pridobivajo raziskovalci nabor zelo podrobnih informacij. Tako bodo lahko določili ali povečanje tveganja izpostavljenosti sovpada s povečanjem tveganja obolevanja.

»Glede na latentno dobo - od prve izpostavljenosti do takrat, ko clovek zbole, smo pričakovali, da bo vrh bolezni dosežen okrog leta 2020.«

pravi Dodič Fikfakova. »Toda Onkološki inštitut nas opozarja, da je zadnja leta dosežen vrh te bolezni. Iskreno upamo, da je tako in da bo počasi začel upadati. Vendar si tega ne upam napovedati. Možno je, da bo vrh trajal dlje časa, bojim pa se, da bolezni ne bodo upadale, ker na žalost Slovenije nismo očistili,« opozarja sogovornica.

Namen včerajšnjega srečanja je bil prav v ozaveščanju in opozarjanju, da se je do ostankov azbesta, ki jih je v Sloveniji še veliko, treba obnašati odgovorno. »Azbest je povsod! Še vedno pa prihaja ogromno izdelkov iz tujine, četudi jih je Evropa prepovedala. Nadzor je nemogoč,« svari Dodič Fikfakova. Primer dobre prakse v zvezi z ravnjanjem z azbestom prihaja ravno iz Občine Kanal ob Soči, kjer stoji tovarna Salonit Anhovo, koder so v preteklosti uporabljali azbest. Župan Andrej Maffi pojasnjuje: »Delujemo v dveh smereh: že nekaj let plačujemo vse stroške odstranitve azbesta iz občine, 230.000 evrov pa razdelimo za delovanje 70 društev v občini. S temi ljudmi se na psihosocialnem področju ne ukvarja nihče, zato je prav, da se v prostem času ukvarjajo z drugimi stvarmi in ne misijo samo na bolezni dosežen!« (km)

GORICA - Šušmelj pod lipami o Osimu in Vidmu

Italija je bila talec Trsta

Goriške uprave so si bolj prizadevale za povezovanje in otoplitev odnosov

Gost Srečanja pod lipami je v četrtek zvečer bil Jože Šušmelj, nekdanji diplomat v Rimu in Trstu kot konzul SFRJ in Slovenije, član mešanih komisij in odborov, ki so urejali zapletene odnose med Jugoslavijo, kasneje Slovenijo in Italijo. Poznamo ga tudi kot publicista političnih in diplomatskih vsebin, zadnja knjiga je iz leta 2014, in sicer monografija o baronu Andreju Winklerju. Šušmeljem se je pogovarjal zgodovinar Renato Podbersič, ki mu je zastavljal vprašanja povezana z Videmskim (1955) in Osimskim sporazumom (1975), ki jima je gost dejavno sledil med pripravami na podpis in uresničevanjem. Ker je sledil tudi pripravam za sprejetje zaščitnega zakona leta 2001, ga je dodatno vprašal tudi podrobnosti o njegovem sprejetju. Razlage in odgovori, ki jih je ponudil več kot trideset let poslušalcem, so bili stvarni in anekdotični, podrobni in dragoceni za razumevanje tedanjega dogajanja in sklepanja za današnji čas. Do podpisa Osimskih sporazumov je prišlo po dveletnem tajnem sestajanju med dvema predstavnikoma Jugoslavije in Italije s področja gospodarstva. Sestajanje je bilo tajno, da bi se izognili nevrotičnim odzivom italijanske desnice in zlasti ezuških združenj.

Pogoji za takšen sporazum so dozoreli v kontekstu mednarodnega stanja. Zahod je premišljal o stanju v Južni Evropi po Titovem odhodu - kako bo ukrepala ZSSR, ko pa je vprašanje STO-ja bilo še na dnevnom redu Združenih narodov? Bo Vzhod segel do Tržaškega zaliva? Konferenca v Helsinkih je zakoličila evropske meje, a Italija ni ratificirala Memoranduma iz leta 1954. Zlasti ZDA so zahtevala, da se stanje razreši.

Italija je s stališčem zastreljen vojaško strateških gledanj zahtevala vrhova na Sabotinu in Matajurju ter ju dobila. V ta namen je tudi financirala vkopano izventeritorialno cesto. Jugoslavija je pritisnila za zaščito naše narodne skupnosti in za dokončno dodelitev istrskega polotoka. Drugo je dobila, prvega pa ne, ker je Italija bila talec notranje politike, ki je preprečevala takšen odstop; ezuška združenja so namreč pojavljala upravno politično opredelitev na tržaški občini. Mi pa dodamo glede dodelitev dveh navedenih vrhov, da je Jugoslavija z Londonskim memorandumom že prej dobila 11 km² v Miljskih hribih. Vzro-

ki in posledice Videmskega sporazuma so širše poznani, ker smo Primorci zaradi njega bolj neposredno doživelji spremembe ob meji. Beograd je gledal zadržano zaradi bolj zavrtih izhodišč, kot jih je imela Slovenija. Pozitivno so na razplet vplivali politiki dometa Koče Popovića, Borisa Krajnerja, Edvarda Kardelja. Kljub internacionalističnem izhodiščem je vodstvo KPS imelo vselej poseben odnos do narodnega vprašanja in koristi. Italija je bila spet talec Trsta, kjer so večinsko odklanjali vsakršno odpiranje in »popuščanje«. Na Goriškem je bilo drugače, ker so uprave iskale povezovanja, premike, otoplitev odnosov. Sicer pa se je na ravni ljudi stanje otajalo že na odmevno »nedeljno metel«.

Številna so bila vprašanja in premisljanja, ki so prišla iz publike. Jože Šušmelj je nanj zaporedoma, točno in vselej tehtno odgovarjal in dopolnil. Za konzula v Trstu je bil kot zadnji jugoslovanski diplomat in prvi slovenski. V prvi osebi je sledil krajevnim odzivom v obdobju osamosvojitve, ko so v glavnem sledila izbiram Slovenije z nekaj dvomom v gospodarskih krogih, ki so napovedovali kasnejše težave, ter med udeležencem upora, za katere je SFRJ bila rezultat njihovih žrtev in izbir.

Skllop zanimanj se je nanašal na izbirose nekdanje slovenske politike glede odnosa do različnih družbeno političnih komponent čez mejo in sedanjih političnih struktur do obstoja ter dejavnosti narodne skupnosti v Italiji. Pred desetletji se je odnos razlikoval glede na politično opcijo in iz Ljubljane so na primer svetovali levemu gibaju, naj se strankarsko porazdeli po lastni presoji med vsedržavne stranke. Glede slednjega, je menil predavatelj, da bi se tuje z drugačnim navodilom ljudje odločili po svoji družbeni nagnjenosti. Primerjava z nemško manjšino je diskusijsko koristna, a zgodovinska in socialna izhodišča so povsem različna. Sedaj je vizija bolj meglena kot v času Jugoslavije. V preteklosti so vsa sredstva obveščanja imela svoje dopisnike v Trstu, sedaj te zavzetosti ni. Gospodarske zaščite tudi ni. Po splošnem mnenju je Slovenija centralizirana na Ljubljansko kotlino in kranjsko regijo... Srečanje se je zaključilo z nekaj kritičnimi pogledi na evropsko skupnost narodov in držav. (ar)

Šušmelj pod lipami

BUMBACA

KRMIN - Jazz&Wine of Peace

Festivalski dogodek tudi v prenovljeni Vili Vipolži

Danes bo potekal predzadnji dan festivala Jazz&Wine of Peace, ki ga prireja združenje Controtempo. Današnji program bo pester, saj so predvideni kar štirje koncerti. V Kulturnem domu v Novi Gorici bo ob 11. uri nastopil saksofonist Oliver Lake s skupino Generation Quartet, ki jo sestavljajo Joe Fonda, Michael Jeffrey Stevens in Emil Gross.

V kleti kmetije Borgo San Daniele v Krminu bo ob 13. uri s skupino Disorder at the Border nastopil Zlatko Kaučič iz goriških Brd, ob 14.45 bo novinar Matteo Femia predstavil svoj roman Minimo cum sax tenore.

V prenovljeni Vili Vipolži bo ob 17.

uri nastopil Jef Ballard, ki ga bosta spremljala Lionel Loueke in Chris Cheek, večer bo sklenil nastop Americana Stanleya Clarka, ki se bo predstavil s svojo skupino v občinskem gledališču v Krminu ob 21.30. Organizatorji festivala med drugim napovedujejo, da bodo nočni glasbeni sladokusci v lokalnu Jazz&Wine Le Bar lahko ob 23.30 prisluhnili dvojici Giampaolo Mrach (harmonica) in Giulio Scaramella (klavir), v restavraciji In Taberna pa, prav tako ob 23.30, skupini Artrobus. Festival se bo zaključil jutri s pestrim programom koncertov. Višek bo ob 20.30 v krminskem gledališču, kjer bo nastopil kvintet Kennyja Garretta. (av)

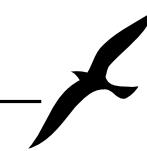
GORICA
Vztraja pri tem, da ni terorist

V zadnjih dneh sta se na koprskem sodišču odvijali dve obravnavi zoper Ivana Cernica, Goričana, ki je osumljen terorizmu, neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami in ponarejanja listin. Cernic je zatrtil, da ni terorist, da za Andreja Babiša prej še ni slišal, še manj pa je vedel, da gre za češkega ministra za finance. Zatrtil je, da je pošto z živosrebrovim kloridom Babišu poslal kot fizični osebi na domač naslov in ne na vladnega.

Cernica so novogoriški politični lanski decembra prijeli na pošti v Grgarju, kjer je posiljke dvoval z lažnimi dokumenti na ime Boris Mannlicher. Iz grgarske pošte je bilo na češko poslano pismo z živosrebrovim kloridom, ki ga je prejel češki minister za finance.

Cernic je na sodišču povedal, da je na ebayu res kupoval živosrebrov klorid in ga na črnem trgu prodajal naprej z namenom zasluga. Z odvetnikom Gorazdom Gabričem dokazujeta, da gre za snov, ki je v Italiji v prosti prodaji, v ta namen je Gabrič sodnici tudi predložil spletno povezavo do strani, s čimer bi policija lahko preverila njegovo dotedjanjo aktivnost. Tožilstvo mu namreč očita, da je vse to naredil prav za specifičen posel in se je v ta namen predstavljal kot Mannlicher,« je včeraj za Primorski dnevnik pojasnil odvetnik Gabrič.

Naslednja obravnavna na koprskem sodišču bo 4. novembra, sledili naj bi ji še dve. (km)

Ostržek v Gorici

V okviru gledališkega festivala združenja Terzo teatro bo danes ob 20.30 v goriskem Kulturnem domu predstava »Pinocchio«. Nastopila bo skupina Teatro Finestra iz Aprilije.

Termalni bazen

V Gradežu bodo danes ponovno odprli termalni bazen. Odprt bo vsak dan med 10. in 21. uro, tudi ob sobotah in nedeljah. V njegovo obnovo so vložili 100.000 evrov.

Poklon padlim

Društvo Soška fronta 1915-1917 in Aktiv mestnih žena in deklet Goričanke, pripravljata spominski dogodek ob 1. novembру - dnev spomina na mrtve. S simboličnim venčkom bosta na vojaških pokopališčih prve svetovne vojne počastila spomin na žrtve, padle in na slovenskih tleh pokopane udeležence vojne na soškem bojišču. Položitev venčkov s kulturnim programom bo v ponedeljek, 26. oktobra ob 11. uri na vojaških pokopališčih v Solkanu, Ajševici in Ravnicu. Spominska slovesnost pa se bo isti dan ob isti uri odvijala še pri spomeniku na vrhu Škabrijela. (km)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, Korzo Italia 89, tel. 0481-531443.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, Ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 2, Ul. Manlio 14 A/B, tel. 0481-480405.

DEŽURNA LEKARNA V KOPRIVNEM
CORAZZA, Ul. Buonarroti 10, tel. 0481-808074.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

Gledališče

ŠTANDREŽ 2015 - ABONMA LJUBITELSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu v organizaciji PD Štandrež: 8. novembra ob 17. uri »Vse za stonj!« (Dario Fo), nastopa Koroški Deželni Teater - Slovenj Gradec. 13. decembra ob 17. uri »Slepinja v kriku« (Ken Ludwig), nastopa KUD Dolomiti - Dobrova. 10. januarja 2016 ob 17. uri »Silvestrska sprava 2000« (Tone Partljič), nastopa KUD Valentin Kokalj - Visoko. 30. januarja 2016 ob 20. uri premiera »Denar z neba (Ray Cooney)«, nastopa dramski odsek PD Štandrež (ponovitev 31. januarja 2016 ob 17. uri). Prodaja vstopnic pri blagajni eno uro pred predstavo.

GLEDALIŠKA REVIJA »A TEATRO CON L'ARMONIA« ob 16. uri: v gledališču San Nicolò, Ul. 1. Maggio 84, v Tržiču v nedeljo, 25. oktobra, »La note de le vedove«, nastopa gledališka skupina Brandl in 8. novembra »Che gropi ara!!!«, nastopa gledališka skupina Quei de Scala Santa. V župnijskem gledališču Pija 10. v Starancanu, Ul. De Amicis 10, 15. novembra »5 x una«, nastopa gledališka skupina Il teatro rotondo; predprodaja vstopnic v krožku ACLI v Ul. 1. Maggio v Tržiču ob petkih in sobotah 16.00-17.00 ali pri Pro Loco v Ul. Dante 10 v Starancanu ob petkih in sobotah 10.00-12.00 ter eno uro pred predstavami. Več na www.teatrormonia.it.

GLEDALIŠKI FESTIVAL »CASTELLO DI GORIZIA«. NAGRADA MACE-DONIO: ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici danes, 24. oktobra, »Pinocchio« (Collodi), nastopa gledališka skupina Teatro Finestra iz Aprilie. 30. oktobra »L'uomo, la bestia e la virtù (Pirandello)«, nastopa gledališka skupina Teatro Armathan iz Verone;

predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51 v Gorici (tel. 0481-30212).

V GLEDALIŠČU VERDI V GORICI: ob 20.45: 26. oktobra bo muzikal »Cabaré«, nastopili bodo Giampiero Ingrassia, Giulia Ottolino in Mauro Simone. Več na www3.comune.gorizia.it/teatro.

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI: 28. oktobra ob 20.15 »Darovi minevanja«, Manca Košir z gosti Ksenijo M. Leban, Jankom Bohakom in Tino K. Mazi; informacije po tel. 00386-3354013, več na www.kulturnidom-ng.si.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V GRADISČU: ob 21. uri: 8. novembra »Forbici & Follia«, nastopajo Michela Andreozzi, Roberto Ciufoli, Max Pisu, Barbara Terrenoni, Nino Formicola in Nini Salerno; informacije po tel. 0481-969753 in na www.artistiassociatigorizia.it.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V KRMINU: ob 21. uri: 11. novembra »Wonder Woman. Reading su donne, denaro e super poteri«, igrajo Antonella Questa, Giuliana Musso in Marta Cusunà; informacije po tel. 0481-532317 ali na info@artistiassociatigorizia.it.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU: ob 20.45: 27. oktobra bo koncert kvarteta Prometeo. 3. in 4. novembra bo gledališka predstava »Wonder Woman. Reading su donne, denaro e super poteri«, igrajo Antonella Questa, Giuliana Musso in Marta Cusunà. Informacije pri blagajni gledališča v Tržiču (od ponedeljka do sobote 17.00-19.00), tel. 0481-494664; več na www.teatromonfalcone.it.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU: v Novi Gorici: danes, 24., 28. in 29. oktobra ob 20. uri »Krvava gora« (Gregor Brazel); informacije po tel. 00386-3352247 ali na blagajna@sng-ns.si.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.15 »Crimson Peak« (prepovedan mladim pod 14. letom).
Dvorana 2: 16.30 »Hotel Transylvania 2«; 18.10 - 20.10 - 22.10 »Io che amo solo te«.
Dvorana 3: 15.30 »Inside Out«; 17.30 - 19.50 »Woman in Gold«; 21.45 »Suburra.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 17.15 - 20.00 - 22.15 »Crimson Peak« (prepovedan mladim pod 14. letom).
Dvorana 2: 19.50 - 22.10 »Lo stagista inaspettato«; 17.20 »Maze Runner - La fuga«.
Dvorana 3: 15.45 »Inside Out«; 17.30 - 22.10 »The Walk«; 19.45 »The Walk« (digital 3D).
Dvorana 4: 16.00 »Hotel Transylvania 2«; 17.45 - 20.00 »Woman in Gold«; 22.10 »Maze Runner - La fuga«.
Dvorana 5: 19.45 »Suburra«; 17.50 - 22.15 »Game Therapy«.

Razstave

V GORICI: na sedežu kulturnega združenja Prologo v Ascolijski ulici v Gorici poteka niz likovnih dogodkov pod naslovom »Al fine lo spirito fa quello che vuole«. Na ogled je samostojna razstava Ignazia Doliacha iz Krmine; do 31. oktobra ob delavnikih 17.00-19.30.

V MUZEJU SV. KLARE: na Verdijevem korzu v Gorici je na ogled razstava »Habsburžani - Štiri stoletja vladavine v obmejni grofiji 1500-1918«; do 31. januarja 2016 ob petkih in sobotah 10.30-13.00, 15.30-19.00, ob nedeljah 10.30-19.00; vstop prost.

V VILI CORONINI CRONBERG: na Drev. 20. septembra bosta danes, 24. oktobra, ob 16. uri in 17.30 vodena ogleda vile za otroke med 6. in 10. letom starosti z naslovom »Il palazzo incantato«. Prirejata združenje Artisti Associati in Fundacija Coronini Cronberg; najave po tel. 0481-533485 ali na info@coronini.it.

Koncerti

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI: danes, 24. oktobra, ob 11. uri v sklopu niza »Oktober jazz« Trio Generations featuring Oliver Lak.; informacije po tel. 00386-3354013, več na www.kulturnidom-ng.si.

V VILI VIPOLEŽE: bo danes, 24. oktobra, ob 17. uri koncert The Jeff Ballard Trio v sklopu niza »Oktober jazz«.

»VEČERNI KONCERTI« združenja Rodolfo Lipizer v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici: 6. novembra ob 20.45 koncert »Arie d'opera e Romanze italiane da salotto«, nastopajo sopran Daniela Donaggio, pianist Fabrizio Malaman, recitira Francesco Cavarro; informacije in rezervacije na lipizer@lipizer.it, predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51 v Gorici (tel. 0481-30212); več na www.lipizer.it.

Šolske vesti

»ŠOLA ZA STARŠE« s priljubljenim norveškim pedagogom Godijem Kellerjem bo potekala 3. in 6. novembra med 17. in 20. uro v Galeriji Ars v Katoliški knjigarni na Travniku 25 v Gorici. S svojimi izkušnjami, toplino in duhovitostjo bo staršem pomagal razumeti, kaj se dogaja z njihovimi otroki, opremil pa jih bo tudi s potrebnim zaupanjem vase, da jim bodo znali pristopiti naproti in odpavili kakšno vzgojno zagato. Prijave in informacije na drustvo.lampyris@gmail.com ali po tel. 347-7300222 (Michela) ali tel. 00386-41760671 (Suzana). Prirejata društvo za razvoj waldorfske pedagogike Lampyris in Združenje staršev otroškega vrtca Pikapolonica iz Pevme.

TEČAJ SLOVENŠINE ZA STARŠE v Dijaškem domu v Gorici od 9. novembra: začetniški (35 ur) ob ponedeljkih in četrtekih 17.15-18.30 in nadaljevalni (35 ur) ob ponedeljkih in četrtekih 18.30-19.45. Informacije in vpisovanje po tel. 0481-533495 do 30. oktobra.

Izleti

SPDG prireja v nedeljo, 25. oktobra, izlet na Vrh Planje (1663 m). Informacije in prijave na andrej@spdg.eu ali po tel. 320-1423712 (Andrej).

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH KRVODAJALCEV IZ DOBERDOBA prireja 12. decembra dvodnevni izlet z avtobusom v Zagreb in Samobor z ogledom božičnih tržnic. Vpisovanje in informacije v trgovini jestvin v Dobrodobu, Rimska ul. 36. Tel. št. 0481-78036.

Obvestila

OBČINA ŠTEVERJAN obvešča, da bo polaganje vencev 1. novembra potekalo pred števerjanskim spomenikom na Trgu Svobode po koncu maše, ki se bo začela ob 9. uri, in ob 11.15 pred spomenikom padlim na Jazbinih.

PODGORSKA SECIJA VZPI-ANPI IN SKRD A. PAGLAVEC iz Podgore vabita na svečanost polaganja vencev k spomeniku padlim v narodno-osvobodilni borbi v nedeljo, 1. novembra, ob 10. uri s sledenjem programom: pozdrav predstavnika VZPI-ANPI, polaganje vencev s strani borčevskih organizacij in krajevnega društva, recitacije ter nastop pevskih zborov iz Šempetra in Podgora.

GORIŠKA POKRAJINA je objavila razpis za koriščenje prispevka za sanacijo azbestnih kritin, cevi in talnih oblog. Namenjen je zasebnikom, ki bodo s prispevkom pokrajine lahko krili do 50 odstotkov stroškov; prispevek bo največ znašal 1500 evrov. Prošnje je treba vložiti do 30. oktobra, računa za opravljen delo pa do 30. novembra; več na spletni strani pokrajine www.provincia.gorizia.it.

MEDIATEKA UGO CASIRAGHI IN KINEMA GORICA

vabita v soboto, 31. oktobra, na brezplačno ustvarjalno delavnico za otroke na temo svetilk ob 15. uri v mediateki, ob 16.15 bo projekcija filma »Hotel Transylvania 2« v Kinemaxu. Rezervacije po tel. 0481-534604 ali segretaria@mediateca.go.it. Udeleženci bodo imeli prijetno presenečenje.

OBČINSKA KNJIŽNICA V SOVODNIH

NJAH je odprta ob ponedeljkih 10.00-13.00, ob torkih in četrtekih 16.15-18.45, ob petkih 8.30-10.30.

TABORNIKI RMV sporočajo članom, ki se bodo v nedeljo, 25. oktobra, udeležili izleta po Krasu, da je zbirališče v Zgoniku ter telovadnico ob 9. uri. Zaključek izleta bo v Praprotu pri avtobusni postaji (nasproti agriturizma Lupinc) ob 16. uri.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL na Korzu Verdi 51 v Gorici je odprta od ponedeljka do petka od 10. do 18. ure. Informacije po tel. 0481-531733 ali gistica@knjiznica.it.

PREDSTAVNIKI ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

se bodo, kot vsako leto ob Dnevu spomina na mrtve, poklonili vojnim žrtvam pri spomenikih v Gonarsu v Visu. Polaganje vencev bo v soboto, 31. oktobra, ob 15. uri v Gonarsu, nato pa v Visu.

OBČINA SOVODNJE

bo položila vence v spomenik padlim ob spominski svečanosti 1. novembra na Vrhu z odhodom izpred sedeža centra Daniča ob 9.30, v Gabrijah ob 10.00, na Peči ob 10.20, v Rupi ob 10.35, v Sovodnjah ob 11.15 pri spomeniku, kjer bo osrednja slovesnost in daljši program ob 50-letnici spomenika.

DRUŠTOV SLOVENSKIH UPOKOJENCEV

za Goriško prireja tradicionalno martinovanje v soboto, 7. novembra, v Eda centru v Novi Gorici. Odhod ob 17. uri iz Dobrodober, nato z običajnimi postanki v Jamljah, v Sovodnjah pri cerkvi in lekarni, v Štandrežu na Pilošču in pri lekarni, v Podgori pri telovadnici, pri vagi in na trgu Medaglie d'oro/na Goriščku.

Srečanje bo ob 18. uri v restavraciji Eda centra. Vpisujejo po tel. 0481-884156 (Andrej F.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-78138 (Sonja Š.).

KMEČKI IN OBRTNIŠKI SEJEM

bo potekal pri parkirišču v bližini gostilne Franc v Sovodnjah, Prvomajska 86, med 8. in 13. uro v soboto, 7. novembra; informacije po tel. 333-431838.

GORIŠKI LITERARNI KLUB

razpisuje literarni natečaj GOvoRIČKA za kratko prozo. Organizatorji vabijo na udeležbo in zaradi tega so podaljšali rok za oddajo do vključno 10. novembra. Pobuda v sodelovanju z Goriško knjižnico Franceta Bev

SLOVENIJA TA TEDEN

Sporna pooblastila vojski

DARJA KOCBEK

Kar je bilo na podlagi ukrepanja Madžarske mogoče pričakovati že nekaj časa, se je v tem tednu zgodilo. Begunci, ki prihajajo v Evropo iz Srbije in drugih držav v Aziji in Afriki, so se iz Hrvaške proti Nemčiji množično napotili prek Slovenije. Levosredinska vlada Mira Cerarja, ki je do silej ves čas državljanom zagotavljala, da je na način beguncev pripravljena, je v torek na nočni seji na vrat na nos sklenila predlagati spremembu zakona o obrambi, s katero bodo vojaki prihodnji teden dobili dodatna pooblastila pri varovanju meje. Vojaki bodo tako dobili policijska pooblastila.

Po seji vlade so sporočili, da so se za ta krok odločili, ker je prihod migrantov presegel meje obvladljivega oziroma tistega, na kar se je pripravljala Slovenija. Državni zbor je predlagane spremembe zakona, ki ga je podprla večina parlamentarnih strank, sprejel na izredni seji v sredo.

Premier Cerar državljanom razlaga, da gre za stopnjevanje ukrefov, ki jih vlada sprejema glede na položaj z begunci. Slovenska meja s Hrvaško je po njegovih besedah drugačna kot druge meje, konfiguracija terena in dolžina meje zahtevala drugačen pristop kot nekatere druge. Dodatna pooblastila vojske so v spremembah zakona o obrambi zelo strogo odmerili, veljajo lahko največ tri mesece oziroma dokler obstaja taka potreba. Uveljavljena bodo lahko le, če bo takoz absolutno večino odločil državni zbor. Tako je po Cerarjevi razlagi zagotovljena demokratična legitimacija za tako odločitev.

Poslanci so slednjo določbo zaostrili. Odločili so, da bo državni zbor o dodatnih pooblastilih vojske odločal z dvotretjinsko večino glasov, kar pomeni, da bo ta sklep moralno podpreti vsaj 60 od 90 poslancev. Novelo zakona o obrambi je podprtih 66 poslancev.

Nekdanji ustavni sodnik Matevž Krivic se z vlogo in poslanci ne strinja. Za dnevnik Večer je pojasnil, da je po ustavi funkcija slovenske vojske obramba države, kar brez vsakega dvoma pomeni obrambo državnega ozemlja pred zunanjim napadalcem, nikakor pa ne pomeni varovanja državne meje pred nezakonitom prehajanjem s strani posameznikov, kot so begunci in drugi migranti. Slednje je naloga policije, ne vojske. Zakon o obrambi je že pred zadnjim spremembom omogočal vojski, da bi lahko enako kot recimo v Nemčiji pomagala policiji z logistično podporo.

Zato ne dosedanji zakon o obrambi ne tokratna novela po Krivičevi oceni ne moreta prestat resne presoje skladnosti z ustavo. »Opozaranje, napotovanje, začasno omejevanje gibanja

oseb«, še zlasti izrazito pa »obvladovanje skupin in množic« se vse nanaša na civiliste, ne na vojaške osebe, ki bi ogrožale državo. Kar določa nova zakona o obrambi, je očitna uporaba vojske za nevojaške oziroma policijske potrebe, še opozarja nekdaj ustavni sodnik. Da vojaki niso ustrezno usposobljeni za prevzem policijskih nalog, pa opozarja sindikat vojakov.

Z nočno sejo, na kateri je potrdila novelo zakona o obrambi, sta vladna koalicija in slovenska politika nasploh, pokazali, da sta povsem napačno ocenjevali, kakšen problem lahko resnično postane sedanji naval beguncev. Prav tako še zdaj opaža, da na solidarnost drugih članic EU nikakor ne more računati, saj evropske solidarnosti ni, ne pri reševanju tega problema ne pri reševanju katerega drugega.

Medtem ko ustavne presoje ali referendumu o noveli zakona o obrambi do zdaj še nihče ni napovedal, pa je ustavno sodišče v četrtek objavilo svojo odločitev glede dopustnosti referendumu o noveli zakona o zakonski zvezzi in družinskih razmerjih. Ta novela nobenemu represivnemu organu ne daje dodatnih pooblastil, ampak izenačuje pravice istospolnih parov s pravicami heterospolnih parov. Ustavni sodniki so razveljavili sklep državnega zabora o zavrnitvi razpisa zakonodajnega referendumu o noveli zakona, kar pomeni, da bodo državljanji odločali, ali bodo istospolni pari imeli enake pravice do sklenitve zakonske zvezze, kot jih imajo heteroseksualni pari. Zdaj se istospolni pari ne morejo poročiti, ker je zakonska zveza po zakonu zveza med moškim in žensko.

Ustavno sodišče je referendum dovolilo, ne da bi presodilo, ali je bodisi veljavi zakon o zakonski zvezzi in družinskih razmerjih bodisi novela zakona v skladu z ustavo. Ustavni sodniki so odločali le o sporu med državnim zborom, ki je zavrnil razpis referendumu, in predlagateljem referenduma glede vprašanja, ali je referendum o nobeli dopusten.

Ker ustavni sodniki niso odločali, ali je novela zakona v skladu z ustavo, ni gotovo, da bo z referendumom spor glede pravic istospolnih parov, ki se vleče že nekaj let, končno rešen. Če bodo volivci novoleti podprli, bo kdo lahko na ustavno sodišče vložil še zahtevo za presojo, ali je v skladu z ustavo. Če zaradi drugega ne, to lahko storiti zato, da bi še preložil uveljavitev novele, kajti v skladu z lani spremenjenim zakonom o referendumu je zakon na referendumu zavrnjen, če proti njemu glasuje večina volivcev, ki so veljavno glasovali, pod pogojem, da proti zakonu glasuje najmanj petina vseh volivcev.

ODPRTA TRIBUNA

Vztrajajmo, ker smo si vsebinsko usklajeni

LIVIO SEMOLIČ

Nadvse razumljivo in hvalevredno je, da je prišlo do tolikih odzivov glede ministrskega odloka za slovenske šole. To dodatno dokazuje, kako nam je šolsko področje pri srcu in kako je ta segment manjšinske dejavnosti ključen za razvoj naše narodne skupnosti v Italiji. Zadeve pa je vredno pravilno uokviriti in posledično delovati v smeri takih potez, ki lahko stvarno - in ne samo deklativno - pomagajo naši šoli. V tem smislu bi na kratko komentiral nekatere posoge vidnih manjšinskih predstavnikov, ki sem jih zasledil v medijih v zadnjem tednu.

Najprej bi opozoril, da je omenjeni dekret o slovenski šoli ministrski in ne zakonski dekret, kot sem prebral v pismih uredbištva: to pomeni, da tovrstni pravni akt ni podvržen nobenemu parlamentarnemu postopku, pač pa je po podpisu računskega sodišča dejansko potren.

Sicer bo marsikatere nedorečenosti, ki jih dekret vsebuje, nujno dopolniti v specifičnih pravilnikih oz. različnih pravnih aktih, kar pa bo zahtevalo dodatno naprezanje vseh tistih manjšinskih akterjev, ki so se doslej zelo trudili za čim bolj celovito rešitev odprtih problemov slovenske šole v Italiji. Iz želje, da bi omenjeni ministrski dekret vseboval in rešil čim več vprašanj, je prišlo verjetno tudi do nekaterih formalnih spodrljajev in nekoliko pretiranega pričakovanja, ki je izhajalo iz zagotovil samih ministrskih funkcionarjev. Med drugim je prišla do izraza določena neuskajenost med samimi ministrskimi uradmi, kar je de facto povzročilo neskladnost med velikimi pričakovanji in končnim rezultatom, ki je marsikoga utemeljeno razočaral.

Kar pa nikakor in še vedno ni v dvomu, je sovoje med vsemi najvišjimi pristojnimi manjšinskimi sogovorniki glede vsebin, ki jih je treba upoštevati pri reševanju odprtih problemov naše šole. Seznam odprtih vprašanj je bil že večkrat izpostavljen na vseh ravneh in torej ni sporen; pot, ki mora voditi k reševanju se odprtih problemov, pa je žal še vedno posejana z dolocenimi neznankami.

Z dekretom so se mimo vsega vsekakor uredile nekatere pereče zadeve, za rešitev ostalih pa bo potrebno primerno uskladiti in prilagoditi naslednje ministrske akte, s katerimi bo treba upoštevati vse ostale probleme, od potrebe po pozitivni diskriminaciji pri finansiranju slovenske šole vse do ločenega organika, ki mora biti še naprej zagotovljen. Jasno mora tudi biti zagotovljeno, da tako pri postopku digitali-

zacijske kot tudi pri prilaganju preverjanja Invalsi potrebam slovenske šole, bo ministrstvo črpalo finančne dotacije iz namenskih vsedržavnih fondov. Kar se pa tiče izobraževanja in usposabljanja učnega kadra v slovenskem jeziku, bo moralno biti marsikaj urejeno na deželnini ravni, še predvsem na relaciji tržaške in videmske univerze ter univerzitetnih sredin sosednje Republike Slovenije. Tudi v tem smislu bo gotovo lahko odigrala nekoliko bolj propulsivno vlogo deželnina v sodelovanju z njo seveda slovenska deželna svetnika.

To so nekatere osnovne ugotovitve, ki so vezane na dogajanja okrog dekreta, med drugim pa je tu di potrebno še enkrat pojasnit, da je ta dekret nastal kot posledica popravka poslanke Tamare Blažina k reformi Dobre šole in je torej moralno biti vsebinska dekreta nujno usklajena z vsebinsko reformo prej kot vseobsegajoča. Iz tega sledi, da ni bilo mogoče v tem sklopu rešiti vprašanja nespoštovanja 7. člena zakona 932 iz leta 1973, ki iz čisto pravnega vidika ni moglo soditi v ta ministrski dekret, kar pa seveda ne opraviči dejstva, da zelo pereč problem do danes ni bil še rešen.

Kot rečeno si bo torej treba še naprej zavihat rokane in nadaljevati z nastavljenim delom, ki je vsekakor nekaj oprijemljivih rezultatov že doprineslo. Za ostale cilje pa si moramo nadejati, da jih bomo čim prej dosegli, seveda s stvarnim delom in v vsakdanjem trdu, kjer lahko vsakdo prispeva nekaj oprijemljivih.

Kot zadnje bi izpostavil le še osebni občutek, da mimo vseh omenjenih težav, obstoječa normativa o avtonomiji šol omogoča dokaj široko paleto možnosti, ki bi jih bilo vredno nekaj bolj prepričano in obsegno izkoristiti. Vtis imam, da smo pri tem še nekoličko sramežljivi in pričakujemo, da bomo dobili kakšne zunanje "navdihe". Teh gotovo ne bo, zato dajmo raje bolj pogumno in mogoče tudi nekoliko bolj predzdrno empirično preveriti, do kam lahko sega avtonomija naših šol. Zaustavimo se le pri tem, kar je jasno prevedeno, ne pa pri tem, kar ni eksplicitno dovoljeno.

Ps.: Zelo se strinjam z včerajšnjim prispevkom Davida Bandlja na temo »Dobra šola sem jaz«, kjer postavlja v središče vlogo učitelja kot glavnega protagonista dobre šole: tudi učitelji pa so ljudje in kot taki se delijo na boljše in manj dobre. Dajmo torej čim bolj ovrednotiti dobre in prizadene učitelje ter spodbujati in še bolj motivirati manj dobre, tudi ker le-ti lahko celo iznčijo vse dobro delo prvih.

Prej do novice na naši spletni strani

www.primorski.eu

GOSPODARSTVO - Slovenska živilska industrija se je predstavila italijanskima Coop NorEst in Vega

Za prodor na italijanski trg

Gostom je svoje izdelke predstavilo 20 podjetij - Živilska menjava z Italijo je lani znašala 542,2 milijona evrov, Slovenija pa več uvozi kot izvozi

PISMO UREDNIŠTVU

Trojni umor v Rossettijevi ul.

Dragi donedavni kolegi, cenični brałci!

V odgovor na pismo uredništva Jolke Milič z dne 22. t. m. naj povem, da sem se pred nekaj meseci tudi na spodbudo prof. Jožeta Pirjevca lotil sistematičnega raziskovanja umora dr. Stanka Vuka, njegeve žene Danice Tomažič in dr. Dragi Zajca 10. marca 1944 v Rossettijevi ul. v Trstu. Dela imam še za nekaj mesecev, že doslej pa sem zbral toliko novega in malo poznanega gradiva o tej tragični zgodbi, da ga ne bi mogel strniti v nekaj vrstic, saj ga je za celo knjigo.

Moje dosedanje ugotovitve vsekakor potrjujejo, da je anonimno pričevanje, ki Jolko Milič tako hudo razburja, povsem verodostoj-

no in da torej pomeni dragocen prispevki k odkrivjanju resnice o tej temni strani iz naše preteklosti. Slep ko prej sem torej mnenja, da sva s prof. Pirjevcem naredila le svojo kulturno dolžnost, ko sva ga vsak na svoj način objavila, kot sem svoj čas že zapisal. Sicer pa imam vtis, da Jolka Milič s svojimi ihtavimi in tudi zato površnimi odzivi, preslišanjem neprjetnih vprašanj in ozkosrčnimi pripombami škodi predvsem lastnemu ugledu.

Lep pozdrav!

Martin Brecelj

LJUBLJANA - Javna agencija Spirit Slovenija je v Ljubljani organizala Dan slovenskih dobaviteljev v Coop Nordest in Vega, na katerem se je 13 predstavnikom omenjenih italijanskih trgovinskih verig predstavilo 20 podjetij slovenske živilskopredelovalne industrije.

Kot so v Spiritu zapisali v sporočilu za javnost, so italijanski predstavniki verig Coop in Vega po izvedenih dvostranskih pogоворih s predstavniki podjetij izrazili veliko zanimanje za vključitev slovenskih izdelkov v svoj prodajni program.

Janja Kokolj Prošek z ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je Italijanom predstavila slovensko živilskopredelovalno industrijo. »Lani je bilo v tej panogi, ki četrtino svojih izdelkov izvozi na tujne trge in ima dve milijardi evrov prihodkov od prodaje, registriranih 689 podjetij in s tem velja za enega večjih zaposlovalcev v Sloveniji,« je pojasnila.

Skupna kmetijska in živilska menjava z Italijo je v lanskem letu znašala 542,2 milijona evrov, pri čemer Slovenija več uvozi kot izvozi.

»Podpiramo tovrstne dogode, ker želimo, da bi slovenska

rila Kokolj Prošekova.

Komerčnalna direktorica Medeja Tjaša Habič, ki se je udeležila dogodka, je pojasnila, da se jim zdi italijanski trg zanimiv, saj je med največjimi v EU, poleg tega pa gre za sosednjo državo. »Na italijanski trg bi žeeli ponuditi izdelke iz maticnega mlečka in propolisa, sirupe, kreme ter prehranska dopolnila za lepoto, denimo kolagen,« je pojasnila.

Tudi Dejan Mijošek iz podjetja GEA, ki izvaja v 30 držav po svetu, je izrazil zanimanje za italijanski trg, saj je bližu - »tako z vidika transporta, kot tudi kulturno«.

Cetrtkov dogodek je zadnji v vrsti predstavitev različnih sektorjev v okviru tako imenovanih Dnevov dobaviteljev. »Po vrsti uspešno izvedenih predstavitev slovenske avtomobilske industrije nadaljujemo s predstavitevami slovenskega živilskopredelovalnega sektorja,« je pojasnil vodja Spirtovega sektorja za spodbujanje internacionalizacije in tujih neposrednih investicij Matej Skočir.

Podjetje Coop Nordest ima v severnem delu Italije ter pokrajini Ancona 87 prodajnih mest, kjer prodajajo živila in izdelke široke potrošnje. Podjetje Vega pa je prisotno na ozemlju Veneta in Furlanije-Julijanske krajine s 306 prodajnimi točkami. (STA)

Hamilton blizu 3. naslovu

AUSTIN - Na jutrišnji tekški dirki formule 1 bi lahko Lewis Hamilton že tri preizkušnje pred koncem osvojil naslov svetovnega prvaka. V skupnem seštevku ima Hamilton 66 točk prednosti. Za nov uspeh mu zadošča že zmaga, pri kateri bi bila njegova najresnejša tekme Nico Rosberg in Ferrarijev prvi mož Sebastian Vettel na drugem in tretjem mestu. Prenoč Mercedesa v tej sezoni je bila tako velika, da si je nemška ekipa predčasno zagotovila tudi konstruktorski naslov za sezono 2015.

Nedved drugi mož

ALGHERO - Nekdanji nogometni Pavel Nedved je bil na skupščini Juventusa imenovan za podpredsednika kluba. Pred imenovanjem je bil 43-letni Nedved takoj nogometni turinskega kluba kot član upravnega odbora, zdaj pa bo v hierarhiji Juventusu drugi človek kluba, takoj za predsednikom Andrejem Agnellijem. Pavel Nedved je igralsko kariero končal leta 2009, za Juventus pa je med letoma 2003 in 2009 odigral 247 tekem in dosegel 51 golov.

ATLETIKA - Primož Kozmus končal kariero, hrbet ga preveč bolji

Olimpijski pokoj

BREŽICE - Primož Kozmus, ki je včeraj obelodanil konec svoje bogate športne poti, najbolj ponosen je na olimpijsko zlato. Sedaj bo imel več časa za družino, svoj hostel v Brestanici in olimpijski metalni center na Senovem, kjer že dela z otroki. Želi ostati v atletiki, najraje pa bi delal kot trener. »Najbolj sem ponosen na olimpijsko zlato v Pekingu, za katerega smo delali vsi vse, kar je bilo potrebno, ne le jaz. Dobesedno smo za ta projekt rušili vse na poti in zato smo lahko uresničili vsa pričakovanja, tako osebna kot tista, ki so jih imeli drugi,« je dejal Kozmus.

»Že v začetku septembra je dozorela odločitev, da končam kariero. Avgusta sem imel bolečine, tudi po pregledih pri različnih zdravnikih nismo našli vzroka za težave v hrbtni, delati s strahom pa ni mogoče. Cilj je bil nastop na olimpijskih igrah prihodnjega leta. Pozimi je do marca letos je še šlo, ekipe se je pridružil še trener Srdjan Djordjević in tudi nov sistem treninga je deloval. Toda pri določenih gibih, ki me prej niso ovirali, je prišlo do hudih bolečin in po 21 atletskih letih je prišlo do obrave organizma, kar nisem mogel preseči.«

Ne le njega, tudi številne druge v brežiskem gradu, so ganile velike pohvale za njegove dosežke. »Danes sem znova podoživel vso prehodeno pot, veliko lepili besed je bilo izrečenih. To mi laska. Živeti pa je treba naprej. Vesel sem, da je bila moja pot tako uspešna in da sem jo na ta način zaključil. Prvi prelom je bil leta 2000 na prvih OI v Sjeneju, potem sem stopnjeval svoj dosežek. Sledilo so prve težave s poškodbami hrbtna. Leta 2003 sem dosegel peto mesto na SP v Parizu, kjer sem se priključil svetovnemu vrhu. Sledilo je leto 2005 in nova poškodba hrbtna, pa vrnitev leta 2006 ter šesto mesto na EP. Tedaj je na Švedskem padla odločitev, da gremo na polno, dobil sem tudi podporo sponzorjev in od leta 2007 in odličja na SP v Osaki so sledili novi uspehi. Tista sezona je mi je šla kot po maslu. Pred OI leta 2008 smo več delali na moči, rušila pa se je tehnika, leta 2009 pa so se na telesu že močno pokazale posledice agresivnosti in sledil je tekmovanji premor,« je prvi del svoje poti strnil Kozmus.

»Ta del je bil izjemen, teh let se bom najraje spominjal. Tudi na drugem delu bi lahko ponovil uspeh s prvega, sem pa delal napake. Nisem bil tako organiziran in osredotočen, kot v prvem. Naredil sem napako in prevzel tudi poslovni del. Biti bi moral samo atlet, pa nisem bil povsem ne eno ne drugo. Kljub temu sem dosegel vrhunske izide, lahko pa bi še več. Na SP v Moskvi sem imel težave z gležnjem in klub vrhunski pripravljenost, leta prej v Londonu pa sem imel na pladnju olimpijsko zlato, pa ga nisem vzel.«

Vzroke za to razliko je opisal v pristopu do treninga. »V prvem delu je trener Vladimir Kevo skrbel za vse. Bilo je lažje, osredotočeni sem bil le na atletiko in zato sem imel več uspehov. Po tekmovanju vrnitvi, ko nisem več sodeloval s Kevom, pa je večino vsega bremena padla name. Napako sem naredil, ker sem bil ves čas v Sloveniji ali blizu nje. Če bi treniral druge, bi bil nedosegljiv in bi to vsi razumeli, doma pa zaradi možnih zamer to ni bilo mogoče. Bilo je preveč vsega, sam pa težko tako delujem in psihično je bilo to preveč obremenjujoče.« (STA)

Kozmus bo zdaj imel več časa za družino, svoj hostel v Brestanici in olimpijski metalni center na Senovem, kjer že dela z otroki. Želi ostati v atletiki, najraje pa bi delal kot trener

ANSA

ŠPORTNA GIMNASTIKA - SP v Glasgow

Tea Ugrin samozavestno opravila svoj krstni nastop na kvalifikacijah

GLASGOW - V prvem dnevu tekmovanj na svetovnem prvenstvu v Glasgow je na kvalifikacijah ekipnega tekmovanja italijanska reprezentanca v prvem zasedlu 3. mesto, za Rusijo in Veliko Britanijo.

Nadvse samozavestno je nastopila Tržačanka Tea Ugrin. 17-letna članica kluba Artistica '81 (na sliki FotoDam@n) je na svojem krstnem nastopu popolnoma prepričala. »Njena točkanja so bila dokaj visoka, presegla je celo mejo 55 točk, kar s tako stroginimi sodniki in ob prvem nastopu na SP je res zavidljiv rezultat. Poleg tega je zelo malo grešila, pravzaprav ni naredila velikih napak. Italiji je prispevala drugo najboljše točkanje in 16. absolutno mesto na dvojniški bradljji. Druga med Italijankami je bila na gredi (absolutno 20.), tudi na parterju je bila s 16. mestom prav tako briljantna,« je včerajšnji prvi nastop Ugrinove na svetovnem prvenstvu komentiral njen trener Diego Pecar.

O najboljših osmih reprezentancah, ki se bodo od torka potegovale za naslov, bodo odločali še današnji nastopi druge polovice ekip, med katerimi so Kitajke, Američanke in Francozinje. Uvrstitev med osem najboljših pa jamči tudi mesto na prihodnjih olimpijskih igrah v Riu.

Pecar pa je sinoči omenil tudi možnost nastopa Ugrinove na finalu 24 najboljših telovadk «all-around», na katerem naj bi imeli prednost italijanski telovadki Vanessa Ferrari in Carlotta Ferlitto. Tržačka telovadka

naj bi po prvem prepričljivem nastopu postala tudi prva rezerva Vanesse Ferrari, ki ne preživila odličnega trenutka.

Sinoči so nastopile tudi vse tri Slovenke, ki so na Škotskem: Teja Bezlak, Tjaša Kysselef in Carmen Horvat. Na parterju niso dosegle visokih uvrstitev. Pred zaključkom redakcije niso še opravile vseh nastopov.

Današnji dan bo v Glasgow rezerviran še za kvalifikacije žensk, ne-

delja in ponedeljek pa za moške, kjer bodo med Slovenci tekmovali Sašo Bertoncelj, Rok Klavora in Alen Dimic. Slovenci bodo skušali osvojiti vitezovnico na olimpijske igre v Riu na mnogoboju, Bertoncelj bo pozkušal prek konja z ročaji, vendar mora zato osvojiti odličje.

V Glasgow je včeraj nastopila tudi Uzbekistanka Oksana Čusovitina. S 40 leti je postala najstarejša tekmovalka, ki je kdaj nastopila na SP. (mar)

SMUČANJE Lindsey Vonn ne bo nastopila na ledenuku

SÖLDEN - Prva etapa smučarskega svetovnega pokala v avstrijskem Söldnu je ostala brez še ene smučarske zvezdnic, saj se je prva dama ameriškega alpskega smučanja Lindsey Vonn dan pred velesalom odločila, da ne bo startala. Američanka na ledenu proggi ne želi preveč tvegati, predvsem zaradi posledic poškodbe pred desetimi tedni. Vonna je preko svojega Facebook profila pomirila navijače, saj jim je potrdila nastop na severnoameriških tekma v Aspnu in Lake Louisu.

Današnja ženska preizkušnja bo na vrsti ob 9.30, že ob 9.20 bo RTV Slovenija predvajala prvi spust na svojem drugem televizijskem programu, drugega pa ob 12.40.

Ruski teniški finale

MOSKVA - Rusinja Anastazija Pavličenko in Svetlana Kuznecova sta finalisti teniškega turnirja WTA v Moskvi z nagradnim skladom 768.000 ameriških dolarjev. Prva je v današnjem polfinalu ugnala rojakinja Darija Kasatkino z 2:6, 6:2 in 6:4, druga pa Ukrainska Lesja Curenko s 6:2 in 6:4.

NZS kritična zaradi odpovedi derbyja

LJUBLJANA - Dan po odločitvi upravne enote Ljubljana, da bodo zaradi varnostnih razlogov prepovedali izvedbo današnje nogometne tekme Olimpija - Maribor so se odzvali še v Nogometni zvezi Slovenije. Zapisali so, da odločitev upravne enote spoštujejo, se pa z njo ne strinjajo. Nogometna zveza Slovenije kot organizator tekmovanja v 1. SNL o varnostnih težavah pred organizacijo tekme med Olimpijo in Mariborom ni bila uradno obveščena, neuradno pa je zavzela stališče, da je bila tečma delegirana in se mora odigrati v predvidenem terminu, razen če pride do prepovedi organizacije tekme s strani pristojnega organa, so zapisali pri NZS.

Danes tri srečanja A-lige

RIM - V 9. krogu italijanske nogometne A-lige bodo danes odigrali kar tri predhodna srečanja: ob 15. uri Empoli-Genoa, ob 18. uri Carpi-Bologna, ob 20.45 Palermo-Inter. Jutrišnja srečanja: ob 12.30 Samporia-Verona, ob 15. uri Juventus-Atalanta, Milan-Sassuolo, Udinese-Frosinone, Fiorentina-Roma, Lazio-Torino, ob 20.45 Chievo-Napoli.

Celticsi boljši od Knicksov

BOSTON - V košarkarski ligi NBA se počasi iztekajo pripravljalne tekme na novo sezono. V noči na petek je bilo na sporedu tudi zimzeleno srečanje med New York Knicks, pri katerih nastopa slovenski košarkar Saša Vujačić, in moštvo Boston Celtics. Na domaćem parketu v Bostonu so zmago slavili Celticsi s končnim 85:99. Vujačić ni igral, v njegovih ekipi pa je bil najučinkovitejši Jose Calderon s 17 točkami. Pri domačih je Jared Sullinger prispeval 16 točk.

Lorenzo najhitrejši

SEPANG - Španec Jorge Lorenzo je na popoldanskem treningu razreda MotoGP na malezijskem dirkalnišču v Sepangu prevzel najhitrejši krog. Italijan Valentina Rossija je prehitel za šest desetih, tretji je bil Španec Marquez, četrti pa Italijan Iannone na sedlu Ducatia.

KOŠARKA - 5. krog državne C-lige gold

Ambiciozni, ne naduti

Jadran čaka jutri na Opčinah tržaško-tržički derbi proti Falconstarju

Borut Ban je ta
teden na tržaški
univerzi diplomiral
iz triletnega študija
v komunikacijskih
vedah

FOTODAMJ@N

Po uspešnem gostovanju v Oderzu bodo košarkarji Jadrana ponovno nastopili pred svojo publiko, saj jih na Opčinah jutri ob 18. uri čaka tržaško-tržički derbi proti moštvu Energylab Falconstar, ki ima v lestvici dve točki manj kot Jadran. Vzdušje varovancev trenerja Franceschinija je na višku, saj so zadali močnemu Tarcentu prvi poraz v letošnji sezoni in to kar z rezultatom 72:56. Falconstar računa letos na dokaj izkušene košarkarje in na nekaj mladincev, največ žog pa imajo po rokah starejši igralci. Na prvih štirih tekma je bil v napadu zelo nevaren se demindvajsetletni Colli (v povprečju 15 točk na tekmo), zagotovo pa bo morala Jadranova obramba paziti tudi na Benigniju, Quargnalu, Scutiera, na bivšega igralca Bora Luco Bonetto in na 40-letnega slovenskega košarkarja Dalmatorja Petrovića, ki ima za seboj tudi evroligaške izkušnje.

Na drugi strani vlada tudi v Jadranovem taboru zelo pozitivno vzdušje, saj doživljajo varovanci trenerja Mure zelo pozitivno obdobje. Med tednom je ekipa tudi praznovala diplomo Boruta Bana v komunikacijskih vedah, zaradi njegovega študijskega uspeha pa bo Jadran treniral tudi danes, saj je včerajšnji trening nadomestilo praznovanje. Ne glede na to, so igralci Jadrana pripravljeni za jutrišnji dvobojo.

»Po uspehu v Oderzu so fantje že bolj motivirani. Zavedamo se, da moramo biti ambiciozni, ne smemo pa biti naduti. Nadaljevati želimo z delom, ki smo ga doslej opravili. Ne skrivam dejstva, da smo na papirju favoriti, imamo pa pred seboj nevarne nasprotnike. Zelo spoštujem Petrovića, čeprav je po mojem mnenju najbolj nevaren Marco Benigni. On je že vrsto let kapetan in pravi lider ekipe. Primerjal bi ga s Sašo Malalanom, saj mu v ključnih trenutkih uspe »potegniti« soigralce za seboj,« pravi Jadranov trener Andrea Mura. (av)

D-LIGA - Sinoči: Sokol - Gorizia 64:80 (Gallocchio in Ušaj 15)

Gabriele Petracci (Kras) FOTODAMJ@N

NOGOMET - 7. krog elitne lige

Ujeta v gneči

Kras in Vesna na sredini lestvice s številnimi tekmeци

Po šestih krogih je lestvica elitne lige zelo kratka. Manjši pobeg sta uresnili Lumignacco in Torviscosa, ki imata pet oziroma tri točke prednost pred trenutno tretje uvrščenim Gemonesejem. Sledi strnjena skupina devetih zasedovalcev v treh točkah, med katerimi sta tudi Kras in Vesna. Mogoče nekoliko neobičajno se še niže nahaja lanski drugouvrščeni CjarlinsMuzane, ki je doslej dosegel le eno zmago. Jutri pa bo gostil reprezentativni Kras, ki je v prejšnjem kolu premagal precenjeni Chions.

Naloga Žlogarjevih varovancev je vse prej kot lahka, saj so oranžni iz Carlina in Muzan v lanski sezoni dokazali velike nogometne sposobnosti, predvsem v napadu, kjer pa sta letos Fabbro in Della Bianca neprepoznavna. Vodstvo furlanske ekipe še razmišlja o morebitni odpovedi trenerju Giattiju, med tednom pa je v postavo vključilo še slovenskega branilca Alessia Codromaza iz izkušnjami v 2. SNL pri Tolminu in vratarja Del Mestreja. Zmaga proti Krasu bi gotovo poživelala pomorjeno slaćilnico.

Trener Žlogar je s svojimi varovanci že arhiviral pokalni poraz proti Vesni, na gostovanju bo lahko računal na nogometne, ki so premagali Chions. Na vrhovih Daniela Tomizze in Marca Facchina bo moral še čakati. Disciplinskih ukrepov pri Krasu ta teden niso zabeležili.

Vesna bo gostila Virtus Corno, ki je doslej zbral prav toliko porazov kot CjarlinsMuzane, ima pa zmago več. V prejšnjem krogu so nogometni iz Korena igrali neodločeno proti Tricesimu. Prvenstvo so začeli kar s tremi porazi, nato so le ujeli pravi ritem in v treh krogih zbrali vseh sedem točk. V napadu ne računajo več na pomoč postavnega Diawa, ki se je poleti preselil k Tamaiu v D ligo. Nadvse nevaren je drugi napadalec Virtusa Corno Valmir Gashi, na katerega bodo morali biti Vesni branilci kar se da pazljivi, saj je v zadnjih treh krogih vedno zatrese na sprotnikovo mrežo.

Na spisku nerazpoloženih je še vezist Stefano Stanich zaradi poškodbe gležnja, zaradi iste poškodbe je pod vprašajem nastop bočnega branilca Gorana Kerpana, odšoten pa bo brat Albert. (mar)

Obvestila

KOŠARKARSKI KLUB BOR vabi na redni občni zbor ki bo v petek, 30. oktobra, na Stadionu 1. maja v Trstu v prvem sklicanju ob 20.00 in v drugem sklicanju ob 20.45.

primorski_sport

facebook

NOGOMET - Promocijska liga Juventina in Primorec želita podaljšati serijo zmag

Danes v Bazovici derbi 1. AL med Zarjo in Sovodnjami

Juventina bo po zmagi s 3:0 v prejšnjem krogu proti tržaškemu Sant'Andrea-San Vito naskakovala novo zmago, že četrto zaporedno, in to zoper na domaćem igrišču, kjer bo ob 14.30 gostila fojski Ol3. Jutrišnji nasprotniki štandreškega moštva so lani še nastopali v elitin ligi. Po nazadovanju so v šestih krogih promocijske lige zbrali po dve zmagi, dva poraza in dva neodločena izida, ta pa v zadnjih dveh srečanjih proti Gonarsu in Sant'Andrea-San Vito.

Primorec je po zmagi proti Costalungi in zadnji proti Trieste Calcio osvojil šest zlata vrednih točk. Trebenško moštvo odhaja tokrat k Svetemu Ivanu v Trst, kjer se bo pomerilo s solidnim tekmečem San Giovannijem, ki je že padel v štandrežu in nazadnje v Žavljah. Po vsej verjetnosti bo trener Biloslavo zaupal istim enajsttim nogometnašem, ki so že dva kroga povrnili nasmeh zaskrbljenim trebenškim navijačem, saj poškodovanim nogometnašem se niso dodali novi, nihče pa tudi ni bil kaznovan.

Danes ob 15. uri v bazoviškem športnem centru se bodo v okviru 1. amaterske lige na slovenskem derbiju pomerili nogometni Zarje in Sovodenj. Bazovski klub se trenutno nahaja na vrhu lestvice, goriska enajsterica pa ne preživila dobrega trenutka, saj je zbra-

la že tri zaporedne poraze.

Zadnjega med temi je moštvo trenerja Samba doživel proti Isonzini, ki bo jutri z začetkom ob 14.30 gostila Breg. Bregovo moštvo se po zmagi z Isonzom z 2:1 (zadetka Jara Martinija in Mattea Pipana) nahaja na zlati sredini lestvice.

Še drugi slovenski derbi kroga bo na vrsti jutri v sklopu 2. amaterske lige na Padričah med nižje uvrščeno Gajo in vodilnim Primorjem. Srečanje so sprva morali odigrati že danes zvečer na proščeki Rouni, nogometna zveza je napoled srečanje premestila na jutrišnjo dopoldne na Padričah. (mar)

Trener Zarje D. Vitulič FOTODAMJ@N

ŠPORT

Sobota, 24. oktobra 2015

21

VERONIKA POVSIC Visoko intenzivni treningi

Še pred kratkim aktivna odbojkarica, ki je pred leti zastopala tudi barve Govolleya, je v prostem času dokaj aktivna rekreativka. 28-letna Veronika Povsic je po zaključenem petletnem študiju na tržaški ekonomski fakulteti našla zaposlitev v Zadružni banki Doberdob-Sovodnj. Pred kratkim se je s fantom odločila, da bo več energij posvetila obnovitvi hiše v Gorici, zato je tudi zapustila redno odbojkarsko udejstvovanje, takoj pa je poiskala vadbeno alternativo.

»V službi veliko sedim, tako da po koncu delavnega dne se prav rada malo razgibam in sprostim. Nekaj časa sem brez sreče izbirala resnejšo alternativo običajnim trenigom. S kolegicami smo se naposled odločile, da poskusimo s tečaji v fitness novogoriške Magna X,« je dejala Povsiceva.

Nekdanja odbojkarica je izbrala dokaj zanimivo skupinsko vadbo: visoko intenzivni trening in body combat po novozelandskem vadbenem programu Les Mills.

Vadbi je Povsiceva tako opisala: »Visoko intenzivni trening je osnovan na intenzivnih krožnih vajah do 45 sekund, katerim sledi 15 sekund premora, nato zamenja vajo ali postajo, včasih uporabljam tudi lažje uteži. Pri vadbi pa so deluje največ dvanajst ljudi. Močno malo spominja na cross-fit. Body combat je cardio vadba, pri kateri črpa koreografija elemente iz borilnih disciplin kot so npr. karate, boks, taek won do, tai chi in muay thai. Vse skupaj je precej utrudljivo, okolje pa je nadvse primerno, lepo opremljeno in vadba je kakovostna. Treninge obiskujem dvakrat ali trikrat tedensko.«

Kot vsi rekreativci, ki ljubijo zdrav in aktiven slog življenja, je pozorna tudi do prehrane. Ne sledi posebno strogi dieti, rada je veliko zelenjave. V pomladnih in poletnih mesecih tudi rada teče, všeč ji je tudi kolesarstvo: »Lani sva s fantom kupila kolesi. Najraje se odpravila na kolesarsko turbo po Brdih. To počneva za užitek, sama pa trenutno ne razmišljam, da bi se posvetila večjim kolesarskim ali tekaškim podvigom,« je še dejala Goričanka, ki pozimi tudi rada smuča. (mar)

ODBOJKA Zalet Sloga jutri zopet v gosteh

Po samozavestnem nastopu v Porci, kjer so po slabem začetku izsilile peti set in se veselile prve prvenstvene zmage, se odbojkarice Sloga Zalet odpravljajo na novo gostovanje. Danes bodo v San Giovanniju al Natisone merile moči z ekipo Estvolley, ki je prav tako kot odbojkarice trenerja Jasmina Čuturača zmagal po petih setih na račun šesterke iz Trivignana. Zaradi službenih obveznosti bo odstopna Giulia Spanio, v začetni potovi pa jo bo nadomestila Maja Kojanc, članski ekipe se po na gostovanju pridružila tudi mladinka Agnese Bortolin.

Kontovel Zalet bo drevi gostoval v Reani. Domača ekipa Royalkennedy je precej spremenila zasedbo. »Za nas bodo torej neznanka,« je dejala Veronika Zuzič, pomočnica trenerja. Zalet Kontovel bo igral brez poškodovanih Ilenie Cassanelli in Giulie Bressan.

fotoutrip '15

Pošljite svoj posnetek na naš dnevnik direktno iz spletnne strani preko rubrike Fotografije bralcev ali po elektronski pošti na tiskarna@primorski.eu (Fotografijo lahko dostavite tudi osebno v uredništvi v Trstu in Gorici).

Izletniki PD Rupa-Peč na letališču v Parizu ob povratku s potovanja po Bretaniji in Normandiji, 25. avgusta 2015 (Ivo Ković)

Spančka!... Sedaj lahko preberem čestitke!! «3
(NaMi)

Anja na Krnu ob sončnem zatonu
(Marko De Luisa)

Tudi v poletnem centru
Pikapolonica beremo
Primorski dnevnik
(Luka Udovič)

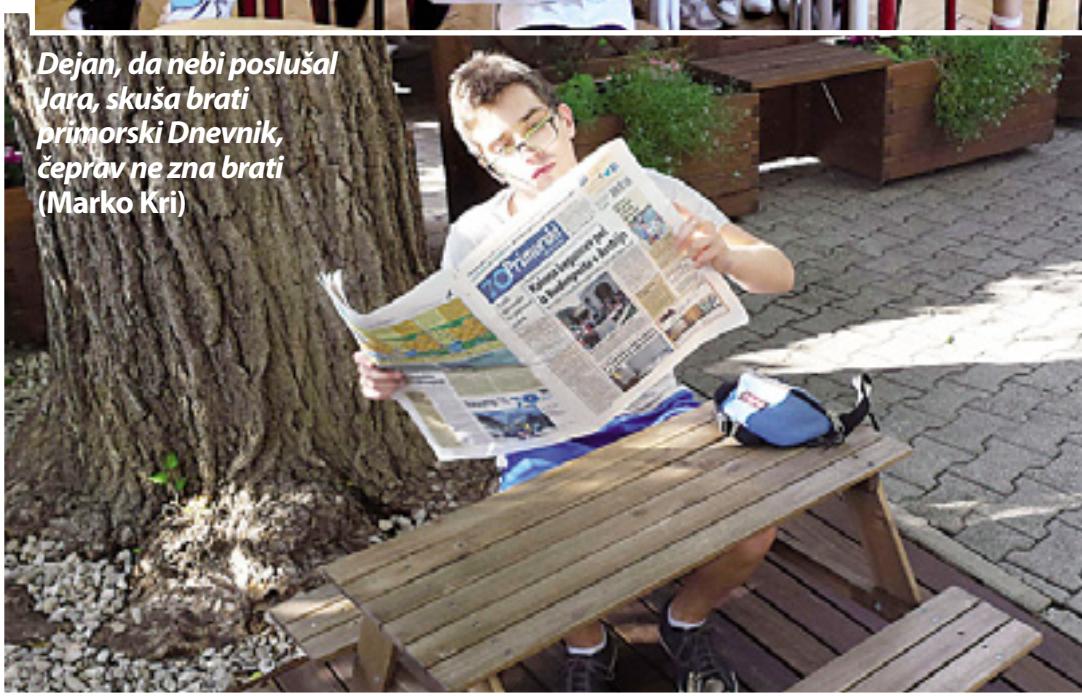

Zadnji dan uvajalnic in počitnic
s pričakovanjem
novega šolskega
leta ...
(Edda Pregarc)

Po Malem
blejskem
maratonu je
čas za branje
svežih novic
ob kavici in
kremni rezini.
(Martin
in Mateja)

Dejan, da nebi poslušal
Jara, skuša brati
primorski Dnevnik,
čeprav ne zna brati
(Marko Kri)

Bog Neptun bere Primorski
dnevnik, Pomorski krst
2015, Elektro in pomorska
šola Portorož (Rok Sorta)

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik, sledi Utrip evangelija **20.55** Sprehodi, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

7.00 8.00, 9.00, 13.30, 17.00, 20.00 Dnevnik, vreme in šport **7.05** Parlamento Setteregioni **8.25** UnoMattina in famiglia **10.30** Buongiorno benessere **11.05** Line Verde Orizzonti **12.00** La prova del cuoco **14.00** Linea Blu **15.00** Nad.: Legami **15.45** Sabato In **17.15** A Sua immagine **17.45** Passaggio a Nord-Ovest **18.45** Kviz: L'Eredità **20.35** Igra: Affari tuoi **21.10** Ti lascio una canzone

RAI2

6.30 Nautilus **7.00** Nan.: The Millers **7.20** Nan.: Due uomini e mezzo **7.40** Serija: Once Upon a Time **8.25** Serija: Heartland **9.10** Sulla Via di Damasco **9.45** Parlamento Punto Europa **10.15** Serija: Il nostro amico Charly **11.00** Mezzogiorno in famiglia **13.00** 18.35, 21.05, 22.55 Dnevnik **13.25** Dribbling **14.00** Film: IK1 – Turisti in pericolo (akc.) **15.40** Serija: Squadra Speciale Colonia **16.25** Serija: Squadra Speciale Stoccarda **17.10** Sereno variabile **18.05** Viaggi da record **18.45** 90° minuto – Serie B **19.35** Avtomobilizem: Formula 1, VN ZDA, kvalifikacije **21.20** Serija: Castle **22.10** Serija: Elementary **23.00** Sabato Sprint **23.45** Rubrike

RAI3

7.15 Serija: Zorro **8.05** Film: I miserabili – Caccia all'uomo (dram.) **9.35** Film: I miserabili – Tempesta su Parigi (dram.) **11.15** Nad.: Doc Matrix **12.00** 14.00, 18.55, 23.50 Dnevnik, vreme in šport **12.30** 14.45, 17.20 Rubrike **14.55** TV Talk **16.30** Slang – That's sapore **17.25** Report **20.00** Blob **20.10** Che fuori tempo che fa **21.45** Ulisse – Il piacere della scoperta **0.10** Stelle nere

RAI4

14.00 Pechino Express **16.40** Delitti in Pa-radiso **17.45** Novice **17.50** Charlie's Angels **19.25** Rai Player **19.30** Marvel's Agents of S.H.I.E.L.D.

21.10 Film: The Code (akc., '09, i. M. Freeman) **22.55** Sorci Verdi

RAI5

14.15 Capolavori della natura **15.10** Perù estremo **16.10** Cinque buoni motivi **16.15** Gledališče: Assassinio nella cattedrale **18.25** Novice **18.30** Icone **19.25** Come si guarda un'opera d'arte **19.55** Memo – L'agenda culturale **20.40** Rai Player **20.50** Ogni quadro racconta una storia **21.15** Gledališče: Cirque du Soleil – Delirium **23.05** C'è musica e musica **23.55** Ghiaccio bollente

RAI MOVIE

13.30 23.35 Roma Daily **13.45** 17.40 Rai Player **13.50** Film: Una coppia alla deriva (rom., '87, i. K. Russell) **15.50** Film: Chasing 3000 (druž.) **17.35** Novice **17.45** Film: I numeri dell'amore (dram., '10, i. J. Alba) **19.30** Film: Audace colpo dei soliti ignoti (kom., '59, i. V. Gassman)

21.15 Film: The Hurt Locker (dram., '08, i. J. Renner)

RAI PREMIUM

12.30 Serija: L'ispettore Gently **14.10** Cult-Fiction **14.35** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **14.40** Nad.: È arrivata la felicità **16.35** 18.45 Stasera tutto è possibile **18.40** Novice **19.05** Rai Player **19.15** Nad.: Questo nostro amore **21.20** Nad.: Qualunque cosa succeda **23.50** Nad.: Amanti e segreti

RETE4

6.45 Media Shopping **7.35** Nad.: Due per tre **8.05** Film: Sing Sing (kom.) **10.45** Ricette all'italiana **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Nad.: Monk **16.30** Nad.: Poirot **19.35** Serija: The Mentalist **21.30** Film: Il vendicatore – Out for a Kill (akc., '03, i. S. Seagal)

23.15 Film: Murder at 1600 – Delitto alla Casa Bianca (triler, '97, i. D. Lane)

CANALE5

6.00 8.00, 13.00, 19.55 Dnevnik in vreme **7.55** Prometne informacije **9.10** Super Partes **10.30** Supercinema **11.00** Forum **13.40** Film: Sotto una romantica luna (dram.) **15.40** Nad.: Il segreto **16.10** Verissimo **18.45** Igra: Avanti un altro **20.40** Striscia la notizia – La voce dell'invasione **21.10** Tu si que vales

ITALIA1

7.15 Risanke in otroške oddaje **8.45** Film: Scooby-Doo e la leggenda del vampiro (anim.) **10.05** Film: Piccole pesti vanno in guerra (pust.) **11.50** Live a casa tua **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** Grande Fratello 2015 **13.25** Šport **14.00** Film: Sherlock – Uno studio in rosa (krim.) **16.00** Film: First Strike (akc.) **17.50** Nan.: Mike & Molly **18.10** Nan.: Camera Café **19.00** Studio Life **19.20** Film: I Flintstones in Viva Rock Vegas (kom.) **21.10** Film: Percy Jackson e gli dei dell'Olimpo – Mare dei mostri (fant.) **23.20** Film: Astro Boy (anim.)

IRIS

14.20 Film: Traffico di diamanti (akc., '97, i. C. Sheen) **16.00** Note di cinema **16.05** Adesso cinema

16.30 Film: The Prestige (triler, '06, i. C. Bale) **19.00** Film: L'allenatore nel pallone (kom., It., '84) **21.00** Film: Bellifreschi (kom., '87, i. L. Banfi, C. De Sica) **23.00** Film: L'insegnante viene a casa (kom.)

LA7

7.30 13.30, 20.00, 0.45 Dnevnik **7.50** Vreme **7.55** Omnibus **9.45** Coffee Break **11.00** 20.35 Otto e mezzo **11.35** L'aria che tira **12.45** Magazine **7.14.00** Kronika **14.40** Chi guida meglio? **15.20** Il boss dei comici – Redux **16.30** Serija: Ironside **18.20** Serija: L'ispettore Barnaby **21.10** Serija: Josephine, ange gardien

LA7D

6.20 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **6.30** 11.05 Cuochi e fiamme **8.20** 17.10 I menù di Benedetta **13.10** 19.00 Chef per un giorno **15.25** Serija: Jane Doe **18.55** Dnevnik **21.10** Film: La chiave di Sara (dram., '10, i. K. Scott Thomas) **23.10** Film: Jacob il bugiardo (dram., '99, i. R. Williams)

RADIO IN TV SPORED**TELEQUATTRO**

6.30 Le ricette di Giorgia **7.00** Sveglia Trieste! **9.30** Ring **13.00** Rotocalco Adnkronos **13.10** Speciale volontariato **13.15** 17.55, 20.25 Oggi è **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik **13.45** Voci in piazza **18.00** 21.00 Qui studio a voi stadio **19.05** Qua la zampa **19.10** Tg Confartigianato **20.00** La parola del Signore **23.30** 0.30 Trieste in diretta

LAFFE

10.25 Chef Sara sulle Alpi **11.20** Jamie: Menù in 30 minuti **12.55** 18.35 Il re dello street-food **14.05** Posso dormire da voi? **16.10** Film: De-Lovely – Così facile da amare (muzikal) **19.05** Bourdain: Cucine segrete **20.00** Storia segreta **21.55** Dok.: Connected – Ogni vita è connessa **23.10** Nad.: Xanadu – Una famiglia a luci rosse

CIELO

11.45 13.10 Studio MotoGP **12.00** Motočiklizem: VN Malezije, kvalifikacije **13.45** 15.00 Cucine da incubo **14.45** Novice **16.00** 17.00 MasterChef Italia **18.00** Alessandro Borghese – 4 ristoranti **19.00** 19.30 Affari al buio **20.00** 20.30 Affar di famiglia **21.10** Film: Venere nera (dram.)

DMAX

12.30 I maghi delle auto **13.20** Incidenti di percorso **14.15** Nudi e crudi **15.55** River Monsters **17.45** Affare fatto! **19.30** Unti e bisunti **20.20** Banco dei pugni **21.10** Ingegneria impossibile **22.00** Come è fatto il cielo **23.45** La città senza legge

SLOVENIJA1

6.15 Odmevi **7.00** 18.40 Risanke in otroške serije **9.10** Kviz: Male sive celice **9.55** Kratki film: Rebeka **10.10** Infodrom **10.20** Razred zase **10.55** Dok. film: Golica, zgodbila o skladbi **12.00** Tednik **13.00** 17.00, 18.55, 22.40 Poročila, šport in vreme **13.25** O živalih in ljudeh **13.50** Na vrtu **14.35** Potopisna serija: Vodni krog **15.00** Dok. odd.: Svet je majhen **16.00** Preusanke so stazice – Od ljudske do narodnozabavne glasbe **17.20** Posebna ponudba **18.00** Z vrta na mizo **18.30** Ozare **19.25** Utrip **20.00** Vse je mogoče **21.35** Nad.: Pogrešani sin

23.20 Film: Veliki večer (kom.)

SLOVENIJA2

6.55 Najboljše jutro **9.20** Alpsko smučanje: SP, veleslalom (ž), 1. vožnja, prenos **10.30** Dober dan **11.30** Na lepše **11.55** 10 domaćih **12.40** 18.50 Alpsko smučanje: SP, veleslalom (ž), 2. vožnja, prenos **13.40** Polnoljetni klub **14.50** Biseri narodnozabavnih odaj **16.15** Potopis: Kranjica v Kambodži **17.10** Dok. odd.: Več kot med **19.55** Avtomobilizem: Formula 1, VN ZDA, prenos kvalifikacij **21.05** Film: Srečneži (dram., '08, i. R. McAdams, T. Robbins) **23.00** Zvezdarna **23.40** Presenečenja **0.30** Odd.: Bleščica

KOPER

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmejna TV – Deželne vesti **14.20** Euronovice **14.40** Boben **15.35** Potopisi **16.05** Folkest 2015 v Spilimbergu **16.40** Iz arhiva po vaših željah **17.25** 23.35 Vsedanes – Aktualnost **18.00** O živalih in ljudeh **18.35** Vreme **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.05 Vsedanes – Dnevnik **19.25** Šport **19.30** Jutri je nedelja **19.45** Avtomobilizem **20.00** Tednik **20.30** Festival istrsko-beneškega narečja 2015 **21.00** Serija: Paquito **22.20** Dok.: Posvečeno Kopru **22.50** Vrt sanj

POP TV

7.00 Risanke in otroške serije **10.45** 12.50 Tv prodaja **11.00** Film: Primate ga (akc.) **13.05** Slovenija ima talent **14.55** Film: Wallis in Edward (rom.) **16.55** Film: Trčeni profesor 2 (kom., '00, i. E. Murphy) **18.55** Vreme in novice **20.00** Gostilna išče šefu **22.00** Top 4 s Tjašo Kokalj **23.00** Film: 33 razglednic (dram.)

POP TV

Sobota, 24. oktobra
La chiave di Sara

Francija 2010
Režija: Gilles Paquet Brenner
Igrajo: Kristin Scott Thomas, Melusine Mayance in Frederic Pierrot

Pariz, 16. julija 1942. Pariške jude aretrirajo in zaprejo v zimske športne center, v pričakovanju na dokončno deportacijo v koncentracijsko tabrišče. Sara je starla komaj deset let in ko sliši, da se stanovanju, v katerem živi, bližajo vojaški koraki, zapre mlajšega bratca v omaro in mu obljubi, da bo nekega dne spet prišla pon. Celih šestdeset let kasneje, novinarju Julio, sicer Američanko, ki pa živi v Franciji že več kot dvajset let vprašajo za reportažo o

VREMENSKA SЛИKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.33 in zatone ob 18.05
Dolžina dneva 10.32

LJUNINE MENE
Luna vzide ob 16.29 in zatone ob 3.40

NA DANŠNJI DAN 1947 – Niz zelo hladnih
oktobrskih juter se je še nadaljeval. V Celju
je bila najnižja temperatura -8,2 °C, v Žireh
se je oholilo do -7,8 °C, v Stari Fuzini do -6,7
°C in v Ljubljani do -3,7 °C. V Slovenj Gradcu
so ob 7. urij zjutraj namerili -7,0 °C.

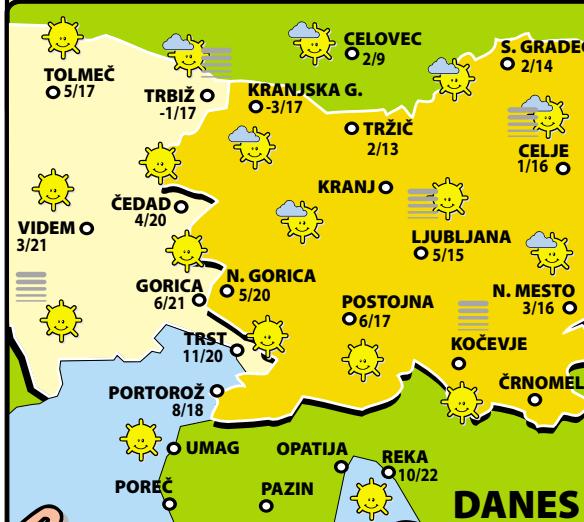
Obsežen anticiklon, ki se razteza od Sredozemlja do Skandinavije pripomore k dotoku suhih severnih tokov. V nedeljo bo anticiklon začasno nekoliko oslabil zaradi prehoda ciklonskega območja nad severno Evropo. Nad Italijo bo zato v višinah dotekel nekoliko vlažnejši zrak.

Prevladovalo bo pretežno jasno vreme. Le proti večeru bo lahko na nebu nekaj visokih kopren. V najhladnejših urah se bo po nižinah lahko pojavljala kratkotrajna megla. Ob morju bo po noči in zjutraj pihala zmerna burja, ki pa bo čez dan oslabela. V hribih se bo pojavljalo temperaturni obrat. V višjih legah bo sorazmerno toplo za ta čas.

Danes bo jasno. Dopoldne bo po nekaterih nižinah megla. Burja na Primorskem bo povsod pomehla. Najnižje jutranje temperature bodo od 0 do 4, ob morju okoli 8, najvišje dnevne pa od 13 do 17, na Primorskem do okoli 20 stopinj C.

Jutri bo zmerno oblčno, prisotna bo visoka koprenasta oblčnost, ki bi občasno tudi gostejša in bo delno zakrivala sonce. V spodnjih nižinah bo v najhladnejših urah možna kratkotrajna megla.

Jutri bo sprva precej jasno, nato bo na nebu vse več oblčnosti, ki bi občasno tudi gostejša. Zjutraj in deloma dopoldne bo ponekod po nižinah megla.

PLIMOVANJE
Danesh: ob 1.31 najnižje -38 cm, ob 7.49 najvišje 43 cm, ob 14.23 najnižje -34 cm, ob 19.59 najvišje 31 cm.
Jutri: ob 2.11 najnižje -40 cm, ob 8.19 najvišje 50 cm, ob 15.02 najnižje -45 cm, ob 20.44 najvišje 36 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 17,3 stopinje C.

TEMPERATURE °C
500 m 16 2000 m 9
1000 m 14 2500 m 7
1500 m 11 2864 m 2
UV indeks bo po jasnem vremenu sredi dneva po nižinah 3.

JUTRI

V Firencah odpirajo prenovljeni muzej katedrale

FIRENCE – V Firencah bodo 29. oktobra po prenovi ponovno za javnost odprli muzej katedrale. V njem je mogoče občudovati največjo zbirko florentinske umetnosti. Predstavljeni so slikarski in kiparski izdelki iz obdobja srednjega veka in renesanse. Prenova je stala 45 milijonov evrov, na približno 6000 kvadratnih metrih pa je predstavljenih okoli 750 eksponatov. Med njimi so mojstrovine umetnikov, kot so bili Michelangelo, Andrea Pisano in Luca della Robbia. V muzeju bo mogoče občudovati tudi restavrirana Vrata raja Lorenza Ghibertija iz krstilnice ob florentinski stolnici in restavrirano Donatellovo Marijo Magdaleno. Kot enega od vrhuncev razstave v muzeju izpostavljajo model stolnice Arnolfa di Cambia iz 16. stoletja.

V Veliki Britaniji odkrili najzgodnejši primer polifonije

LONDON – Britanski knjižnici so odkrili doslej najstarejši primer polifone glasbe. Skladbo za dva glasova je med rokopisi Britanske knjižnice našel doktorski študent Giovanni Varelli. Zapisana naj bi bila v začetku 10. stoletja, gre pa za kratek korali spev, posvečen zavetniku Nemčije Bonifaciju. Najzgodnejši praktični primer polifonije – glasbe, ki združuje več kot eno samostojno melodijo – je zapisan v notaciji, ki je obstajala še pred izumom notnega črtovja. Nahajal se je na koncu rokopisa o življenju škofa iz Reimsa. Novo odkriti liturgični napev, imenovan antifona, s še enim glasom za poudarjanje harmonije je bil najbrž zapisan okrog leta 900.

PODNEBJE - Težavna pogajanja v Bonnu pred pariško podnebno konferenco**Odprih vprašanj še veliko**

BONN – V Bonnu naj bi se do sotoči zaključila zadnja podnebna pogajanja pred podnebno konferenco v Parizu, na kateri naj bi dosegli novi globalni podnebni dogovor. Vendar številne pomembne točke ostajojo odprte, temeljno vprašanje pa ostaja nespremenjeno: kako razdeliti odgovornost med razvite države in države v razvoju, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Delegati v Bonnu že ves teden poročajo o počasnem napredku. Njihovo delo je pripraviti primeren osnutek, na podlagi katerega bi voditelji v Parizu dokončali pogajanja in sklenili nov globalni podnebni dogovor. Ta dogovor naj bi prvič združil vse države – razvite in tiste v razvoju – pod eno streho z namenom omejitv dvig globalne temperature za največ dve stopinji Celzija glede na predindustrijske ravni. Prav tako naj bi pakt zagotovil pomoč najrevnejšim državam pri prilaganju na podnebne spremembe in boju z njihovimi posledicami.

Močan opomnik, da gre zares, je bilo četrtekovo poročilo ameriških znanstvenikov. Ti so razkrili, da je bilo prvih devet mesecev leta globalno gledano najbolj toplih, kar so jih izmerili. »Najbolj zahtevne teme ostajajo enake kot prej,« je za AFP v četrtek zvečer povedala glavna podnebna pogajalka EU Elina Bardram. Še vedno se namreč države vračajo k enemu in istemu temeljnemu vprašanju: kako razdeliti odgovornosti med razvite države in države v razvoju.

Podnebna pogajalka Južne Afrike Nozipho Mxakato-Diseko, ki zastopa skupino držav v razvoju G77, pa je včeraj zjutraj izrazila »globoko nezadovoljstvo.« »Ne morete si želeti, da skupe ne bi bilo, nismo neprijetnost, ki bi

Bodo svetovni voditelji sposobni pravočasno ukrepati proti globalnemu segrevanju, preden bodo arktični beli medvedi popolnoma shirali?

jo lahko ignorirali,« je dejala. »G77 in Kitajska ne bosta potisnjena na rob,« je bila odločna.

Osnutek podnebnega dogovora, v katerega so številne države v zadnjem trenutku vnašale svoja dopolnila, »ima veliko vsebine,« je ocenil prvi mož nevladne organizacije Greenpeace International za mednarodno podnebno politiko Martin Kaiser. »A procesno glezano je to nočna mora,« je poudaril. Razno vnašanje in brisanje teksta v osnutek je po besedah Kaiserja zavleklo stoppek za več dni, če ne kar cel teden.

Prostoljune zaveze zmanjšanja izpustov, ki so jih pred Parizom oddale številne države, so svet pripeljale bliže

cilju omejitve segrevanja na največ dve stopinji Celzija, vendar pa ne zadoščajo. Kako zapolniti manjkajočo vrzel, je izredno občutljivo vprašanje. Države v razvoju namreč niso pripravljene na dodatne zaveze, dokler jim bogate države ne obljubijo financiranja.

Ta denar naj bi bil namenjen njihovi lažji tranziciji od bolj umazanih tehnologij na čistejšo energijo. Prav tako bi ga države lahko uporabile za vzpostavitev obrambnih mehanizmov za odzivanje na podnebne spremembe.

Leta 2009 so v Københavnu boste države obljubile, da bodo državam v razvoju do leta 2020 zagotovile 100 milijard dolarjev pomoči letno. Kako za-

gotoviti ta sredstva in kateri viri so sprejemljivi, pa je stvar žgočih razprav. »Tukaj ne gre pričakovati čudeža glede financiranja,« je v Bonnu menila francoska podnebna pogajalka Laurence Tubiana. »Najverjetnejše se bomo s tem vprašanjem ukvarjali na koncu pariške podnebne konference,« je v četrtek zvečer dejala novinarjem.

Pritisik pred Parizom, kjer se bo podnebna konferenca odvila med 30. novembrom in 11. decembrom, se tako krepi. Prvič se bo tudi zgodilo, da bodo konferenco odprli voditelji držav, s čimer naj bi še dodatno podkrepili njen pomen. »Vse strani čutijo ta pritisik,« je povedala Badramova. (STA)

MEHIKA - Alarm Silovit orkan Patricia z vetrovi do 260 km na uro

CIUDAD DE MEXICO – Orkan Patricia je dosegel najvišjo, peto kategorijo, in se z vetrovi do 260 kilometrov na uro bliža jugozahodu Mehike, ki naj bi ga dosegel že sinoč ali kvečemu ponoči. Mehika vlada je razglasila izredne razmere v 56 obalnih krajih. V nekaterih so že včeraj dopoldne evakuirali prebivalce, zaprli so šole, zasidrali ladje ter odpovedali več notranjih letov.

Orkan naj bi dosegel Mehiko v zahodni zvezni državi Jalisco blizu države Colima. Na območju sta veliko pristaniško mesto Manzanillo in turistično naselje Puerto Vallarta, ki bi lahko bilo neposredno prizadeto, poroča francoska tiskovna agencija AFP, ki navaja mehiške oblasti.

Direktor mehiškega sklada za naravne nesreče Jose Maria Tapia Franco je povedal, da na območju živi 400.000 ljudi, da pa bodo lokalne oblasti odločile o morebitni evakuaciji. Nekateri kraji so se zato že odločili. Oblasti so zaprle šole v državah Jalisco, Colima in Guerrero.

Orkan bi lahko v zvezne države Guerrero, Michoacan, Colima in Jalisco ob močnih vetrovih s seboj prinesel deževje in morebitne poplave in zemeljske plazove ter do štiri metre visoke uničajočo valove.

Orkan je bil včeraj zjutraj 295 kilometrov južno od Manzanilla in se je gibal severozahodno s 17 kilometri na uro, so sporočili ameriški vremenolovci, ki pozorno sledijo razvoju dogajanja. (STA)